

นักธรรมชั้นตรี • ธรรมสนามหลวง

ประมวลปัญหา และเฉลย

ฉบับรวมเล่ม ๓ วิชา

ธรรมวิภาค • พุทธประวัติ • วินัยบัญญัติ

คัดจากข้อสอบธรรมสนามหลวง

พุทธศักราช ๒๕๕๐-๒๕๖๘

รวม ๔๒๐ ข้อ • ๓๗๘ ชุดคำตอบ

โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดธรรมมงคล
เตรียมสอบธรรมสนามหลวง ปีการศึกษา ๒๕๖๙

คำนำ

หนังสือเล่มนี้รวบรวมคำถามและเฉลยข้อสอบธรรมสนามหลวง นักธรรมชั้นตรี ระหว่างพุทธศักราช ๒๕๕๐–๒๕๖๘ รวม ๔๒๐ ข้อ จัดเรียงตามหมวดธรรมในหนังสือเรียน เพื่อให้ผู้ศึกษาเห็นภาพรวมของแต่ละหมวดได้ในคราวเดียว

ข้อสอบสนามหลวงมักถามเรื่องเดียวกันด้วยสำนวนที่ต่างกันไปในแต่ละปี ข้อที่ถ้อยคำของคำถามต่างกันแต่ใช้คำตอบชุดเดียวกัน เล่มนี้จึงจัดให้อยู่ด้วยกัน แล้วพิมพ์คำตอบเพียงครั้งเดียว โดยยกฉบับที่ครบถ้วนที่สุดมาทั้งหมด ไม่ตัดทอนและไม่ตัดแปลงถ้อยคำ ผู้ศึกษาจะได้เห็นว่าคำถามหลายสำนวนนั้น แท้จริงต้องการคำตอบเดียวกัน และไม่ต้องท่องจำหลายรอบโดยไม่จำเป็น

ป้ายปีที่กำกับท้ายคำถาม คือปีพุทธศักราชที่ข้อนั้นเคยออกสอบจริง ข้อที่มีป้ายหลายปีคือข้อที่ควรท่องก่อนเป็นอันดับแรก ทุกประเด็นของคำตอบจบด้วยเครื่องหมาย ฯ ตามแบบเฉลยสนามหลวง เวลาเขียนตอบพึงใส่ให้ครบทุกประเด็น

วิริเยน ทุกขมจเจติ

คนล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร

ขออนุโมทนาแด่ผู้ตั้งใจศึกษาพระธรรมวินัยทุกรูป

คณะผู้จัดทำ

โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดธรรมมงคล

สารบัญ

ภาค ๑ วิชาธรรมวิภาค (๑๔๖ ข้อ)	๖
ธรรมมีอุปการะมาก ๒	๖
ธรรมเป็นโลกบาล ๒	๗
ธรรมอันทำให้งาม ๒	๘
บุคคลหาได้ยาก ๒	๙
รัตนะ ๓	๑๐
คุณของรัตนะ ๓	๑๑
อาการที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอน ๓	๑๑
โอวาทของพระพุทธเจ้า ๓	๑๑
ทุจจริต ๓	๑๒
สุจจริต ๓	๑๒
อกุศลมูล ๓	๑๒
บุญกิริยาวัตถุ ๓	๑๓
สามัญญลักษณะ ๓	๑๔
จักร ๔	๑๔
อคติ ๔	๑๔
อันตรายของพระภิกษุสามเณรผู้บวชใหม่ ๔	๑๕
ปธาน ๔	๑๕
อิทธิบาท ๔	๑๕
ปาริสุทธิศีล ๔	๑๖
พรหมวิหาร ๔	๑๖
ธาตุกัมมภูฐาน ๔	๑๗
อริยสัจ ๔	๑๗
อนันตริยกรรม ๕	๑๘
อภิณหปัจจเวกขณะ ๕	๑๘
เวสารัชชกรณธรรม ๕	๑๙
องค์แห่งธรรมกถึก ๕	๑๙
ธัมมัสสวนานิสงส์ ๕	๑๙
พละ ๕	๒๐
นิ वर्ณ ๕	๒๐
ขันธ ๕	๒๐
การวะ ๖	๒๑
อายตนะภายใน ๖	๒๑
อายตนะภายนอก ๖	๒๑
สัพปุริสธรรม ๗	๒๒
โลกธรรม ๘	๒๒
มรรค ๘	๒๓
มละ ๙	๒๓
ธรรมที่บรรพชิตควรพิจารณาเนื่อง ๆ ๑๐	๒๔

อบายมุข ๔	๒๔
ทิวภูมิมีกัถาประโยชน์ ๔	๒๔
มิตรปฏิรูป ๔	๒๕
มิตรแท้ ๔	๒๕
สังคหวัตถุ ๔	๒๖
สุขของคฤหัสถ์ ๔	๒๖
ตระกูลอันมั่งคั่งจะตั้งนานไม่ได้เพราะสถาน ๔	๒๖
ฉราวาสธรรม ๔	๒๖
ประโยชน์เกิดแต่การถือโภคทรัพย์ ๕	๒๗
ศีล ๕	๒๗
มัจฉาวิชา ๕	๒๗
สมบัติของอุบาสก ๕	๒๘
ทิศ ๖	๒๘
อบายมุข ๖	๒๙

ภาค ๒ วิชาพุทธประวัติ (๑๓๑ ข้อ) ๓๐

พุทธประวัติ	๓๐
ชนชาติที่อาศัยอยู่ในชมพูทวีปมี ๒ พวก	๓๑
ชมพูทวีป แบ่งเป็น ๒ เขต	๓๑
วรรณะ ๔	๓๑
ศากยวงศ์	๓๒
วันประสูติ	๓๓
ประสูติได้ ๓ วัน	๓๔
ประสูติได้ ๕ วัน	๓๕
ประสูติได้ ๗ วัน	๓๕
พระชนมายุได้ ๗ ปี	๓๕
เสด็จออกบวช	๓๖
ปริณิเทศที่ ๕ ตรัสรู้	๓๗
ศึกษาลัทธิของสองดาบส	๓๗
ปัญจวัคคีย์ออกบวช	๓๘
ทรงบำเพ็ญทุกรกิริยา	๓๘
เหตุการณ์จวนจะตรัสรู้	๓๘
ตรัสรู้	๓๙
เสวยวิมุตติสุข	๓๙
บุคคลเปรียบดวยดอกบัว ๔ เหลา	๔๐
ทรงพิจารณาผู้สมควรจะรับฟังปฐมเทศนา	๔๐
โปรดปัญจวัคคีย์	๔๑
ทรงแสดงปฐมเทศนา	๔๑
ทรงแสดงอนัตตลักษณะสูตร	๔๒
โปรดยสกุลบุตร	๔๓
อนุพัทพิกถา	๔๓
โปรดชฎิล ๓ พี่น้อง	๔๔

โปรดพระเจ้าพิมพิสาร	๔๔
อัครสาวกได้ดวงตาเห็นธรรม.....	๔๔
โอวาทปาฏิโมกข์	๔๕
อนาถบิณฑิกเศรษฐี.....	๔๕
ทรงปลงอายุสังขาร	๔๕
บิณฑบาตมีอานิสงส์มาก ๒ ครั้ง	๔๕
ทรงปรารภการทำสักการบูชา	๔๖
สังเวชนียสถาน.....	๔๖
อุปรหบุคคล	๔๗
สาวกองค์สุดท้าย.....	๔๗
ปรินิพพาน	๔๗
ถวายพระเพลิงพระพุทธรูป.....	๔๘
แบ่งพระบรมสารีริกธาตุ.....	๔๘
เจดีย์ ๔ ประเภท.....	๔๘
ศาสนพิธี	๔๘
พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	๔๙
พิธีรักษาอุโบสถศีล	๔๙
พิธีเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา.....	๕๐
การประกอบพิธีทำบุญงานมงคล	๕๐
การถวายทาน มี ๒ อย่าง.....	๕๑
ระเบียบพิธีถวายสังฆทาน	๕๒
วิธีแสดงความเคารพ	๕๒
วิธีประเคนของพระ	๕๒
คำอาราธนาพระปริตร	๕๓

ภาค ๓ วิชาวินัยบัญญัติ (๑๔๓ ข้อ) ๕๔

อนุศาสน์ ๘	๕๔
นิสสัย ๔.....	๕๔
อภินียกิจ ๔	๕๕
สิกขา ๓.....	๕๕
พระวินัย.....	๕๗
การบัญญัติพระวินัย	๕๗
อาบัติ	๕๘
ประเภทของอาบัติ	๕๙
อาบัติว่าโดยชื่อมี ๗ อย่าง	๖๐
โทษของอาบัติ.....	๖๐
อาการที่ต้องอาบัติ ๖ อย่าง	๖๐
อานิสงส์พระวินัย	๖๐
สิกขาบท	๖๑
สิกขาบทที่มาในพระปาติโมกข์.....	๖๑
สิกขาบทที่ ๒.....	๖๑
สิกขาบทที่ ๓.....	๖๒

สิกขาบทที่ ๔.....	๖๓
กัณฑ์ที่ ๕ สังฆาติเสส ๑๓.....	๖๓
สิกขาบทที่ ๕.....	๖๔
สิกขาบทที่ ๘.....	๖๔
สิกขาบทที่ ๑๓.....	๖๕
สรุปอาบัติสังฆาติเสส	๖๕
อนิยต ๒ สิกขาบท	๖๖
กัณฑ์ที่ ๖ นิสัคคิยาปาจิตติย ๓๐.....	๖๖
สิกขาบทที่ ๑.....	๖๗
สิกขาบทที่ ๖.....	๖๗
สิกขาบทที่ ๑๐.....	๖๗
สิกขาบทที่ ๙.....	๖๘
สิกขาบทที่ ๗.....	๖๙
เสขิยวัตร ๗๕.....	๖๙
สารูปที่ ๑.....	๗๐
สิกขาบทที่ ๑๔.....	๗๐
สิกขาบทที่ ๒๑-๒๒.....	๗๐
สิกขาบทที่ ๑๗.....	๗๑
อธิกรณ์ ๔	๗๑
อธิกรณ์สมณะ ๗.....	๗๑

ดัชนีข้อดาว (ออกซ้ำ ๓ ปีขึ้นไป) ๗๙

ภาค ๑

วิชาธรรมวิภาค

๑๔๖ ข้อ • ๑๒๓ ชุดคำตอบ

★ ออกข้อ ๒ ปีขึ้นไป ๒๙ ข้อ • ข้อดาว ๙ ข้อ

ธรรมมีอุปการะมาก ๒

๑. ธรรมมีอุปการะมากมีอะไรบ้าง ? ที่ว่ามีอุปการะมากนั้นเพราะเหตุไร ?

๒๕๕๓

ตอบ

มีสติ · ความระลึกได้ · และสัมปชัญญะ · ความรู้ตัว · ฯ

เพราะทำให้เป็นผู้ไม่ประมาทในการทำกิจการงานใด · ฯ และเป็นอุปการะให้ธรรมเหล่าอื่นเกิดขึ้น · ฯ

๒. ธรรมที่ได้ชื่อว่ามีอุปการะมาก คือธรรมอะไร ? เพราะเหตุไรจึงจัดว่ามีอุปการะมาก ?

๒๕๕๗

ตอบ

คือ · สติ · ความระลึกได้ · และสัมปชัญญะ · ความรู้ตัว · ฯ

เพราะเป็นคุณธรรมอุดหนุนให้สำเร็จประโยชน์เกื้อกูลในกิจทั้งปวง · ฯ

๓. คนที่ทำอะไรมักพลั้งพลาด เพราะขาดธรรมอะไร ?

๒๕๖๒

ตอบ

เพราะขาดสติ · ความระลึกได้ก่อนแต่จะทำ · และขาดสัมปชัญญะ · ความรู้ตัวในขณะที่ทำ · ฯ

๔. ก่อนทำงานและขณะทำงาน เวลาไหนท่านให้ใช้สติ เวลาไหนท่านให้ใช้สัมปชัญญะ ?

๒๕๖๗

ตอบ

สติ · ความระลึกได้ใช้ก่อนทำ · สัมปชัญญะ · ความรู้ตัวใช้ในขณะทำ · ฯ

๕. สติ คืออะไร ? เพราะเหตุไรจึงเชื่อว่ามีอุปการะมาก ?

๒๕๖๐, ๒๕๖๓, ๒๕๖๘

ตอบ

สติ · คือ · ความระลึกได้ · ฯ

เพราะอุตุนนให้สำเร็จกิจในทางที่ดี · ฯ

๖. สติ แปลว่าอะไร ? เพราะเหตุไรจึงเชื่อว่าเป็นธรรมมีอุปการะมาก ?

๒๕๖๕

ตอบ

สติ · แปลว่า · ความระลึกได้ · ฯ

เพราะป้องกันความเสียหาย · และอุตุนนให้สำเร็จกิจในทางที่ดี · ฯ

ธรรมเป็นโลกบาล · ๒ · ฯ

ธรรมเป็นโลกบาล ๒

๗. ธรรมอะไร สามารถคุ้มครองโลกให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุขได้ ?

๒๕๖๖

ตอบ

ธรรมคุ้มครองโลก · ๒ · อย่าง · คือ · ๑. · หิริ · ความละอายต่อบาปทุจริต · ๒. · โอตตปปะ · ความเกรงกลัวต่อผลของบาปทุจริต · ฯ

๘. ธรรมคุ้มครองโลกมีกี่อย่าง ?

๒๕๖๑

๙. ธรรมคุ้มครองโลกมีกี่อย่าง ? อะไรบ้าง ?

๒๕๖๔

๑๐. พระพุทธเจ้าทรงสอนธรรมอะไรไว้สำหรับคุ้มครองโลก ?

๒๕๕๕

ตอบ คำถาม ๓ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

ทรงสอนธรรมไว้ · ๒ · ข้อ · คือ · ๑. · หิริ · ความละอายต่อบาป · ๒. · โอตตปปะ · ความเกรงกลัวต่อผลบาป · ฯ

๑๑. สังคมทุกวันนี้เกิดความวุ่นวาย เพราะขาดธรรมอะไรบ้าง ?

๒๕๖๐

ตอบ

เพราะขาดธรรมเป็นโลกบาล · ๒ · อย่าง · คือ · ๑. · หิริ · ความละอายแก่ใจในการประพฤติชั่ว · ๒. · โอตตปปะ · ความเกรงกลัวต่อผลของการประพฤติชั่ว · ฯ

๑๒. โลกเดือดร้อนวุ่นวายในปัจจุบันนี้ เพราะขาดธรรมอะไร ?

๒๕๖๒

ตอบ

เพราะขาดธรรมคุ้มครองโลก · ๒ · อย่าง · คือ · ๑. · หิริ · ความละอายบาป · ๒. · โอตตปปะ · ความกลัวบาป · ฯ

๑๓. หิริและโอตตปปะ ได้ชื่อว่าธรรมเป็นโลกบาล เพราะเหตุไร ?

๒๕๕๖

ตอบ

เพราะเป็นคุณธรรมทำบุคคลให้รังเกียจ · และเกรงกลัวต่อบาปทุจริต · ไม่กล้าทำความชั่วทั้งในที่ลับ · และที่แจ้ง · ฯ

๑๔. บุคคลคิดอย่างไร เชื่อว่ามีhiri คิดอย่างไร เชื่อว่ามีโอดตັปปะ ?

๒๕๖๗

ตอบ

คิดละอายต่อบาป · เชื่อว่ามีhiri · คิดเกรงกลัวต่อผลบาป · เชื่อว่ามีโอดตັปปะ · ฯ

๑๕. การที่บุคคลพบงูพิษแล้วสะดุ้งกลัวว่าจะถูกกัด จัดเป็นโอดตັปปะ ได้หรือไม่ ? เพราะเหตุใด ?

๒๕๕๑

ตอบ

ไม่ได้ · ฯ

เพราะไม่ใช่ความเกรงกลัวต่อบาป · ฯ

๑๖. พบงูพิษแล้วสะดุ้งกลัวว่าจะถูกกัด จัดเป็นโอดตັปปะได้หรือไม่ ? เพราะเหตุใด ?

๒๕๖๓

ตอบ

ไม่ได้ ฯ

เพราะโอดตັปปะ · หมายความว่าความเกรงกลัวต่อบาป · ฯ

ธรรมอันทำให้งาม · ๒ · ฯ

ธรรมอันทำให้งาม ๒

๑๗. ธรรมที่ทำให้บุคคลให้งามคือธรรมอะไร ?

๒๕๖๕

ตอบ

คือ · ขันติ · ความอดทน · และโสรัจจะ · ความสงบเสงี่ยม · ฯ

๑๘. ในทางโลก ดูคนงามกันที่รูปร่างหน้าตา ในทางพระพุทธศาสนา ดูคนงามกันที่ไหน ?

๒๕๕๐

๑๙. ในทางโลก ดูคนงามกันที่รูปร่างหน้าตา ส่วนในทางพระพุทธศาสนา ดูคนงามกันที่ไหน ?

๒๕๕๙

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

ในทางพระพุทธศาสนา · ดูคนงามกันที่มีคุณธรรมอันทำให้งาม · ๒ · ประการ · คือ · ขันติ · ความ · อดทน · และ · โสรัจจะ · ความสงบเสงี่ยม · ฯ

บุคคลหาได้ยาก ๒

๒๐. บุพพการีและกตัญญูกตเวที หมายถึงบุคคลเช่นไร ?

๒๕๕๘

๒๑. บุพพการีและกตัญญูกตเวที ได้แก่บุคคลเช่นไร ?

๒๕๕๔, ๒๕๖๒, ๒๕๖๖

๒๒. ในโลกนี้ มีบุคคลประเภทใดบ้างที่หาได้ยาก ?

๒๕๕๙

๒๓. ในโลกนี้ มีบุคคลประเภทใดบ้างที่พระพุทธศาสนาสอนว่าหาได้ยาก ?

๒๕๖๔

๒๔. บุคคลประเภทใดที่พระพุทธเจ้าตรัสว่าหาได้ยากในโลกนี้ ?

๒๕๖๘

ตอบ คำถาม ๕ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

มีบุคคลที่หาได้ยาก ๒ ประเภท คือ ๑. บุพพการี บุคคลผู้ทำอุปการะก่อน ๒. กตัญญูกตเวที บุคคลผู้รู้
อุปการะที่ท่านทำแล้ว และทำตอบแทน ฯ

๒๕. บุพพการีและกตัญญูกตเวที ได้แก่บุคคลเช่นไร ? จงยกตัวอย่างมาสัก ๒ คู่

๒๕๕๒

ตอบ

บุพพการี ได้แก่บุคคลผู้ทำอุปการะก่อน กตัญญูกตเวที ได้แก่บุคคลผู้รู้อุปการะที่ท่านทำแล้ว และตอบแทน ฯ

คู่ที่ ๑ มารดาบิดากับบุตรธิดา คู่ที่ ๒ ครูอาจารย์กับศิษย์ คู่ที่ ๓ พระราชากับราษฎร คู่ที่ ๔
พระพุทธเจ้ากับพุทธบริษัท ฯ

๒๖. พระพุทธเจ้าทรงเป็นบุพพการีของพุทธบริษัทอย่างไร ? จงอธิบาย

๒๕๖๑

ตอบ

พระพุทธเจ้าทรงกระทำอุปการะแก่พุทธบริษัทก่อน ด้วยการทรงแนะนำสั่งสอนให้รู้ดีรู้ชอบตาม พระองค์ เพื่อให้
ได้บรรลุประโยชน์ทั้ง ๓ คือ ประโยชน์ในโลกนี้ ประโยชน์ ในโลกหน้า และ ประโยชน์อย่างยิ่งคือพระ
นิพพาน จึงชื่อว่าเป็นบุพพการี ฯ๒๗. คำต่อไปนี้ มีความหมายว่าอย่างไร ? ๑. สัมปชัญญะ ๒. กตัญญูกตเวที ๓. กายหุจจิต ๔. มาตาปิตุ
อุปัฏฐาน ๕. ปุพเพกตปุญญตา

๒๕๕๕

ตอบ

๑. สัมปชัญญะ หมายถึง ความรู้ตัว ๒. กตัญญูกตเวที หมายถึง บุคคลผู้รู้อุปการะที่ท่านทำแล้ว และ
ตอบแทน ๓. กายหุจจิต หมายถึง ความประพฤติชั่วทางกาย ๔. มาตาปิตุอุปัฏฐาน หมายถึง การบำรุง
มารดาบิดาของตนให้เป็นสุข ๕. ปุพเพกตปุญญตา หมายถึง ความเป็นผู้ได้ทำความดีไว้ในกาลก่อน ฯ
ติเกะ หมวด ๓ รัตน์ะ ๓ ฯ

รัตนะ ๓

๒๘. รัตนะ ๓ มีอะไรบ้าง ? รัตนะ ๓ นั้น มีคุณอย่างไร ?

๒๕๖๒

๒๙. รัตนะ ๓ มีอะไรบ้าง ? มีคุณอย่างไร ?

๒๕๖๖

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

มี · พระพุทธเจ้า · ๑ · พระธรรม · ๑ · พระสงฆ์ · ๑ · ๑

มีคุณอย่างนี้ · คือ · ๑. · พระพุทธเจ้ารู้ดีรู้ชอบด้วยพระองค์เองก่อนแล้วสอนผู้อื่นให้รู้ตาม · ๒. · พระธรรมย่อมรักษาผู้ปฏิบัติไม่ให้ตกไปในที่ชั่ว · ๓. · พระสงฆ์ปฏิบัติชอบตามคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้วสอนผู้อื่นให้กระทำตาม · ๑

๓๐. รัตนะ ๓ อย่าง คืออะไรบ้าง ? รัตนะที่ ๒ มีคุณอย่างไร ?

๒๕๕๗, ๒๕๖๔

ตอบ

คือ · พุทธรัตนะ · ธรรมรัตนะ · สังฆรัตนะ · ๑

ย่อมรักษาผู้ปฏิบัติไม่ให้ตกไปในที่ชั่ว · ๑

๓๑. พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ได้ชื่อว่ารัตนะ เพราะเหตุไร ?

๒๕๖๐

ตอบ

เพราะเป็นของมีคุณค่าและหาได้ยาก · เหมือนเพชรนิลจินดามีค่ามาก · นำประโยชน์และความสุข · มาให้แก่ผู้เป็นเจ้าของ · ๑

๓๒. พระพุทธเจ้าคือใคร ? ทรงสั่งสอนเป็นอัครรยอย่างไร ?

๒๕๕๔

ตอบ

คือ · ท่านผู้สอนให้ประชุมชนประพฤติชอบด้วยกาย · วาจา · ใจ · ตามพระธรรมวินัย · ๑

ทรงสั่งสอนเป็นอัครรย · คือผู้ปฏิบัติตามย่อมได้ประโยชน์โดยสมควรแก่ความปฏิบัติ · ๑

๓๓. ในรัตนะ ๓ พระธรรม ได้แก่อะไร ? ให้คุณแก่ผู้ปฏิบัติอย่างไร ?

๒๕๕๓

ตอบ

ได้แก่ · พระธรรมวินัยที่เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า · ๑

ย่อมรักษาผู้ปฏิบัติไม่ให้ตกไปในที่ชั่ว · ๑

๓๔. พระธรรม คืออะไร ? มีคุณต่อผู้ปฏิบัติอย่างไร ?

๒๕๕๘, ๒๕๖๓, ๒๕๖๕, ๒๕๖๗

ตอบ

พระธรรม · คือ · คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า · ๑

มีคุณ · คือ · รักษาผู้ปฏิบัติไม่ให้ตกไปในที่ชั่ว · ๑

๓๕. พระรัตนตรัย กับ ไตรสรณคมน์ เป็นอย่างเดียวกัน หรือต่างกันอย่างไร ? การเปล่งวาจาถึงรัตนะ ๓ เป็นที่พึง จัดเป็นอย่างไร ใน ๒ อย่างนั้น ? ๒๕๕๙

ตอบ

ต่างกัน . คือ . พระรัตนตรัย . หมายถึง . สิ่งที่เป็นที่พึ่ง . ๓ . ประการ . ได้แก่ . พระพุทฺธ . พระธรรม . พระสงฆ์ . ส่วนไตรสรณคมน์ . หมายถึง . การยอมรับนับถือพระรัตนตรัยไว้เป็นที่พึ่งของตน . ๑

จัดเป็นไตรสรณคมน์ . ๑

คุณของรัตนะ ๓ . ๑

คุณของรัตนะ ๓

๓๖. พระสงฆ์ในรัตนตรัยมีคุณอย่างไร ? ๒๕๕๑

ตอบ

ท่านปฏิบัติชอบตามคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้ว . สอนให้ผู้อื่นกระทำตามด้วย . ๑

อาการที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอน . ๓ . ๑

อาการที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอน ๓

๓๗. อาการที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนมีกี่อย่าง ? ข้อที่ว่า “ทรงสั่งสอนเป็นอัครรรย” นั้นคืออะไร ? ๒๕๕๒

ตอบ

มี . ๓ . อย่าง . ๑

คือ . ผู้ปฏิบัติตามยอมได้ประโยชน์โดยสมควรแก่ความปฏิบัติ . ๑

โอวาทของพระพุทธเจ้า . ๓ . ๑

โอวาทของพระพุทธเจ้า ๓

๓๘. โอวาทของพระพุทธเจ้า ๓ อย่าง มีอะไรบ้าง ? ๒๕๕๑

๓๙. พระโอวาทของพระพุทธเจ้า หรือที่เรียกกันว่าหัวใจพระศาสนามีกี่ข้อ ? อะไรบ้าง ? ๒๕๕๓

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

มี . ๓ . ข้อ . ๑

คือ . ๑ . เว้นจากทุจริต . คือประพฤติชั่วด้วยกาย . วาจา . ใจ . ๒ . ประกอบสุจริต . คือประพฤติดีด้วยกาย . วาจา . ใจ . ๓ . ทำใจของตนให้หมดจดจากเครื่องเศร้าหมองใจ . มีโลภ . โกรธ . หลง . เป็นต้น . ๑

ทุจจริต ๓

๔๐. ทุจจริต คืออะไร ? ความเห็นว่าคุณของบิดามารดาครูบาอาจารย์ไม่มี บุญบาปไม่มี จัดเป็นทุจจริตข้อไหน ๒๕๕๓

ตอบ

คือ · ประพฤติชั่วด้วยกายวาจาใจ · ๑

จัดเป็นมโนทุจจริต · ๑

๔๑. ทุจจริต คืออะไร ? พุทโธรัยผู้อื่น จัดเข้าในทุจจริตข้อไหน ? ★ ๒๕๖๑, ๒๕๖๔, ๒๕๖๗

ตอบ

ทุจจริต · คือ · ความประพฤติชั่ว · ความประพฤติเสียหาย · ๑

จัดเข้าในวจีทุจจริต · ๑

๔๒. เห็นผิดจากคลองธรรม คือเห็นอย่างไร ? จัดเข้าในทุจจริตข้อไหน ? ★ ๒๕๕๔, ๒๕๖๘

ตอบ

คือ · เห็นผิดจากความเป็นจริง · เช่น · เห็นว่าบุญบาปไม่มี · บิดามารดาไม่มีพระคุณ · เป็นต้น · ๑

จัดเข้าในมโนทุจจริต · ๑

สุจจริต · ๓ · ๑

สุจจริต ๓

๔๓. มโนสุจจริตคืออะไร ? มีอะไรบ้าง ? ๒๕๕๐

ตอบ

คือ · การประพฤติชอบด้วยใจ · ๑

มี · ๑. · ไม่โลภอยากได้ของเขา · ๒. · ไม่พยายามทำร้ายเขา · ๓. · เห็นชอบตามคลองธรรม · ๑

อกุศลมูล · ๓ · ๑

อกุศลมูล ๓

๔๔. รากเหง้าของอกุศลเรียกว่าอะไร ? มีอะไรบ้าง ? เพราะเหตุใดจึงควรละเสีย ? ๒๕๕๔

ตอบ

เรียกว่า · อกุศลมูล · ๑

มีโลภะ · โทสะ · โมหะ · ๑

เพราะเมื่ออกุศลมูลเหล่านี้มีอยู่ · อกุศลอื่นที่ยังไม่เกิดก็เกิดขึ้น · ที่เกิดแล้วก็เจริญมากขึ้น · ๑

๔๕. มูลเหตุที่ทำให้คนทำความชั่ว มีอะไรบ้าง ?

๒๕๖๖

ตอบ

มี ๓ คือ ๑. โลภะ · อยากได้ · ๒. โทสะ · คิดประทุษร้ายเขา · ๓. โมหะ · หลงไม่รู้จริง · ฯ

๔๖. มูลเหตุที่ทำให้บุคคลทำความชั่ว เรียกว่าอะไร ? มีอะไรบ้าง ? เมื่อเกิดขึ้นแล้วควรปฏิบัติอย่างไร ?

๒๕๕๒

ตอบ

เรียกว่า · อกุศลมูล · ฯ

มี ๑. โลภะ · อยากได้ · ๒. โทสะ · คิดประทุษร้ายเขา · ๓. โมหะ · หลงไม่รู้จริง · ฯ

เมื่อเกิดขึ้นแล้วควรละเสีย · ด้วยทาน · ศีล · ภาวนา · ฯ

๔๗. มูลเหตุที่ทำให้บุคคลทำความชั่วเรียกว่าอะไร ? มีอะไรบ้าง ?

๒๕๖๓

ตอบ

เรียกว่า · อกุศลมูล · หมายถึง · รากเหง้าของอกุศล · ฯ

มี ๓ คือ ๑. โลภะ · อยากได้ · ๒. โทสะ · คิดประทุษร้ายเขา · ๓. โมหะ · หลงไม่รู้จริง · ฯ

กุศลมูล ๓ · ฯ

บุญกิริยาวัตถุ ๓

๔๘. บุญกิริยาวัตถุ คืออะไร ? โดยย่อมีเท่าไร ? อะไรบ้าง ?

๒๕๕๘

ตอบ

คือ · สิ่งเป็นที่ตั้งแห่งการบำเพ็ญบุญ · ฯ

มี ๓ · ฯ

คือ ๑. ทานมัย · บุญสำเร็จด้วยการบริจาคทาน · ๒. สีลมัย · บุญสำเร็จด้วยการรักษาศีล · ๓. ภาวนามัย · บุญสำเร็จด้วยการเจริญภาวนา · ฯ

๔๙. สิ่งเป็นที่ตั้งแห่งการบำเพ็ญบุญเรียกว่าอะไร ? โดยย่อมีอะไรบ้าง ?

๒๕๖๒, ๒๕๖๕

ตอบ

เรียกว่า · บุญกิริยาวัตถุ · ฯ

โดยย่อมี ๓ คือ ๑. ทานมัย · บุญสำเร็จด้วยการบริจาคทาน · ๒. สีลมัย · บุญสำเร็จด้วยการรักษาศีล · ๓. ภาวนามัย · บุญสำเร็จด้วยการเจริญภาวนา · ฯ

๕๐. การทำบุญโดยย่อมีกี่อย่าง ? อะไรบ้าง ?

๒๕๕๖

ตอบ

มี ๓ อย่าง · ฯ

ทาน · ศีล · ภาวนา · ฯ

สามัญลักษณ์ะ · ๓ · ฯ

สามัญลักษณ์ ๓

๕๑. ไตรลักษณ์ ได้แก่อะไรบ้าง ?

๒๕๕๓, ๒๕๖๐

ตอบ

๑. . อนิจจตา . ความเป็นของไม่เที่ยง . ๒. . ทุกขตา . ความเป็นทุกข์ . ๓. . อนัตตตา . ความเป็นของไม่ใช่ตนๆ
จตุกกะ . หมวด . ๔ . วุฑฒิ๔ . ๑

จักร ๔

๕๒. ธรรมคุณลัทธิธนาไปสู่ความเจริญ เรียกว่าอะไร ? จงบอกมาสัก ๒ ข้อ

๒๕๕๘

ตอบ

เรียกว่า . จักกร . ๑

ได้แก่ . ๑. . ปฏิรูปเทสวาสะ . อยู่ในประเทศอันสมควร . ๒. . สัปบุริสุปัสสยะ . คบสัตบุรุษ . ๓. . อัดตสัมมาปณิธิ .
ตั้งตนไว้ชอบ . ๔. . ปุพเพกตปุญญตา . ความเป็นผู้ได้ทำความดีไว้ในปางก่อน . ๑ . (เลือกตอบเพียง . ๒ . ข้อ)

อคติ ๔

๕๓. ธรรมหมวดหนึ่ง เป็นเหตุให้ผู้ประพฤติดความเที่ยงธรรมชื่อว่าอะไร ? มีอะไรบ้าง ?

๒๕๕๑

ตอบ

ชื่อว่า . อคติ . ความลำเอียง . ๑

มี . ๑. . ฉันทาคติ . ลำเอียงเพราะรักใคร่กัน . ๒. . โทสาคติ . ลำเอียงเพราะไม่ชอบกัน . ๓. . โมหาคติ . ลำเอียง
เพราะเขลา . ๔. . ภยาคติ . ลำเอียงเพราะกลัว . ๑

๕๔. ผู้จะดำรงความยุติธรรมไว้ได้ ต้องประพฤติอย่างไร ?

๒๕๕๕

ตอบ

ต้องประพฤติดังนี้ . คือ . ๑. . ไม่ลำเอียงเพราะความรักใคร่กัน . อันเรียกว่า . ฉันทาคติ . ๒. . ไม่ลำเอียงเพราะไม่
ชอบกัน . อันเรียกว่า . โทสาคติ . ๓. . ไม่ลำเอียงเพราะเขลา . อันเรียกว่า . โมหาคติ . ๔. . ไม่ลำเอียงเพราะกลัว .
อันเรียกว่า . ภยาคติ . ๑

๕๕. บุคคลผู้รักษาความยุติธรรมไว้ได้ ควรเว้นจากธรรมอะไร ? ธรรมนั้นมีอะไรบ้าง ?

๒๕๕๘

ตอบ

ควรเว้นจากอคติ . ๔ . ๑

มี . ๑. . ความลำเอียงเพราะรักใคร่กัน . เรียกว่า . ฉันทาคติ . ๒. . ความลำเอียงเพราะไม่ชอบกัน . เรียกว่า .
โทสาคติ . ๓. . ความลำเอียงเพราะเขลา . เรียกว่า . โมหาคติ . ๔. . ความลำเอียงเพราะกลัว . เรียกว่า . ภยาคติ .
๑

อันตรายของพระภิกษุสามเณรผู้บวชใหม่ . ๔ . ๑

อันตรายของพระภิกษุสามเณรผู้บวชใหม่ ๔

๕๖. ทัศนคติของสังคมที่มีต่อผู้บวชใหม่ควรเป็นอย่างไรบ้าง ?

၆၆၆၆

ตอบ

ควรเว้น · อันตราย · ๔ · อย่าง · คือ · ๑. · อดทนต่อคำสอนไม่ได้ · คือเบียดต่อคำสอน · ขี้เกียจทำตาม · ๒. · เป็นคนเห็นแก่ปากแถมท้อง · อดทนต่อความอยากไม่ได้ · ๓. · เพลิดเพลินในกามคุณ · ทะยานอยากได้สุขยิ่ง · ๔. · ขึ้นไป · ๔. · รักผู้หญิง · ๗

ปธาน . ๔ . ๑

ปธาน ๔

๕๗. ปธานคือความเพียร ๔ มีอะไรบ้าง ? รักษาศีล ๕ ได้แล้ว ตั้งใจรักษาให้ได้นานที่สุด อนุโลม เข้าใน ปธานข้อไหน ?

ప్రశ్న

ตอบ

มี · ๑. · สังวรปธาน · เพียรระวังไม่ให้บาปเกิดขึ้นในสันดาน · ๒. · ปหานปธาน · เพียรละบาปที่เกิดขึ้นแล้ว · ๓. · ภาวนापธาน · เพียรให้กุศลเกิดขึ้นในสันดาน · ๔. · อนุรักษนาปธาน · เพียรรักษากุศลที่เกิดขึ้นแล้วมิให้เสื่อม · ๕. · อนโณมเข้าในอนุรักษนาปธาน · ๖

อิทธิบาท . ๔ . ๓

อิทธิบาท ๔

๕๘. ธรรมเครื่องให้สำเร็จความประสงค์คืออะไร ? มีอะไรบ้าง ?

၂၃၆၆၇, ၂၃၆၆၈

๕๙. ผู้ที่ทำงานไม่สำเร็จผลตามที่มุ่งหมายเพราะขาดคุณธรรมอะไรบ้าง ?

၂၆၆၀, ၂၆၆၂

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

เพราะขาดอิทธิบาท คือ คุณเครื่องให้สำเร็จความประสงค์ ๕ อย่าง คือ ๑. ฉันทะ พอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น ๒. วิริยะ เพียรประกอบสิ่งนั้น ๓. จิตตะ เอาใจฝักใฝ่ในสิ่งนั้นไม่วางธุระ ๔. วิมังสา หมั่นตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้น ฯ

๖๐. นักเรียนผู้ต้องการจะเรียนหนังสือให้ได้ผลดี จะนำอิทธิบาทมาใช้อย่างไร ?

எனவே

ตอบ

ในเบื้องต้น · ต้องสร้างฉันทะคือความพอใจในการศึกษาเล่าเรียนก่อน · เมื่อมีความพอใจ · จะเป็น · เหตุให้ขยัน
ศึกษาหาความรู้ที่เรียกว่าวิริยะและเกิดความใส่ใจใคร่รู้สิ่งต่าง ๆ · มากขึ้น · ที่เรียกว่าจิตตะ · และเมื่อเรียนรู้แล้วก็
ต้องนำความรู้นั้นมาใคร่ครวญพิจารณาให้เข้าใจเหตุและผลอย่างถูกต้องที่เรียกว่า · วิมังสา · ดังนั้นก็จะประสบผล
สำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนได้ · ๓

ปาริสุทธิศีล . ๔ . ๑

ปาริสุทธศีล ๔

๖๑. ภิกษุสามเณรผู้บวชใหม่จะต้องมีอินทรียสังวร คือสำรวมอินทรีย สำรวมอินทรียนั้น คืออย่างไร ?

๒๕๕๐

ตอบ

คือ · ระวังตา · หู · จมูก · ลิ้น · กาย · ใจ · ไม่ให้ความยินดียินร้ายครอบงำได้ · ในเวลาเห็นรูป · ฟังเสียง · ดมกลิ่น · ลิ้มรส · ถูกต้องโณภูฏัพพะ · รู้ธรรมารมณ · ฯ

๖๒. ความสำรวมในพระปาติโมกข์และความสำรวมอินทรียในองค์แห่งภิกษุใหม่ คือการอย่างไร ?

๒๕๖๘

ตอบ

ความสำรวมในพระปาติโมกข์ · คือ · เว้นข้อที่พระพุทธเจ้าทรงห้าม · ทำตามข้อที่ทรงอนุญาต · สำรวมอินทรีย · คือ · ระวังตา · หู · จมูก · ลิ้น · กาย · ใจ · ไม่ให้ความยินดียินร้ายครอบงำได้ · ในเวลาที่ · เห็นรูปด้วยตา · เป็นต้น · ฯ

๖๓. อินทรียสังวร คือสำรวมอินทรีย อินทรียได้แก่อะไรบ้าง ?

๒๕๕๑

ตอบ

ได้แก่ · ตา · หู · จมูก · ลิ้น · กาย · ใจ · ฯ

๖๔. การสำรวมอินทรีย ได้แก่การกระทำอย่างไร ? เมื่อกระทำเช่นนั้นแล้ว จะได้รับประโยชน์อะไร ?

๒๕๕๕

ตอบ

ได้แก่ · การระวังอินทรีย · ๖ · คือ · ตา · หู · จมูก · ลิ้น · กาย · ใจ · ในเวลาเห็นรูป · ฟังเสียง · ดมกลิ่น · ลิ้มรส · ถูกโณภูฏัพพะ · รู้ธรรมารมณด้วยใจ · ฯ
ได้รับประโยชน์ · คือ · ไม่เกิดความยินดี · ไม่เกิดความยินร้าย · ในเวลาเห็นรูป · ฟังเสียง · เป็นต้น · ฯ

พรหมวิหาร ๔

๖๕. คุณธรรมเป็นเครื่องอยู่ของท่านผู้ใหญ่ มีอะไรบ้าง ?

๒๕๖๕

ตอบ

มี · ๑. · เมตตา · ความรักปรารถนาจะให้อยู่เป็นสุข · ๒. · กรุณา · ความสงสาร · คิดจะช่วยให้พ้นทุกข์ · ๓. · มุทิตา · ความพลอยยินดี · เมื่อผู้อื่นได้ดี · ๔. · อุเบกขา · ความวางเฉย · ไม่ดีใจไม่เสียใจเมื่อผู้อื่นถึงความวิบัติ ฯ

๖๖. พรหมวิหาร ๔ มีอะไรบ้าง ?

๒๕๕๓

ตอบ

มีเมตตา · กรุณา · มุทิตา · อุเบกขา · ฯ

๖๗. ในพรหมวิหาร ๔ ความรักอย่างไร จึงจัดว่าเมตตา ?

๒๕๖๗

ตอบ

ความรักด้วยความปรารถนาจะให้เป็นสุข · ฯ

๖๘. เมื่อเพื่อนร่วมงานได้เลื่อนตำแหน่ง ไม่คิดริษยา พลอยยินดีกับเขาด้วย ชื่อว่าปฏิบัติตาม ★ ๒๕๕๗, ๒๕๖๔
พรหม วิหารธรรมข้อใด ?

ตอบ

มุกิตา . ๗

ธาตุกัมมัญฐาน . ๔ . ๗

ธาตุกัมมัญฐาน ๔

๖๙. ธาตุ ๔ มีธาตุอะไรบ้าง ? ธาตุมีลักษณะแข็งแข็ง คือธาตุอะไร ? ๒๕๕๑

๗๐. ธาตุ ๔ คืออะไรบ้าง ? ฟันจัดเป็นธาตุอะไร ? ๒๕๖๓

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

คือ . ธาตุดิน . ธาตุน้ำ . ธาตุไฟ . ธาตุลม . ๗

เป็นธาตุดิน . ๗

๗๑. ธาตุ ๔ มีอะไรบ้าง ? ความร้อนจัดเป็นธาตุอะไร ? ๒๕๖๖

ตอบ

มี . ธาตุดิน . ธาตุน้ำ . ธาตุไฟ . ธาตุลม . ๗

จัดเป็นธาตุไฟ . ๗

อริยสัจ . ๔ . ๗

อริยสัจ ๔

๗๒. อริยสัจ ๔ มีอะไรบ้าง ? ความไม่สบายกายไม่สบายใจ จัดเป็นอริยสัจ ข้อไหน ? ★ ๒๕๖๑, ๒๕๖๔

ตอบ

มี . ๑ . ทุกข์ . คือความไม่สบายกายไม่สบายใจ . ๒ . สมุทัย . คือเหตุให้ทุกข์เกิด . ๓ . นิโรธ . คือความดับทุกข์ .

๔ . มรรค . คือข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ . ๗

จัดเป็นข้อที่ . ๑ . คือ . ทุกข์ . ๗

๗๓. อริยสัจ ๔ มีอะไรบ้าง ? ความไม่สบายกายไม่สบายใจ จัดเป็นอริยสัจข้อไหน ? ๒๕๖๖

ตอบ

มี . ๑ . ทุกข์ . ๒ . สมุทัย . ๓ . นิโรธ . ๔ . มรรค . จัดเป็นทุกข์ . ๗

๗๔. ทุกข์ในอริยสัจ ๔ คืออะไร ? เหตุให้เกิดทุกข์คืออะไร ? ๒๕๕๔

ตอบ

คือ . ความไม่สบายกายไม่สบายใจ . ๗

คือ . ตัณหาความทะยานอยาก . ๗

๗๕. เหตุให้เกิดทุกข์ในอริยสัจ คืออะไร ?

๒๕๕๖, ๒๕๕๗

ตอบ

คือ · ตัณหา · ความทะยานอยาก · ฯ

๗๖. ปัญญาอันเห็นชอบอย่างไร จึงชื่อว่ามรรคในอริยสัจ ๔ ? เพราะเหตุไร ?

๒๕๕๒

ตอบ

ปัญญาอันเห็นชอบว่าสิ่งนี้ทุกข์ · สิ่งนี้เหตุให้ทุกข์เกิด · สิ่งนี้ความดับทุกข์ · สิ่งนี้ทางให้ถึงความดับ · ทุกข์ · ได้ชื่อว่ามรรค · ฯ

เพราะเป็นข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ · ฯ

ปัญจกะ · หมวด · ๕ · อนันตริยกรรม · ๕ · ฯ

อนันตริยกรรม ๕

๗๗. กรรมที่เป็นบาปหนักที่สุด ชื่อเรียกว่าอะไร ? คืออะไรบ้าง ?

๒๕๖๒, ๒๕๖๕

๗๘. กรรมอันเป็นบาปหนักที่สุด ห้ามสวรรค์ ห้ามนิพพาน คือกรรมอะไร ? จงยกตัวอย่างสัก ๓ ข้อ

๒๕๕๘

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

คือ · อนันตริยกรรม · ฯ

มี · ๑. · มาตุฆาต · ฆ่ามารดา · ๒. · ปิตุฆาต · ฆ่าบิดา · ๓. · อรหันตฆาต · ฆ่าพระอรหันต์ · ๔. · โลหิตุปบาท · ทำร้ายพระพุทธเจ้าจนถึงยังพระโลหิตให้ห้อขึ้นไป · ๕. · สังฆเภท · ยังสงฆ์ให้แตกจากกัน · ฯ (เลือกตอบเพียง · ๓ · ข้อ)

อกิณหปัจจเวกขณะ ๕

๗๙. อกิณหปัจจเวกขณะ คือข้อที่ควรพิจารณาเนื่อง ๆ ๕ อย่าง ทรงสอนให้พิจารณาอะไรบ้าง ?

๒๕๕๖

ตอบ

ทรงสอนให้พิจารณา · ๑. · ความแก่ · ว่าเรามีความแก่เป็นธรรมดาไม่ล่วงพ้นความแก่ไปได้ · ๒. · ความเจ็บไข้ · ว่าเรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดาไม่ล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปได้ · ๓. · ความตาย · ว่าเรามีความตายเป็นธรรมดาไม่ล่วงพ้นความตายไปได้ · ๔. · ความพลัดพราก · ว่าเราจะต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจทั้งสิ้น · ๕. · กรรม · ว่าเรามีกรรมเป็นของตัวเราทำดีจักได้ดีทำชั่วจักได้ชั่ว · ฯ

๘๐. สิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงสอนให้พิจารณาเนื่อง ๆ มีอะไรบ้าง ? ทรงให้พิจารณาอย่างไร ?

๒๕๖๑

ตอบ

มีความแก่ · ความเจ็บไข้ · ความตาย · ความพลัดพราก · และกรรม · ฯ

ทรงสอนให้พิจารณาว่า · ๑. · เรามีความแก่เป็นธรรมดาไม่ล่วงพ้นความแก่ไปได้ · ๒. · เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดาไม่ล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปได้ · ๓. · เรามีความตายเป็นธรรมดาไม่ล่วงพ้นความตายไปได้ · ๔. · เราจะต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจทั้งสิ้น · ๕. · เรามีกรรมเป็นของตัวเรา · ทำดีจักได้ดีทำชั่วจักได้ชั่ว · ฯ

๘๑. ควรพิจารณาทุก ๆ วันว่า เราจะต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจทั้งสิ้น ข้อความนี้อยู่ในหมวด ธรรมอะไร ? ท่านให้พิจารณาอย่างไรเพื่ออะไร ?

๒๕๕๐

ตอบ

อยู่ในธรรมหมวดอภินิหารปัจจุเวกขณะ . ๕ . ๑

เพื่อบรรเทาความยึดมั่นถือมั่นว่า . สิ่งนั้น . คนนั้น . เป็นที่รักของเรา . จักไม่ต้องเสียใจในเมื่อต้อง . พลัดพรากจากสิ่งนั้น . คนนั้น . จริง . ๑ . ๑

๘๒. อภินิหารปัจจุเวกขณะชื่อว่า ควรพิจารณาทุก ๆ วันว่า เราจะต้องพลัดพราก จากของรักของชอบใจทั้งสิ้น ดังนี้ ผู้พิจารณาได้รับประโยชน์อย่างไร ? จงอธิบาย

๒๕๕๔

ตอบ

ได้รับประโยชน์ . คือ . สามารถบรรเทาความพอใจรักใคร่ของรักของชอบใจ . และป้องกันความทุกข์ . โทมนัส . ในเวลาเมื่อตนต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจ . ๑

เวสารัชชกรณธรรม . ๕ . ๑

เวสารัชชกรณธรรม ๕

๘๓. จงให้ความหมายของคำต่อไปนี้ ก. พาหุสัจจะ ข. อกุศลมูล ค. อินทริยสังวร ข. อนัตตตา ง. กามฉันท

๒๕๕๖

ตอบ

ก. . ความเป็นผู้ศึกษามาก . ข. . รากเหง้าของอกุศล . ค. . ความสำรวมอินทริย . ข. . ความเป็นของไม่ใช่ตน . ง. . ความพอใจรักใคร่ในอารมณ์ที่ชอบใจมีรูป . เป็นต้น . ๑

องค์แห่งธรรมกถึก . ๕ . ๑

องค์แห่งธรรมกถึก ๕

๘๔. การจะเป็นนักเทศน์ที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติอะไรบ้าง ? จงตอบมาสัก ๓ ข้อ

๒๕๕๗

ตอบ

๑. . แสดงธรรมโดยลำดับ . ไม่ตัดลัดให้ขาดความ . ๒. . อ้างเหตุผลแนะนำให้ผู้ฟังเข้าใจ . ๓. . ตั้งจิตเมตตาปรารภนาให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง . ๔. . ไม่แสดงธรรมเพราะเห็นแก่ลาภ . ๕. . ไม่แสดงธรรมกระทบตนและผู้อื่น . คือไม่ยกตนเสียดสีผู้อื่น . ๑ . (เลือกตอบเพียง . ๓ . ข้อ) . ธรรมัสสวนานิสงส์๕

ธรรมัสสวนานิสงส์๕

๘๕. อานิสงส์แห่งการฟังธรรม มีอะไรบ้าง ?

๒๕๕๘

ตอบ

มี . ๑. . ผู้ฟังธรรมย่อมได้ฟังสิ่งที่ยังไม่เคยฟัง . ๒. . สิ่งใดได้เคยฟังแล้ว . แต่ไม่เข้าใจชัด . ย่อมเข้าใจสิ่งนั้นชัด . ๓. . บรรเทาความสงสัยเสียได้ . ๔. . ทำความเห็นให้ถูกต้องได้ . ๕. . จิตของผู้ฟังย่อมผ่องใส . ๑

พละ . ๕ . ๑

พละ ๕

๘๖. ธรรมเป็นกำลัง ๕ อย่าง คืออะไรบ้าง ? ธรรม ๕ อย่างนั้น เรียกว่าอินทรีย์ เพราะเหตุไร ?

๒๕๕๒

ตอบ

คือ · ๑. · สัทธา · ความเชื่อ · ๒. · วิริยะ · ความเพียร · ๓. · สติ · ความระลึกได้ · ๔. · สมาธิ · ความตั้งใจมั่น · ๕. · ปัญญา · ความรอบรู้ · ฯ

เพราะเป็นใหญ่ในกิจของตน · ฯ

นิวรรณ์ ๕ · ฯ

นิวรรณ์ ๕

๘๗. ธรรมอันเป็นเครื่องกันจิตไม่ให้บรรลุความดี คืออะไร ? มีอะไรบ้าง ?

๒๕๖๐

๘๘. อิทธิบาท คือ ธรรมเป็นคุณเครื่องให้สำเร็จความประสงค์ของบุคคล ส่วนธรรมอันเป็นเครื่องกันจิตไม่ให้ บรรลุความดี คืออะไร ? มีอะไรบ้าง ?

๒๕๕๐

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

คือ · นิวรรณ์ · ๕ · ฯ

มี · ๑. · กามฉันท · พอใจรักใคร่ในอารมณ์ที่ชอบใจมีรูปเป็นต้น · ๒. · พยาบาท · ปองร้ายผู้อื่น · ๓. · ถีนมิทธะ · ความที่จิตหดหู่และเคลิบเคลิ้ม · ๔. · อุทธัจจกุกกุกจะ · ฟุ้งซ่านและรำคาญ · ๕. · วิจิกิจฉา · ลังเลไม่ตกลงได้ · ฯ

๘๙. คิดอย่างไรเรียกว่าพยาบาท ? คิดอย่างนั้นเกิดโทษอะไร ?

๒๕๕๕

ตอบ

คิดปองร้ายผู้อื่น · ฯ

เกิดโทษ · คือ · ปิดกั้นจิตใจไม่ให้บรรลุความดี · ฯ

ชั้น ๕

๙๐. ชั้น ๕ ได้แก่อะไรบ้าง ? โดยย่อเรียกว่าอะไร ?

๒๕๕๑

ตอบ

ได้แก่ · รูป · เวทนา · สัญญา · สังขาร · วิญญาณ · ฯ

เรียกว่า · นามรูป · ฯ

๙๑. ชั้น ๕ ได้แก่อะไรบ้าง ? สังขารชั้น จัดเป็นรูปหรือนาม ?

๒๕๖๓, ๒๕๖๗

ตอบ

ได้แก่ · รูปชั้น · เวทนาชั้น · สัญญาชั้น · สังขารชั้น · และวิญญาณชั้น · ฯ

จัดเป็นนาม · ฯ

๙๒. ชั้นที่ ๕ ได้แก่อะไรบ้าง ? ย่อเป็น ๒ อย่างไร ?

๒๕๕๖

ตอบ

ได้แก่ · รูปชั้น · เวทนาชั้น · สัญญาชั้น · สังขารชั้น · และวิญญาณชั้น · ฯ

อย่างนี้คือ · รูปชั้นคงเป็นรูป · เวทนาชั้น · สัญญาชั้น · สังขารชั้น · และวิญญาณชั้น · ๔ · ชั้นนี้เป็นนาม · ฯ

๙๓. กายกับใจของเราแบ่งออกเป็นกี่กอง ? อะไรบ้าง ?

๒๕๕๗

ตอบ

แบ่งออกเป็น · ๕ · กอง · เรียกว่า · ชั้น · ฯ

คือ · ๑. · รูป · ๒. · เวทนา · ๓. · สัญญา · ๔. · สังขาร · ๕. · วิญญาณ · ฯ

ฉีกะ · หมวด · ๖ · คารวะ · ๖ · ฯ

คารวะ ๖

๙๔. คารวะ คืออะไร ? มีกี่อย่าง ? ชื่อว่า คารวะในศาสนา หมายถึงอะไร ?

๒๕๕๘

ตอบ

คือ · ความเคารพ · เอื้อเฟื้อ · ฯ

มี · ๖ · อย่าง · ฯ

หมายถึง · ความเคารพ · เอื้อเฟื้อในไตรสิกขา · ฯ

สารานิยธรรม · ๖ · ฯ

อายตนะภายใน ๖

๙๕. อายตนะภายใน ๖ ได้แก่อะไรบ้าง ?

๒๕๕๙

ตอบ

ได้แก่ · ตา · หู · จมูก · ลิ้น · กาย · ใจ · ฯ

อายตนะภายนอก · ๖ · ฯ

อายตนะภายนอก ๖

๙๖. อายตนะภายนอก ๖ ได้แก่อะไรบ้าง ?

๒๕๖๐

ตอบ

ได้แก่ · รูป · เสียง · กลิ่น · รส · โผฏฐัพพะ · อารมณ์ที่มาถูกต้องกาย · ธรรม · คืออารมณ์ที่เกิดกับใจ · ฯ

๙๗. อินทรีย์ ๖ กับอารมณ์ ๖ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ?

๒๕๕๙

ตอบ

มีความสัมพันธ์กันดังนี้ . คือ . ๑. . อาศัยรูปกระทบนัยน์ตา . เกิดความรู้ขึ้น . เรียกจักขุวิญญาณ . ๒. . อาศัยเสียงกระทบหู . เกิดความรู้ขึ้น . เรียกโสตวิญญาณ . ๓. . อาศัยกลิ่นกระทบจมูก . เกิดความรู้ขึ้น . เรียกฆานวิญญาณ . ๔. . อาศัยรสกระทบลิ้น . เกิดความรู้ขึ้น . เรียกชีวาหาวิญญาณ . ๕. . อาศัยโผฏฐัพพะกระทบกาย . เกิดความรู้ขึ้น . เรียกกายวิญญาณ . ๖. . อาศัยธรรมเกิดกับใจ . เกิดความรู้ขึ้น . เรียกมโนวิญญาณ . ๗. สัตตกะ . หมวด . ๗ . อปริหานิยธรรม . ๗ . ๗

สัปปริสธรรม ๗

๙๘. ความเป็นผู้รู้จักเหตุในสัปปริสธรรม คือรู้อะไร ?

๒๕๖๘

ตอบ

คือรู้ว่า . สิ่งนี้เป็นเหตุแห่งสุข . สิ่งนี้เป็นเหตุแห่งทุกข์ . เป็นต้น . ๗

๙๙. จงให้ความหมายของคำต่อไปนี้ ? ๑. ธัมมัญญตา ๒. มัตตัญญตา ๓. กาลัญญตา

๒๕๕๗

ตอบ

๑. . ธัมมัญญตา . ความเป็นผู้จักเหตุ . เช่นรู้จักว่า . สิ่งนี้เป็นเหตุแห่งสุข . สิ่งนี้เป็นเหตุแห่งทุกข์ . ๒. . มัตตัญญตา . ความเป็นผู้รู้ประมาณ . ในการแสวงหาเครื่องเลี้ยงชีวิตแต่โดยทางที่ชอบ . และรู้ . ประมาณในการบริโภคแต่พอสมควร . ๓. . กาลัญญตา . ความเป็นผู้รู้จักกาลเวลาอันสมควร . ในอันประกอบกิจนั้น . ๗ . ๗
อัฐกะ . หมวด . ๘ . โลกธรรม . ๘ . ๗

โลกธรรม ๘

๑๐๐. โลกธรรม ๘ มีอะไรบ้าง ?

๒๕๕๕

๑๐๑. โลกธรรม ธรรมที่ครอบงำสัตว์โลก ๘ อย่างนั้นมีอะไรบ้าง ?

๒๕๖๓, ๒๕๖๖

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

คือ . มีลาภ . ๑ . ไม่มีลาภ . ๑ . มียศ . ๑ . ไม่มียศ . ๑ . นิินทา . ๑ . สรรเสริญ . ๑ . สุข . ๑ . ทุกข์ . ๑ . ๗

๑๐๒. เมื่อโลกธรรม ๘ เกิดขึ้นแก่ตน ควรพิจารณาอย่างไร ?

๒๕๕๙

ตอบ

ควรพิจารณาว่า . สิ่งนี้เกิดขึ้นก็แต่ว่ามันไม่เที่ยง . เป็นทุกข์ที่มีความแปรปรวนเป็นธรรมดา . ควรรู้ . ตามที่เป็นจริง . อย่าให้มันครอบงำจิตใจได้ . คืออย่ายินดีในส่วนที่ปรารถนา . อย่ายินร้ายในส่วนที่ไม่น่า . ปรารถนา . ๗
มรรค . ๘ . ๗

มรรค ๘

๑๐๓. คำว่า เจริญชอบ ในมรรคมีองค์ ๘ นั้น คือเจริญอย่างไร ?

๒๕๖๐

๑๐๔. สัมมาวาจา เจริญชอบ คือเจริญอย่างไร ?

๒๕๖๔, ๒๕๖๗

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

คือ · เว้นจากพูดเท็จ · เว้นจากพูดส่อเสียด · เว้นจากพูดคำหยาบ · และเว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ · ฯ

๑๐๕. สัมมากัมมันตะ ทำการงานชอบ คือทำอย่างไร ?

๒๕๖๑

ตอบ

คือ · ทำโดยเว้นจากกายทุจริต · ๓ · ได้แก่ · เว้นจากการฆ่าสัตว์ · เว้นจากการลักทรัพย์ · เว้นจากการ · ประพฤติผิดในกาม · ฯ

๑๐๖. สัมมาวายามะ เพียรชอบ คือเพียรอย่างไร ?

๒๕๕๕

ตอบ

เพียรในที่ · ๔ · สถาน · คือ · ๑. · เพียรระวังไม่ให้บาปเกิดขึ้นในสันดาน · ๒. · เพียรละบาปที่เกิดขึ้นแล้ว · ๓. · เพียรให้กุศลเกิดขึ้นในสันดาน · ๔. · เพียรรักษากุศลที่เกิดขึ้นแล้วไม่ให้เสื่อม · ฯ

๑๐๗. มรรคมีองค์แปดจัดเข้าในสิกขา ๓ ได้หรือไม่ ? ถ้าได้จงจัดมาดู

๒๕๕๐

ตอบ

ได้ · ฯ

จัดดังนี้ · สัมมาทิฏฐิและสัมมาสังกัปปะ · จัดเข้าในปัญญาสิกขา · สัมมาวาจา · สัมมากัมมันตะ · สัมมาอาชีวะ · จัดเข้าในศีลสิกขา · สัมมาวายามะ · สัมมาสติ · สัมมาสมาธิ · จัดเข้าในจิตตสิกขา · ฯ

นวกะ · หมวด · ๙ · มละ · ๙ · ฯ

มละ ๙

๑๐๘. มละ คืออะไร ? เป็นศิษย์ได้ดีแล้วทำมันตึงกับอาจารย์ จัดเข้าในมละอย่างไหน และควรชำระมละ อย่างนั้นด้วยธรรมอะไร ?

๒๕๕๐, ๒๕๕๒

ตอบ

มละ · คือ · มลทิน · ฯ

จัดเข้าในมักะ · ลบหลู่คุณท่านและควรชำระด้วยกตัญญูทเวทิตา · ความรู้คุณท่านแล้วตอบแทน · ฯ

ทสกะ · หมวด · ๑๐ · ธรรมที่บรรพชิตควรพิจารณาเนื่อง · ๆ · ๑๐ · ฯ

ธรรมที่บรรพชิตควรพิจารณาเนื่อง ๆ ๑๐

๑๐๙. บรรพชิตผู้พิจารณาเนื่อง ๆ ว่า วันคืนล่วงไป ๆ บัดนี้เราทำอะไรอยู่ จะได้รับประโยชน์อะไร ?

๒๕๕๖

ตอบ

จะได้รับประโยชน์ . คือเป็นผู้ไม่ประมาท . มีความเพียร . งดเว้นสิ่งที่เบียดเบียน . ทำในสิ่งที่เป็น . ประโยชน์ ๆ
นาถกรณธรรม . ๑๐ . ๆ

อบายมุข ๔

๑๑๐. อบายมุข ๔ มีอะไรบ้าง ?

๒๕๖๐, ๒๕๖๖

ตอบ

มี . ๑. . ความเป็นนักเลงหญิง . ๒. . ความเป็นนักเลงสุรา . ๓. . ความเป็นนักเลงเล่นการพนัน . ๔. . ความคบคน
ชั่วเป็นมิตร . ๆ
ทฤษฎีหมักตลประโยชน์ ๔ . ๆ

ทฤษฎีหมักตลประโยชน์ ๔

๑๑๑. ธรรมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ในปัจจุบันเรียกว่าอะไร ? มีอะไรบ้าง ?

๒๕๕๒

ตอบ

เรียกว่า . ทฤษฎีหมักตลประโยชน์ . ๆ

มีดังนี้ . ๑. . อุฏฐานสัมปทา . ถึงพร้อมด้วยความหมั่น . ในการประกอบกิจเครื่องเลี้ยงชีวิตที่ดี . ใน . การศึกษา
เล่าเรียนที่ดี . ในการทำธุระหน้าที่ของตนที่ดี . ๒. . อารักขสัมปทา . ถึงพร้อมด้วยการรักษา . คือรักษาทรัพย์ที่แสวง
หามาได้ด้วยความหมั่น . ไม่ให้เป็นอันตรายก็ดี . รักษาการงานของตน . ไม่ให้เสื่อมเสียไปก็ดี . ๓. . กัลยาณมิตตตา
. ความมีเพื่อนเป็นคนดี . ไม่คบคนชั่ว . ๔. . สมชีวิตา . ความเลี้ยงชีวิตตามสมควรแก่กำลังทรัพย์ที่หาได้ . ไม่ให้
ฟืดเคืองนัก . ไม่ให้ฟุ่มเฟือยนัก . ๆ

๑๑๒. ธรรม ๔ ประการ ที่เป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูลเพื่อสุขในปัจจุบัน เรียกว่าอะไร ? มีอะไรบ้าง ?

๒๕๕๘

ตอบ

เรียกว่า . ทฤษฎีหมักตลประโยชน์ . ๆ

มี . ๑. . อุฏฐานสัมปทา . ถึงพร้อมด้วยความหมั่นในการประกอบกิจอันควร . ๒. . อารักขสัมปทา . ถึงพร้อมด้วย
การรักษา . ทั้งทรัพย์และการงานของตน . ไม่ให้เสื่อมไป . ๓. . กัลยาณมิตตตา . ความมีเพื่อนเป็นคนดี . ไม่คบคน
ชั่ว . ๔. . สมชีวิตา . ความเลี้ยงชีวิตตามสมควรแก่กำลังทรัพย์ที่หาได้ . ๆ

๑๑๓. ผู้หวังประโยชน์ปัจจุบันจะต้องปฏิบัติอย่างไรจึงจะได้สมหวัง ?

๒๕๖๒, ๒๕๖๘

ตอบ

ต้องปฏิบัติตามหลักทฤษฎีธรรมมิกัตถประโยชน์ . ๔ . ประการ . คือ . ๑ . อุฏฐานสัมปทา . ถึงพร้อมด้วยความหมั่น . ในการประกอบกิจการงาน . ในการศึกษาเล่า . เรียนในการทำธุระหน้าที่ของตน . ๒ . อารักขสัมปทา . ถึงพร้อมด้วยการรักษาทั้งทรัพย์และการงานไม่ให้เสื่อมไป . ๓ . กัลยาณมิตตตา . ความมีเพื่อนเป็นคนดี . ไม่คบคนชั่ว . ๔ . สมชีวิตา . ความเลี้ยงชีวิตตามสมควรแก่กำลังทรัพย์ที่ทำได้ . ๕ .

มิตรปฏิรูป . ๔ . ๕ .

มิตรปฏิรูป ๔

๑๑๔. คนชักชวนในทางฉิบหาย มีลักษณะอย่างไร ?

๒๕๕๔

ตอบ

มีลักษณะดังนี้ . ๑ . ชักชวนดื่มน้ำเมา . ๒ . ชักชวนเที่ยวกลางคืน . ๓ . ชักชวนให้มัวเมาในการเล่น . ๔ . ชักชวนเล่นการพนัน . ๕ .

๑๑๕. จงจับคู่ข้อทางซ้ายมือกับข้อทางขวามือให้ถูกต้อง ก. จะทำดีทำชั่ว ก็ต้องคล้อยตาม ๑. มิตรดีแต่พูด ข. ป้องกันเพื่อนผู้ประมาทแล้ว ๒. มิตรหัวประจบ ค. สงเคราะห์ด้วยสิ่งหาประโยชน์มิได้ ๓. มิตรมีความรักใคร่ ง. ห้ามไม่ให้ทำความชั่ว ๔. มิตรมีอุปการะ จ. ทุกข์ ๆ ด้วย สุข ๆ ด้วย ๕. มิตรแนะประโยชน์

๒๕๕๓

ตอบ

ข้อ . ก . คู่กับ . ข้อ . ๒ . ข้อ . ข . คู่กับ . ข้อ . ๔ . ข้อ . ค . คู่กับ . ข้อ . ๑ . ข้อ . ง . คู่กับ . ข้อ . ๕ . ข้อ . จ . คู่กับ . ข้อ . ๓ . ๕ .

มิตรแท้ ๔ . ๕ .

มิตรแท้ ๔

๑๑๖. มิตรแท้ มีกี่จำพวก ? อะไรบ้าง ?

๒๕๕๖

๑๑๗. มิตรมีหลายจำพวก อยากทราบว่ามิตรแท้ ๔ จำพวกมีอะไรบ้าง ?

๒๕๕๘

๑๑๘. มิตรแท้ที่ควรคบ มีกี่ประเภท ? อะไรบ้าง ?

๒๕๖๐, ๒๕๖๓

๑๑๙. มิตรแท้ที่ควรคบ ๔ ประเภท มีอะไรบ้าง ?

๒๕๖๖

ตอบ คำถาม ๔ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

มี . ๔ . ประเภท . ๕ .

คือ . ๑ . มิตรมีอุปการะ . ๒ . มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ . ๓ . มิตรแนะประโยชน์ . ๔ . มิตรมีความรักใคร่ . ๕ .

๑๒๐. ข้อว่า “แม้ชีวิตก็อาจสละแทนได้” ดังนี้ เป็นลักษณะของมิตรแท้ประเภทใด ?

๒๕๕๑

ตอบ

มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ . ๕ .

สังคหวัตถุ . ๔ . ๕ .

สังคหวัตถุ ๔

๑๒๑. คุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวนำใจของผู้อื่นไว้ได้ คืออะไร ? มีอะไรบ้าง ?

๒๕๕๑, ๒๕๕๔, ๒๕๕๖, ๒๕๖๑

๑๒๒. สังคหวัตถุ ๔ มีอะไรบ้าง ?

๒๕๖๖

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

คือ · สังคหวัตถุ · ๔ · ฯ

มี · ๑. · ทาน · ให้ปันสิ่งของของตนแก่ผู้อื่นที่ควรให้ปัน · ๒. · ปิยวาจา · เจริญวาจาที่อ่อนหวาน · ๓. · อัตถจริยา · ประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น · ๔. · สมานัตตตา · ความเป็นคนมีตนเสมอไม่ถือตัว · ฯ

สุขของคฤหัสถ์ ๔

๑๒๓. ความสุขของผู้ครองเรือนตามหลักพระพุทธศาสนา เกิดมาจากเหตุอะไรบ้าง ?

๒๕๖๒, ๒๕๖๔

ตอบ

เกิดจากเหตุ · ๔ · อย่าง · คือ · ๑. · สุขเกิดแต่ความมีทรัพย์ · ๒. · สุขเกิดแต่การจ่ายทรัพย์บริโภคน · ๓. · สุขเกิดแต่ความไม่ต้องเป็นหนี้ · ๔. · สุขเกิดแต่ประกอบกิจการงานที่ปราศจากโทษ · ฯ

ธรรมเป็นเหตุให้สมหมาย · ๔ · ฯ

ตระกูลอันมั่งคั่งจะตั้งนานไม่ได้เพราะสถาน ๔

๑๒๔. ตระกูลอันมั่งคั่งจะตั้งอยู่ยาวนานไม่ได้ เพราะเหตุอะไร ?

๒๕๕๕

ตอบ

เพราะเหตุ · ๔ · อย่าง · คือ · ๑. · ไม่แสวงหาพัสตุที่หายแล้ว · ๒. · ไม่บุรณะพัสตุที่คร่ำคร่า · ๓. · ไม่รู้จักประมาณในการบริโภคสมบัติ · ๔. · ตั้งสตรีหรือบุรุษทุศีลให้เป็นแม่เรือนพ่อเรือน · ฯ

ฆราวาสธรรม · ๔ · ฯ

ฆราวาสธรรม ๔

๑๒๕. การอยู่ครองเรือนนั้น ควรมีธรรมอะไร ? อะไรบ้าง ?

๒๕๕๕

ตอบ

ควรมีฆราวาสธรรม · ๔ · ฯ

คือ · ๑. · สัจจะ · ความสัตย์ซื่อต่อกัน · ๒. · ทมะ · การรู้จักข่มจิตของตน · ๓. · ขันติ · ความอดทน · ๔. · จาคะ · การสละให้ปันสิ่งของของตนแก่คนที่ควรให้ปัน · ฯ

๑๒๖. ขรวาาสผู้ครองเรือนควรตั้งอยู่ในธรรมข้อใดบ้าง ?

๒๕๕๙, ๒๕๖๑, ๒๕๖๗

ตอบ

ควรตั้งอยู่ในขรวาาสธรรม · ๔ · ประการ · คือ · ๑. · สัจจะ · สัตย์ซื่อต่อกัน · ๒. · ทมะ · รู้จักข่มจิตของตน · ๓. · ขันติ · อุตทน · ๔. · จาคะ · สละให้ปันสิ่งของของตนแก่คนที่ควรให้ปัน · ๑

ปัญญกะ · หมด · ๕ · ประโยชน์เกิดแต่การถือโอคทรัพย์ · ๕ · ๑

ประโยชน์เกิดแต่การถือโอคทรัพย์ ๕

๑๒๗. เมื่อแสวงหาโอคทรัพย์ได้โดยทางที่ชอบแล้ว ควรทำอะไรบ้างเพื่อให้เกิดประโยชน์ในโอคทรัพย์ที่ได้มานั้น ?

๒๕๕๐

ตอบ

ควรทำ · ๑. · เลี้ยงตัว · มารดา · บิดา · บุตร · ภรรยา · บ่าวไพร่ · ให้เป็นสุข · ๒. · เลี้ยงเพื่อนฝูงให้เป็นสุข · ๓. · บำบัดอันตรายที่เกิดแต่เหตุต่าง · ๑ · ๔. · ทำพลี · ๕ · อย่าง · คือ · ๔.๑ · ญาติพลี · สงเคราะห์ญาติ · ๔.๒ · อติ
ถิพลี · ต้อนรับแขก · ๔.๓ · ปุพพเปตพลี · ทำบุญอุทิศให้ผู้ตาย · ๔.๔ · ราชพลี · ถวายเป็นหลวง · มีภาษีอากร ·
เป็นต้น · ๔.๕ · เทวตาพลี · ทำบุญอุทิศให้เทวดา · ๕. · บริจาคทานในสมณพราหมณ์ผู้ประพฤติชอบ · ๑

ศีล ๕

๑๒๘. ศีลที่คฤหัสถ์ควรรักษาเป็นนิตย มีอะไรบ้าง ?

๒๕๕๓

ตอบ

มี · ๑. · เว้นจากการฆ่าสัตว์ · ๒. · เว้นจากการลักทรัพย์ · ๓. · เว้นจากการประพฤติดินในกาม · ๔. · เว้นจากการ
พุดบด · ๕. · เว้นจากการดื่มน้ำเมาคือสุราและเมรัย · อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท · ๑

๑๒๙. ศีลที่คฤหัสถ์ควรรักษาเป็นนิตย คือศีลอะไร ? ได้แก่อะไรบ้าง ?

๒๕๕๖, ๒๕๖๑, ๒๕๖๓, ๒๕๖๕, ๒๕๖๗

ตอบ

คือ · ศีล · ๕ · ๑

ได้แก่ · ๑. · เว้นจากทำชีวิตสัตว์ให้ตกลงไป · ๒. · เว้นจากถือเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้ด้วยอาการแห่งขโมย · ๓.
· เว้นจากประพฤติดินในกาม · ๔. · เว้นจากพุดเท็จ · ๕. · เว้นจากดื่มน้ำเมาคือสุราและเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความ
ประมาท · ๑

มิจฉวนนิชชา ๕

๑๓๐. มิจฉวนนิชชา คืออะไร ? การค้าขายเด็ก การค้าขายยาเสพติด การค้าขายเบ็ดตกปลา จัดเป็นมิจฉวนนิชชาข้อใด ?

๒๕๕๒

ตอบ

มิจฉวนนิชชา · คือ · การค้าขายไม่ชอบธรรม · ๑

การค้าขายเด็ก · จัดเข้าในค้าขายมนุษย์ · การค้าขายยาเสพติด · จัดเข้าในค้าขายน้ำเมา · การค้าขายเบ็ดตกปลา ·
จัดเข้าในค้าขายเครื่องประหาร · ๑

๑๓๑. อุบาสกอุบาสิกา ได้แก่บุคคลเช่นไร ? การค้าขายที่ห้ามอุบาสกอุบาสิกาประกอบ คืออะไรบ้าง ?

๒๕๕๔

ตอบ

ได้แก่ · คฤหัสถ์ผู้ถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะ · ฯ

คือ · ๑. · ค้าขายเครื่องประหาร · ๒. · ค้าขายมนุษย์ · ๓. · ค้าขายสัตว์เป็นสำหรับฆ่าเพื่อเป็นอาหาร · ๔. · ค้าขายน้ำเมา · ๕. · ค้าขายยาพิษ · ฯ

๑๓๒. การค้าขายสัตว์เพื่อเอาไปฆ่าเป็นอาหาร เป็นการผิดศีลข้อปาณาติบาตหรือไม่ ? เพราะเหตุไร ?
อุบาสก ควรปฏิบัติอย่างไรในเรื่องนี้ ?

๒๕๕๐

ตอบ

ไม่ผิด · ฯ

เพราะไม่ได้เป็นผู้ฆ่าหรือสั่งให้ฆ่า · ฯ

อุบาสกควรเว้นการค้าขายชนิดนี้เสีย · ฯ

๑๓๓. การค้าขายสุรา เป็นอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมาย ในทางพระพุทธศาสนา มีความเห็นไว้อย่างไร ?

๒๕๕๑

ตอบ

ทางพระพุทธศาสนา · จัดเป็นมิจฉาวณิชา · การค้าขายไม่ชอบธรรม · เป็นข้อห้าม · อุบาสกไม่ควร · ประกอบ · ฯ
สมบัติของอุบาสก · ๕ · ฯ

สมบัติของอุบาสก ๕

๑๓๔. อุบาสกอุบาสิกาควรตั้งอยู่ในคุณสมบัติอะไรบ้าง ?

๒๕๕๗

ตอบ

ในคุณสมบัติ · ๕ · อย่าง · คือ · ๑. · ประกอบด้วยศรัทธา · ๒. · มีศีลบริสุทธิ · ๓. · ไม่ถือมงคลตื่นข่าว · คือเชื่องกรรม · ไม่เชื่องมกล · ๔. · ไม่แสวงหาเขตบุญนอกพุทธศาสนา · ๕. · บำเพ็ญบุญแต่ในพุทธศาสนา · ฯ

ทิศ ๖

๑๓๕. ทิศ ๖ ในคิหิปฏิบัติ มีอะไรบ้าง ? แต่ละทิศหมายถึงใคร ?

๒๕๕๐

ตอบ

มีดังนี้ · ๑. · ทิศเบื้องหน้า · หมายถึง · มารดาบิดา · ๒. · ทิศเบื้องขวา · หมายถึง · อาจารย์ · ๓. · ทิศเบื้องหลัง · หมายถึง · บุตรภรรยา · ๔. · ทิศเบื้องซ้าย · หมายถึง · มิตร · ๕. · ทิศเบื้องต่ำ · หมายถึง · บ่าว · ๖. · ทิศเบื้องบน · หมายถึง · สมณพราหมณ์ · ฯ

๑๓๖. ในทิศ ๖ ทิศเหล่านี้หมายถึงใคร ? ก. ทิศเบื้องหน้า ข. ทิศเบื้องขวา ค. ทิศเบื้องหลัง ง. ทิศเบื้องซ้าย จ. ทิศเบื้องบน

๒๕๕๗

ตอบ

ก. · มารดาบิดา · ข. · ครูอาจารย์ · ค. · บุตรภรรยา · ง. · มิตร · จ. · สมณพราหมณ์ · ฯ

๑๓๗. มารดาบิดาได้เลี้ยงดูบุตรธิดาแล้ว บุตรธิดาพึงปฏิบัติต่อท่านอย่างไร ?

๒๕๕๕

๑๓๘. บุตรธิดาพึงปฏิบัติต่อมารดาบิดาอย่างไร ?

๒๕๕๘, ๒๕๖๓, ๒๕๖๕

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

พึงปฏิบัติดังนี้ . ๑. . ท่านได้เลี้ยงมาแล้ว . เลี้ยงท่านตอบ . ๒. . ทำกิจของท่าน . ๓. . ดำรงวงศ์สกุล . ๔. . ประพฤติตนให้เป็นคนควรรับทรัพย์มรดก . ๕. . เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว . ทำบุญอุทิศให้ท่าน . ฯ

๑๓๙. ศิษย์ที่ดีพึงปฏิบัติต่อครูอาจารย์อย่างไรบ้าง ?

๒๕๕๙, ๒๕๖๕, ๒๕๖๘

ตอบ

พึงปฏิบัติดังนี้ . ๑. . ด้วยลุกขึ้นยืนรับ . ๒. . ด้วยเข้าไปยืนคอยรับใช้ . ๓. . ด้วยเชื่อฟัง . ๔. . ด้วยอุปัฏฐาก . ๕. . ด้วยเรียนศิลปวิทยาโดยเคารพ . ฯ

อบายมุข ๖

๑๔๐. อบายมุข คืออะไร ? คบคนชั่วเป็นมิตรมีโทษอย่างไร ?

๒๕๕๒

๑๔๑. การคบคนชั่วเป็นมิตร เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างไร ?

๒๕๕๙

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

คือ . ทางแห่งความเสื่อม . ฯ

มีโทษดังนี้ . คือ . ๑. . นำให้เป็นนักเลงการพนัน . ๒. . นำให้เป็นนักเลงเจ้าชู้ . ๓. . นำให้เป็นนักเลงเหล้า . ๔. . นำให้เป็นคนหลงเขาด้วยของปลอม . ๕. . นำให้เป็นคนหลงเขาซึ่งหน้า . ๖. . นำให้เป็นคนหัวไม้ . ฯ

๑๔๒. อบายมุข คืออะไร ? ความเป็นนักเลงสุราจัดเป็นอบายมุขเพราะเหตุไร ?

๒๕๕๗

ตอบ

คือ . เหตุเครื่องฉิบหาย . ฯ

เพราะเป็นเหตุให้เสียทรัพย์ . ก่อการทะเลาะวิวาท . เกิดโรค . ต้องดิเตียน . ไม่รู้จักอาย . ทอนกำลัง . ปัญญา . ฯ

๑๔๓. อบายมุข คืออะไร ? ตีมน้ำเมา มีโทษอย่างไรบ้าง ?

๒๕๖๒, ๒๕๖๔

๑๔๔. จงบอกโทษของการตีมน้ำเมา สัก ๓ ข้อ

๒๕๕๓

๑๔๕. ตีมน้ำเมา มีโทษอย่างไรบ้าง ?

๒๕๖๐

ตอบ คำถาม ๓ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

คือ . เหตุเครื่องฉิบหาย . ฯ

มีโทษ . ๖ . อย่าง . คือ . ๑. . เสียทรัพย์ . ๒. . ก่อการทะเลาะวิวาท . ๓. . เกิดโรค . ๔. . ถูกดิเตียน . ๕. . ไม่รู้จักอาย . ๖. . ทอนกำลังปัญญา . ฯ

๑๔๖. การคบคนชั่วเป็นมิตร เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างไร ?

๒๕๖๔, ๒๕๖๘

ตอบ

เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายดังนี้ . คือ . มักจะถูกคนชั่วชักจูงไปในทางที่ชั่ว . เช่นคนไม่เคยเป็น . นักเลงหญิง . ไม่ติดสุรา . ไม่เล่นการพนัน . ไม่เป็นอันธพาล . ก็ย่อมถูกชักจูงไปจนกลายเป็นนักเลงหญิงได้ . เป็นต้น . ฯ

ภาค ๒

วิชาพุทธประวัติ

๑๓๑ ข้อ • ๑๒๓ ชุดคำตอบ

★ ออกช้า ๒ ปีขึ้นไป ๒๙ ข้อ • ข้อดาว ๑๑ ข้อ

พุทธประวัติ

๑. พุทธประวัติ คืออะไร ? การเรียนรู้พุทธประวัตินั้นได้ประโยชน์อย่างไร ?

๒๕๖๑

ตอบ

คือ · เรื่องที่พรรณนาความเป็นไปของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า · ฯ

ได้ประโยชน์ · คือทำให้ทราบความเป็นมาของพระพุทธเจ้า · และแนวทางในการดำเนินชีวิตตาม · พระพุทธจริยา · ฯ

๒. พุทธประวัติ คืออะไร ? มีความสำคัญอย่างไรจึงต้องเรียนรู้ ?

๒๕๕๘

ตอบ

คือ · เรื่องที่พรรณนาความเป็นไปของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า · ฯ

มีความสำคัญในการศึกษาและปฏิบัติพระพุทธศาสนา · เพราะแสดงพระพุทธจริยาให้ปรากฏ · ฯ

๓. พุทธประวัติ มีความสำคัญอย่างไรจึงต้องเรียนรู้ ?

๒๕๖๕, ๒๕๖๘

ตอบ

มีความสำคัญในการศึกษาและปฏิบัติพระพุทธศาสนา · เพราะแสดงพระพุทธจริยาให้ปรากฏ · ฯ

ปริเฉทที่ · ๑ · ชมพูทวีปและประชาชน · ขนชาติที่อาศัยอยู่ในชมพูทวีปมี · ๒ · พวก · ฯ

ชนชาติที่อาศัยอยู่ในชมพูทวีปมี ๒ พวก

๔. ประชาชนในชมพูทวีป มีกี่จำพวก ? จำพวกไหนบ้าง ?

๒๕๕๔

ตอบ

มี ๒ จำพวก . ๑

คือ ๑. มลิกษะ . เจ้าของถิ่นเดิม . ๒. อริยกะ . พวกอพยพมาใหม่ . (หรือจะตอบว่า มี ๔ จำพวก . หรือ
วรรณะ ๔ ก็ได้) . ๑

๕. ประชาชนในชมพูทวีป มีกี่จำพวก ? พระพุทธเจ้าสืบเชื้อสายมาจากชนชาติใด ?

๒๕๖๐, ๒๕๖๗

ตอบ

มี ๒ จำพวก . คือ ๑. มลิกษะ . เจ้าของถิ่นเดิม . ๒. อริยกะ . พวกอพยพมาใหม่ . ๑

สืบเชื้อสายมาจากชนชาติอริยกะ . ๑

๖. พระพุทธเจ้าสืบเชื้อสายมาจากชนชาติใด ? ชนชาตินั้นมาตั้งถิ่นฐานในชมพูทวีปได้อย่างไร ?

๒๕๖๒

ตอบ

สืบเชื้อสายมาจากชนชาติอริยกะ . ๑

ชาวอริยกะนั้นเป็นผู้เจริญด้วยความรู้และขนบธรรมเนียม . มีสติปัญญามากกว่าพวกมลิกษะเจ้าของ . ถิ่นเดิม . เมื่อ
ข้ามภูเขาคิมาลัยมา . ก็รุกไล่พวกมลิกษะเจ้าของถิ่นเดิม . ให้ถอยเลื่อนลงมาทางใต้แล้วเข้าตั้ง . ถิ่นฐานในชมพูทวีป
แทน . ๑

ชมพูทวีป . แบ่งเป็น ๒ เขต . ๑

ชมพูทวีป แบ่งเป็น ๒ เขต

๗. ชมพูทวีปแบ่งเป็น ๒ ส่วนใหญ่ ๆ คืออะไรบ้าง ?

๒๕๕๗

ตอบ

คือ มัชฌิมชนบท . และปัจจันตชนบท . ๑

วรรณะ ๔ . ๑

วรรณะ ๔

๘. วรรณะทั้ง ๔ มีหน้าที่ต่างกันอย่างไร ?

๒๕๕๙

ตอบ

มีหน้าที่ต่างกันดังนี้ ๑. วรรณะกษัตริย์ . มีหน้าที่ปกครอง . ๒. วรรณะพราหมณ์ . มีหน้าที่ทางฝึกสอนและ
ทำพิธีกรรม . ๓. วรรณะแพศย์ . มีหน้าที่ทางทำนาค้าขาย . ๔. วรรณะศูทร . มีหน้าที่รับจ้าง . ๑

๙. คนในชมพูทวีปแบ่งเป็นกี่วรรณะ ? อะไรบ้าง ? พระพุทธบิดาอยู่ในวรรณะอะไร ?

๒๕๕๑

๑๐. คนในชมพูทวีปแบ่งออกเป็นกี่วรรณะ ? อะไรบ้าง ?

๒๕๕๖, ๒๕๖๓

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

แบ่งเป็น · ๔ · วรรณะ · ๑

คือ · วรรณะกษัตริย์ · วรรณะพราหมณ์ · วรรณะแพศย์ · วรรณะศูทร · ๑

อยู่ในวรรณะกษัตริย์ · ๑

๑๑. คนในชมพูทวีปแบ่งออกเป็นกี่วรรณะ ? วรรณะกษัตริย์ มีหน้าที่ทำอะไร ?

๒๕๖๔

ตอบ

แบ่งเป็น · ๔ · วรรณะ · ๑

มีหน้าที่รักษากฎบ้านเมือง · ๑

๑๒. คนในชมพูทวีปแบ่งออกเป็นกี่วรรณะ ? วรรณะพราหมณ์ มีหน้าที่ทำอะไร ?

๒๕๖๘

ตอบ

แบ่งเป็น · ๔ · วรรณะ · ๑

มีหน้าที่ฝึกสอนและทำพิธี · ๑

๑๓. เจ้าชายสิทธัตถะ เสด็จจุบัตินขึ้นในวรรณะใด ? เป็นชนชาติไหน ?

๒๕๖๑, ๒๕๖๓, ๒๕๖๕

ตอบ

วรรณะกษัตริย์ · ๑

เป็นชนชาติอริยกะ · ๑

ศาสนาพื้นเมือง · ๑

ศากยวงศ์

๑๔. ศากยวงศ์สืบเชื้อสายมาจากชนชาติใด ? ชนชาตินั้นมาตั้งถิ่นฐานในชมพูทวีปได้อย่างไร ?

๒๕๕๓

ตอบ

สืบเชื้อสายมาจากชนชาติอริยกะ · ๑

ชาวอริยกะนั้น · เป็นผู้เจริญด้วยความรู้และขนบธรรมเนียม · มีอำนาจมากกว่าพวกมีลักษณะเจ้าของ · ถิ่นเดิม · เมื่อข้ามภูเขาหิมาลัยมาก็รุกไล่พวกมีลักษณะ · เจ้าของถิ่นเดิมให้ถอยร่นลงมาทางใต้ · แล้วเข้าตั้ง · ถิ่นฐานในชมพูทวีปแทน · ๑

๑๕. พระพุทธบิดาทรงมีพระนามว่าอะไร ? ทรงปกครองแคว้นอะไร ? เมืองหลวงชื่ออะไร ?

๒๕๕๖

ตอบ

พระนามว่าพระเจ้าสุทโธทนะ · ๑

แคว้นสักกะ · ๑

ชื่อกบิลพัสดุ์ · ๑

๑๖. พระเจ้าสุทโธทนะ มีพระราชโอรสพระราชธิดากี่พระองค์ ? มีพระนามว่าอะไรบ้าง ?

๒๕๖๐

ตอบ

มีพระราชโอรส · ๒ · พระองค์ · คือ · ๑. · พระสิทธัตถกุมาร · ๒. · พระนันทกุมาร · ๑

มีพระราชธิดา · ๑ · พระองค์ · คือพระนางรูปนันทา · ๑

๑๗. เจ้าชายนันทกุมารกับเจ้าหญิงรูปนันทา เป็นพระโอรสและพระธิดาของใคร ? มีความเกี่ยวข้องกับเจ้าชายสิทธัตถกุมารอย่างไร ?

๒๕๕๐

ตอบ

เป็นพระโอรสและพระธิดาของพระเจ้าสุทโธทนะกับพระนางปชาบดีโคตมี · ๑

มีความเกี่ยวข้องกับเจ้าชายสิทธัตถกุมารโดยเป็นพระกนิษฐภคินีต่างพระมารดา · ๑

๑๘. บุคคลต่อไปนี้เกี่ยวข้องกับพระมหาบุรุษในฐานะใด ? ก. พระเจ้าสีหนุ ข. พระนางมหาปชาบดีโคตมี ค. พระนางยโสธรา ข. นายฉันทะ ง. นางสุชาดา

๒๕๕๕

ตอบ

ก. · พระเจ้าสีหนุ · เป็นพระเจ้านุ · ข. · พระนางมหาปชาบดีโคตมี · เป็นพระน้านาง · หรือพระมารดาเลี้ยง · ค. · พระนางยโสธรา · เป็นพระชายา · ข. · นายฉันทะ · เป็นผู้ตามเสด็จคราวเสด็จออกบรรพชา · ง. · นางสุชาดา · เป็นผู้ถวายข้าวมธุปายาสก่อนแต่ตรัสรู้ · ๑

ปริเฉทที่ · ๓ · พระศาสดาประสูติ · วันประสูติ · ๑

วันประสูติ

๑๙. พระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน ในวันใด ? ที่ไหน ?

๒๕๕๐

ตอบ

ประสูติในวันเพ็ญเดือน · ๖ · ก่อนพุทธศก · ๘๐ · ปี · ตรัสรู้ในวันเพ็ญเดือน · ๖ · ก่อนพุทธศก · ๔๕ · ปี · และปรินิพพานในวันเพ็ญเดือน · ๖ · ปีตั้งต้นพุทธศก · ๑

ส่วนสถานที่นั้น · คือประสูติที่ตำบลดมในลุมพินีวัน · ระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์และกรุงเทวทหะ · ตรัสรู้ที่ใต้ต้นโพธิ์ · (อัสสัตถพฤกษ์) · ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา · ปรินิพพานที่ป่าไม้สาละ · (สาละวันทยาน) · เมืองกุสินารา · ๑

๒๐. พระมหาบุรุษประสูติที่ไหน ? เมื่อไร ?

๒๕๕๗

๒๑. พระพุทธเจ้าประสูติที่ไหน ? เมื่อไร ?

๒๕๖๔

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

ที่ลุมพินีวัน · ระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์กับกรุงเทวทหะ · ๑

วันเพ็ญเดือน · ๖ · ก่อนพุทธศก · ๘๐ · ปี · ๑

๒๒. พระมหาบุรุษประสูติที่ไหน ? ตรงกับวันอะไร ?

๒๕๖๗

ตอบ

ประสูติที่ลุมพินีวัน · ระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์กับกรุงเทวทหะ · ๑

ตรงกับวันเพ็ญเดือน · ๖ · ๑

๒๓. พระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ ปรีณิพพาน ที่ใดต้นไม้อะไร ?

๒๕๕๘

ตอบ

ประสูติและปรีณิพพาน . ใต้ต้นสาละ . ตรัสรู้ . ใต้ต้นโพธิ์ . (อัสสัถพฤกษ์) . ฯ

๒๔. พระพุทธเจ้า ประสูติ ตรัสรู้ แสดงปฐมเทศนา ปรีณิพพาน และถวายพระเพลิงในวันใด ?

๒๕๖๓

ตอบ

ประสูติในวันเพ็ญเดือน . ๖ . ตรัสรู้ในวันเพ็ญเดือน . ๖ . แสดงปฐมเทศนาในวันเพ็ญเดือน . ๘ . ปรีณิพพานในวันเพ็ญเดือน . ๖ . ถวายพระเพลิงในวันอัฐมีแรม . ๘ . คำ . เดือน . ๖ . ฯ

ประสูติได้ . ๓ . วัน . ฯ

ประสูติได้ ๓ วัน

๒๕. อสิตดาบสได้ทำนายสิทธัตถกุมารไว้อย่างไร ?

๒๕๕๑, ๒๕๖๑

ตอบ

ทำนายไว้ว่า . ถ้าอยู่ครองสมบัติ . จักได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ . ถ้าออกบวช . จักได้เป็นพระศาสดาเอก . ในโลก . ฯ

๒๖. อสิตดาบสกล่าวทำนายพระมหาบุรุษไว้ว่าอย่างไร ?

๒๕๕๗, ๒๕๖๓

ตอบ

ว่ามีคติเป็น . ๒ . คือ . ถ้าอยู่ครองฆราวาส . จักได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ . ถ้าออกบวช . จักได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า . ฯ

๒๗. อาฬารดาบสและอุทกดาบส มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าอย่างไร ?

๒๕๖๒, ๒๕๖๕

ตอบ

อาฬารดาบสและอุทกดาบส . เป็นผู้ที่พระองค์ได้เคยอยู่อาศัยศึกษาลัทธิของท่านทั้ง . ๒ . ฯ

๒๘. อสิตดาบส อาฬารดาบส และอุทกดาบส มีความเกี่ยวข้องกับพระมหาบุรุษอย่างไร ?

๒๕๕๖

ตอบ

อสิตดาบส . เป็นผู้คุ้นเคยเป็นที่เคารพนับถือของศากยสกุล . ในเวลาที่พระมหาบุรุษประสูติใหม่ . ฯ . ท่านได้ไปเยี่ยม . และได้พยากรณ์ทำนายพระลักษณะของพระมหาบุรุษ . ว่ามีคติเป็น . ๒ . ก่อนคนอื่น . ทั้งหมด . อาฬารดาบสและอุทกดาบส . เป็นผู้ที่พระองค์ได้เคยอยู่อาศัยศึกษาลัทธิของท่านทั้ง . ๒ . ฯ

ประสูติได้ . ๕ . วัน . ฯ

ประสูติได้ ๕ วัน

๒๙. เมื่อพระพุทธเจ้าประสูติได้ ๕ วัน และ ๗ วัน มีเหตุการณ์สำคัญอะไรเกิดขึ้น ?

๒๕๕๐

ตอบ

เมื่อประสูติได้ ๕ วัน พระราชบิดาเชิญพราหมณ์ ๑๐๘ คนมาฉันโภชนาหาร ทำนายพระลักษณะ และขนานพระนาม และเมื่อประสูติได้ ๗ วัน พระราชมารดาเสด็จสวรรคต ฯ

๓๐. เจ้าชายสิทธัตถะประสูติได้ ๕ วัน และ ๗ วัน มีเหตุการณ์สำคัญอะไรเกิดขึ้น ?

๒๕๖๘

ตอบ

เมื่อประสูติได้ ๕ วัน พระราชบิดาโปรดให้เชิญพราหมณ์ ๑๐๘ คน มาทำนายพระลักษณะ และขนานพระนาม เมื่อประสูติได้ ๗ วัน พระนางสิริมหามายาผู้เป็นพระราชมารดาสิ้นพระชนม์ ฯ

๓๑. เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะประสูติได้ ๕ วัน พระราชบิดาโปรดให้ทำอะไรเพื่อพระราชกุมารบ้าง ?

๒๕๕๖

ตอบ

โปรดให้ขุมนุมพระญาติวงศ์ และเสนามาตย์พร้อมกับเชิญพราหมณ์ร้อยแปดคนมาฉันโภชนาหาร แล้วทำมงคลรับพระลักษณะ และขนานพระนามว่า “สิทธัตถกุมาร” ฯ
ประสูติได้ ๗ วัน ฯ

ประสูติได้ ๗ วัน

๓๒. ภายใน ๗ วัน หลังจากสิทธัตถะราชกุมารประสูติแล้ว มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นแก่พระองค์อย่างไรบ้าง ?

๒๕๕๓

ตอบ

๑. เมื่อประสูติแล้วใหม่ ๆ อสิตดาบส (หรือกาฬเทวิลดาบส) เข้าไปเฝ้าเยี่ยมและทำนายพระลักษณะ ๒. วันที่ ๕ พระเจ้าสุทโธทนะเชิญพราหมณ์ ๑๐๘ คนมาฉันโภชนาหาร และขนานพระนาม พระราชกุมารว่าสิทธัตถกุมาร ๓. วันที่ ๗ พระราชมารดาทิวงคต ฯ
พระชนมายุได้ ๗ ปี ฯ

พระชนมายุได้ ๗ ปี

๓๓. เมื่อพระมหากษัตริย์มีพระชนมายุได้ ๗ ปี ๑๖ ปี ๒๙ ปี มีเหตุการณ์สำคัญเกิดแก่พระองค์อะไรบ้าง ?

๒๕๕๔

ตอบ

เมื่อพระชนมายุได้ ๗ ปี พระราชบิดาตรัสสั่งให้ชุดสระโบกขรณี ๓ สระ ในพระราชวัง ให้เป็น ที่เล่นสำราญแก่พระองค์ เมื่อพระชนมายุได้ ๑๖ ปี พระราชบิดาตรัสสั่งให้สร้างปราสาท ๓ หลัง เพื่อเป็นที่เสด็จอยู่ใน ๓ ฤดู และตรัสขอพระนางยโสธรามาอภิเษกเป็นพระชายา เมื่อพระชนมายุได้ ๒๙ ปี ได้พระโอรสนามว่าพระราหุลกุมาร และเสด็จออกบรรพชา ฯ

๓๔. เหตุการณ์ที่เฝ้าต้นหว้าในเวลาบ่ายแล้วไม่คล้อยไปตามตะวัน กลับตั้งอยู่จุดเวลาเที่ยง ปรากฏเมื่อคราว พระมหาบุรุษทรงทำอะไรอยู่ ?

๒๕๕๐

ตอบ

ทรงนั่งขัดบัลลังก์สมาธิ · เจริญอานาปานสติกัมมัฏฐาน · ทำปฐมฌานให้เกิดขึ้น · ฯ

๓๕. พระนามและนามดังต่อไปนี้ เกี่ยวข้องกับเจ้าชายสิทธัตถะอย่างไร ? ก. พระเจ้าสุทโธทนะ ข. พระนางเจ้าสิริมหามายา ค. พระนันทะ ง. วิศวามิตร จ. นายฉันทะ

๒๕๖๐

ตอบ

ก. · พระเจ้าสุทโธทนะ · เป็นพระราชบิดา · ข. · พระนางเจ้าสิริมหามายา · เป็นพระราชมารดา · ค. · พระนันทะ · เป็นพระกนิษฐภคินี · ง. · วิศวามิตร · เป็นครูผู้สอนศิลปวิทยาเมื่อยังทรงพระเยาว์ · จ. · นายฉันทะ · เป็นผู้ตามเสด็จในคราวออกผนวช · ฯ

๓๖. พระนามและนามต่อไปนี้ เกี่ยวข้องกับเจ้าชายสิทธัตถะอย่างไร ? ๑. มหาปชาบดีโคตมี ๒. อสิตดาบส (ภาพเทวิลดาบส)

๒๕๕๙

ตอบ

๑. · มหาปชาบดีโคตมี · เป็นพระมาตุจฉา · คือพระน้าของเจ้าชายสิทธัตถะ · ๒. · อสิตดาบส · (ภาพเทวิลดาบส) · คือดาบสผู้เป็นที่คุ้นเคยของราชสกุล · ได้เข้าเฝ้าพระเจ้าสุทโธทนะ · เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะประสูติใหม่ · ๆ · และพยากรณ์ว่า · พระราชกุมารจะได้เป็นพระเจ้า · จักรพรรดิราช · หรือศาสดาเอกในโลก · ฯ
ปริณิเทศที่ · ๔ · เสด็จออกบรรพชา · เสด็จออกบวช · ฯ

เสด็จออกบวช

๓๗. อะไรเป็นมูลเหตุให้เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จออกผนวช ?

๒๕๖๒

ตอบ

พระอรรถกถาจารย์แสดงตามนัยมหาปทานสูตรว่า · ได้ทอดพระเนตรเห็นเทวทูตทั้ง · ๔ · คือ · คนแก่ · คนเจ็บ · คนตาย · และสมณะ · ทรงสังเวช · เพราะได้ทอดพระเนตรเห็นเทวทูต · ๓ · ข้างต้น · ยังความ · พอพระหฤทัยในการออกผนวชให้เกิดขึ้น · เพราะได้ทอดพระเนตรเห็นสมณะ · ฯ

๓๘. เจ้าชายสิทธัตถะทรงปรารถนาอะไรจึงเสด็จออกบรรพชา ? หลังจากบรรพชาแล้วก็ปิจังตรัสรู้ ?

๒๕๕๘, ๒๕๖๐, ๒๕๖๑, ๒๕๖๗, ๒๕๖๘

ตอบ

ทรงปรารถนาความแก่ · ความเจ็บ · ความตาย · และสมณะ · (เทวทูต · ๔) · ฯ
บรรพชาได้ · ๖ · ปี · จึงตรัสรู้ · ฯ

๓๙. เทวทูต ๔ ที่เจ้าชายสิทธัตถะทรงเห็นคืออะไรบ้าง ? ทรงเห็นแล้ว มีพระดำริอย่างไร ?

๒๕๕๒

ตอบ

คือ · คนแก่ · คนเจ็บ · คนตาย · และสมณะ · ฯ

ทรงมีพระดำริว่า · บุคคลทั่วไปถูกความเจ็บ · ความแก่ · ความตาย · ครอบงำไม่ล่วงพ้นไปได้ · ถึง · พระองค์เองก็มีอย่างนั้นเป็นธรรมดา · ควรแสวงหาอุบายเครื่องพ้น · แต่หาราวสเป็นที่ยึดค้ำ · คุกเข่า · ทางที่มาแห่งรู้ · บรรพชาเป็นช่องว่าง · พอที่จะแสวงหาอุบายนั้นได้ · จึงน้อมพระหฤทัยไปในบรรพชา · ฯ

๔๐. พระมหาบุรุษเสด็จออกบรรพชา เพราะทรงปรารถนาเหตุอะไร ?

๒๕๕๕

ตอบ

ทรงปรารถนาความแก่ · ความเจ็บ · ความตาย · อันครอบงำหาชนทุกคน · อีกนัยหนึ่ง · เพราะทรงทอดพระเนตรเห็นเทวทูตทั้ง · ๔ · คือคนแก่ · คนเจ็บ · คนตาย · และสมณะ · ฯ

๔๑. เจ้าชายสิทธัตถะทรงปรารถนาอะไรจึงเสด็จออกบรรพชา ?

๒๕๖๓

ตอบ

ทรงปรารถนาความแก่ · ความเจ็บ · ความตาย · และสมณะ · (เทวทูต · ๔) · ฯ

๔๒. พระมหาบุรุษทรงทอดพระเนตรเห็นคนแก่คนเจ็บคนตาย และบรรพชิตแล้ว ทรงดำริอย่างไร ?

๒๕๕๖

ตอบ

เมื่อทรงเห็นคนแก่คนเจ็บคนตายแล้ว · ทรงน้อมเข้ามาเปรียบกับพระองค์เอง · เกิดความสังเวชว่า · เราจะต้องแก่ · ต้องเจ็บต้องตายเช่นกัน · เมื่อทรงเห็นบรรพชิต · ทรงดำริว่า · สาธุโฆปพพชชา · บวชดีนักแล · ฯ
ปริเฉทที่ · ๕ · ตรัสรู้ · ฯ

ปริเฉทที่ ๕ ตรัสรู้

๔๓. พระพุทธเจ้าเสด็จออกบรรพชา ตรัสรู้ และปรินิพพาน เมื่อมีพระชนมายุเท่าไรบ้าง ?

๒๕๕๓, ๒๕๕๙, ๒๕๖๒

ตอบ

เสด็จออกบรรพชา · เมื่อมีพระชนมายุ · ๒๙ · ปี · ตรัสรู้ · เมื่อมีพระชนมายุ · ๓๕ · ปี · ปรินิพพาน · เมื่อมีพระชนมายุ · ๘๐ · ปี · ฯ
ศึกษาลัทธิของสองดาบส · ฯ

ศึกษาลัทธิของสองดาบส

๔๔. พระมหาบุรุษได้ทรงศึกษาในสำนักอาหารดาบสและอุทกดาบสจนจบวิชาความรู้ของอาจารย์ การที่กล่าวว่าพระองค์ตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เอง โดยไม่มีใครเป็นครูอาจารย์นั้นเพราะเหตุไร ?

๒๕๕๔

ตอบ

เพราะความรู้ที่เรียนในสำนักดาบสทั้ง · ๒ · นั้นเป็นโลกียธรรม · ส่วนความรู้ที่ตรัสรู้เองนั้น · เป็น · โลกุตระธรรมที่ไม่
มีใครรู้มาก่อน · ฯ
ปัญจวัคคีย์ออกบวช · ฯ

ปัญจวัคคีย์ออกบวช

๔๕. ปัญจวัคคีย์ คือใคร ? มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าขณะที่ยังทรงบำเพ็ญทุกรกิริยาอย่างไร?

๒๕๕๓

ตอบ

คือ · นักบวชกลุ่มหนึ่ง · มีทั้งหมด · ๕ · คน · มีท่านโกณฑัญญะเป็นหัวหน้า · ฯ

ได้ตามเสด็จคอยอุปฐากรับใช้อยู่ตลอดเวลา · ฯ

ทรงบำเพ็ญทุกรกิริยา · ฯ

ทรงบำเพ็ญทุกรกิริยา

๔๖. ทุกรกิริยา คืออะไร ? พระมหาบุรุษทรงบำเพ็ญทุกรกิริยาด้วยอาการอย่างไรบ้าง ? จงบอกมา ๑ ข้อ

๒๕๕๕

ตอบ

คือ · การทรมานกายให้ลำบาก · ฯ

ด้วยอาการอย่างนี้ · คือทรงอดพระอาหาร · ฯ

๔๗. พระมหาบุรุษทรงบำเพ็ญทุกรกิริยา ณ ที่ไหน ? ผู้ที่รู้เห็นเป็นพยานในเรื่องนี้คือใคร ?

๒๕๕๔

ตอบ

ณ · ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม · แคว้นมคธ · ฯ

คือ · พระปัญจวัคคีย์ · ฯ

๔๘. การที่พระมหาบุรุษทรงเลิกบำเพ็ญทุกรกิริยานั้น เพราะเหตุไร ?

๒๕๕๒

ตอบ

เพราะทรงดำริว่า · ทุกรกิริยาที่ทรงบำเพ็ญนั้นจะยิ่งไปกว่านี้ไม่มี · แต่ก็ไม่ใช่ทางให้ตรัสรู้ได้ · การบำเพ็ญเพียรทางจิตจักเป็นทางตรัสรู้ได้กระมัง · แต่คนซุบผอมเช่นนี้ไม่สามารถทำได้ · จึงทรงเลิก · บำเพ็ญทุกรกิริยา · กลับมาเสวยพระอาหารตามปกติ · ฯ

เหตุการณ์จวนจะตรัสรู้ · ฯ

เหตุการณ์จวนจะตรัสรู้

๔๙. ใครเป็นผู้ถวายพระกระยาหารก่อนที่จะได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ?

๒๕๖๘

ตอบ

นางสุชาดาเป็นผู้ถวาย · ฯ

ขณะมารด้วยบารมี · ๑๐ · ฯ

ตรัสรู้

๕๐. พระมหาบุรุษเสด็จประทับบำเพ็ญเพียรจนถึงตรัสรู้ ณ ตำบลใด ?

๒๕๕๖

ตอบ

ณ . ตำบลอูรุเวลาเสนานิคม . ฯ

๕๑. พระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมอะไร ? มีอะไรบ้าง ?

๒๕๖๕

ตอบ

ตรัสรู้อรียสัจ . ๔ . ฯ

มี . ทุกข์ . สมุทัย . นิโรธ . มรรค . ฯ

๕๒. พระพุทธเจ้าตรัสรู้ และปรินิพพาน เมื่อมีพระชนมายุเท่าไร ?

๒๕๖๔

ตอบ

ตรัสรู้ . เมื่อมีพระชนมายุ . ๓๕ . ปี . ปรินิพพาน . เมื่อมีพระชนมายุ . ๘๐ . ปี . ฯ

ปรินิพพานที่ . ๖ . ปฐมเทศนาและปฐมสาวก . เสวยวิมุตติสุข . ฯ

เสวยวิมุตติสุข

๕๓. พระกระยาหารมื้อแรกของพระพุทธเจ้าหลังตรัสรู้คืออะไร ? ใครเป็นผู้ถวาย ?

๒๕๕๑

ตอบ

คือ . ข้าวสัตตผง . ข้าวสัตตก้อน . ฯ

พ่อค้า . ๒ . คน . ชื่อตปุสสะและภัลลิกะ . ฯ

๕๔. บุคคลผู้แสดงตนเป็นอุบาสกด้วยการถึงรัตนะ ๒ และรัตนะ ๓ เป็นคนแรกคือใคร ?

๒๕๕๖

ตอบ

ผู้ถึงรัตนะ . ๒ . คือตปุสสะและภัลลิกะ . ฯ

ผู้ถึงรัตนะ . ๓ . คือบิดาพระยสะ . ฯ

๕๕. ผู้ประกาศตนเป็นอุบาสกด้วยการถึงรัตนะ ๒ เป็นครั้งแรกคือใคร ? ได้พบพระพุทธเจ้าที่ไหน ?

๒๕๕๘

ตอบ

คือ . ตปุสสะและภัลลิกะ . ฯ

ที่ได้ต้นราชายตนะ . ฯ

บุคคลเปรียบดวยดอกบัว . ๔ . เหล่า . ฯ

บุคคลเปรียบดวยดอกบัว ๔ เหลา

๕๖. เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสรู้ใหม่ ๆ พระองค์ทรงพิจารณาบุคคลผู้สามารถจะตรัสรู้ธรรมได้โดยเปรียบเทียบกับบัว ๓ เหลา อย่างไรบ้าง ?

๒๕๕๓

ตอบ

๑. บุคคลบางคน มีกิเลสน้อย มีอินทรีย์แก่กล้า เป็นผู้จะพึงสอนให้รู้ได้โดยง่าย อาจจะตรัสรู้ ธรรมพิเศษได้โดยฉับพลัน เปรียบเหมือนบัวที่ตั้งอยู่พ้นน้ำ เมื่อถูกแสงอาทิตย์ก็จักบานในวันนั้น . ๒. บุคคลบางคน มีกิเลสปานกลาง มีอินทรีย์ปานกลาง เป็นผู้จะพึงสอนให้รู้ได้เมื่อได้รับ คำแนะนำเปรียบเหมือนบัวที่ตั้งอยู่เสมอน้ำ จักบานในวันพรุ่งนี้ . ๓. บุคคลบางคน มีกิเลสหนา มีอินทรีย์อ่อน เมื่อได้รับการสั่งสอนอบรมอยู่เสมอ ๆ ก็จะสามารถ บรรลุธรรมได้ เปรียบเหมือนบัวที่ตั้งอยู่ในน้ำ จักบานในวันต่อ ๆ ไป .
ทรงพิจารณาผู้สมควรจะรับฟังปฐมเทศนา .

ทรงพิจารณาผู้สมควรจะรับฟังปฐมเทศนา

๕๗. หลังจากตรัสรู้แล้ว พระพุทธเจ้าทรงพระประสงค์จักแสดงธรรมแก่ใครก่อน ? และสมพระประสงค์หรือไม่ ? เพราะเหตุไร ?

๒๕๕๙

ตอบ

อาจารย์อาหารดาบส . กาลามโคตร . และอุทกดาบส . รามบุตร .
ไม่สมพระประสงค์ .
เพราะท่านทั้ง ๒ ได้สิ้นชีวิตแล้ว .

๕๘. พระพุทธเจ้าทรงตัดสินพระทัยว่าจะแสดงธรรมแก่ปัญจวัคคีย์ก่อน เพราะเหตุไร ?

๒๕๕๕, ๒๕๖๑, ๒๕๖๓

ตอบ

เพราะทรงระลึกถึงอุปการคุณของปัญจวัคคีย์ ว่าได้เป็นผู้อุปฐากพระองค์เมื่อครั้งทรงบำเพ็ญ ทุกริกิริยา .

๕๙. เมื่อพระศาสดาเสด็จไปเมืองพาราณสีเพื่อโปรดปัญจวัคคีย์ ทรงพบใครในระหว่างทาง ? และหลังสนทนากันแล้วผู้นั้นได้บรรลุผลอะไร ?

๒๕๕๖

ตอบ

ทรงพบอุปากาชีวก .
ไม่ได้บรรลุผลอะไร .
โปรดปัญจวัคคีย์ .

โปรดปัญจวัคคีย์

๖๐. ปัญจวัคคีย์ ได้แก่ใครบ้าง ? ท่านเหล่านั้นอุปสมบทด้วยวิธีอะไร ?

๒๕๕๘

ตอบ

ได้แก่ · พระอัญญาโกณฑัญญะ · พระวัปปะ · พระภัททิยะ · พระมหานามะ · และพระอัสสชิ · ฯ

ด้วยวิธีเอหิภิกขุอุปสัมปทา · ฯ

ทรงแสดงปฐมเทศนา · ฯ

ทรงแสดงปฐมเทศนา

๖๑. พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนาแก่ใคร และบังเกิดผลเลิศจนอย่างไร ?

๒๕๕๗

๖๒. พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนาแก่ใคร และเกิดผลอย่างไร ?

๒๕๖๔

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

แก่พระปัญจวัคคีย์ · ฯ

เกิดผล · คือ · พระอัญญาโกณฑัญญะได้ดวงตาเห็นธรรมแล้วทูลขอบรรพชา · ทำให้เกิดสังฆรัตนะ · ฯ

๖๓. เทศนากัณฑ์แรก ชื่ออะไร ? ปัจฉิมลักขิสาวก คือสาวกองค์สุดท้าย ที่ได้เห็นพระศาสดา ได้แก่ใคร ?

๒๕๖๐

ตอบ

เทศนากัณฑ์แรก · ชื่อธัมมจักกัปปวัตตนสูตร · ฯ

ปัจฉิมลักขิสาวก · ได้แก่พระสุภัททะ · ฯ

๖๔. เทศนากัณฑ์แรก ชื่ออะไร ? ทรงแสดงแก่ใคร ?

๒๕๖๔, ๒๕๖๗

ตอบ

เทศนากัณฑ์แรก · ชื่อธัมมจักกัปปวัตตนสูตร · ฯ

ทรงแสดงแก่พระปัญจวัคคีย์ · ฯ

๖๕. ธรรมจักขุ ดวงตาเห็นธรรมนั้น คือเห็นว่อย่างไร ? ได้เกิดขึ้นแก่ผู้ใด เป็นคนแรก ?

๒๕๕๐, ๒๕๖๐, ๒๕๖๕

ตอบ

เห็นว่า · “สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดา · สิ่งนั้นทั้งมวลล้วนมีความดับเป็นธรรมดา” · ฯ

เกิดแก่โกณฑัญญะพรหมณ์เป็นคนแรก · ฯ

๖๖. พระอัญญาโกณฑัญญะได้ชื่อว่าเป็นปฐมสาวก เพราะเหตุไร ?

๒๕๕๔

ตอบ

เพราะได้ฟังธัมมจักกัปปวัตตนสูตร · จนได้ดวงตาเห็นธรรมเป็นองค์แรก · ฯ

๖๗. พระอัญญาโกณฑัญญะได้ชื่อว่าเป็นปฐมสาวก เพราะเหตุใด ?

๒๕๖๒

ตอบ

เพราะได้ฟังธรรมจกกับปวัตตนสูตร ได้ดวงตาเห็นธรรมแล้วอุปสมบทในพระพุทธศาสนาเป็นองค์แรก . ๑

๖๘. ปฐมสาวกและปัจฉิมสาวก คือใคร ?

๒๕๖๑, ๒๕๖๕, ๒๕๖๘

ตอบ

ปฐมสาวก คือ พระอัญญาโกณฑัญญะ . ปัจฉิมสาวก คือ พระสุภัททะ . ๑

๖๙. พระสาวกผู้บรรลุพระโสดาบันและพระอรหันต์ ครั้งแรกคือใคร ?

๒๕๕๕

ตอบ

พระโสดาบัน คือ พระอัญญาโกณฑัญญะ . ๑

พระอรหันตสาวก คือ พระปัญจวัคคีย์ . ๑

ทรงแสดงอนัตตลักษณะสูตร

๗๐. อนัตตลักษณะสูตร ว่าด้วยเรื่องอะไร ? ทรงแสดงเมื่อไร ? ผลเป็นอย่างไร ?

๒๕๕๒

ตอบ

ว่าด้วย . ชันธ . ๕ . เป็นอนัตตา . ๑

เมื่อวันแรม . ๕ . ค่ำ . เดือน . ๘ . ๑

ผล คือ . จิตของพระปัญจวัคคีย์ทั้ง . ๕ . พ้นแล้วจากอาสวะ . ไม่ถือมั่นด้วยอุปาทาน . ๑

๗๑. พระอรหันตสาวก ๕ รูปแรก คือใครบ้าง ?

๒๕๕๑

ตอบ

คือ . ๑. . พระโกณฑัญญะ . ๒. . วัปปะ . ๓. . ภัททิยะ . ๔. . มหานามะ . ๕. . อัสสชิ . ๑

๗๒. พระอรหันตสาวก ๕ รูปแรก คือใครบ้าง ?

๒๕๕๙

ตอบ

๑. . พระอัญญาโกณฑัญญะ . ๒. . พระวัปปะ . ๓. . พระภัททิยะ . ๔. . พระมหานามะ . ๕. . พระอัสสชิ . เรียกว่า . ปัญจวัคคีย์ . ๑

ปริเฉทที่ . ๗ . ส่งพระสาวกไปประกาศพระศาสนา . โปรดยสกุลบุตร . ๑

โปรดยสกุลบุตร

๗๓. คำว่า “ที่นี่วุ่นวายหนอ ที่นี่ขัดข้องหนอ” เป็นคำอุทานของใคร ? เพราะเหตุใดจึงอุทานเช่นนั้น ? ★ ๒๕๕๙, ๒๕๖๒

ตอบ

ของยสกุลบุตร . ๑

เพราะเห็นอาการพิกลต่าง . ๑ . ของหมู่ชนบริวารที่นอนหลับ . ไม่เป็นที่ตั้งแห่งความยินดีเหมือน . เมื่อก่อน . หมู่ชนบริวารเหล่านั้นปรากฏแก่ยสกุลบุตร . ดุจซากศพที่ทิ้งอยู่ในป่าช้า . ครั้นเห็นแล้วเกิดความ . สังเวชสลดใจ . คิดเบื่อหน่าย . จึงได้ออกอุทานเช่นนั้น . ๑

๗๔. คำว่า “ที่นี่วุ่นวายหนอ ที่นี่ขัดข้องหนอ” เป็นคำอุทานของใคร ? ความวุ่นวายขัดข้องนั้นส่งผลได้อย่างไร ? ๒๕๕๔

ตอบ

ของยสกุลบุตร . ๑

ได้โดยการฟังพระธรรมเทศนาอนุพุทโธพิภพและอริยสัจ . ๔ . ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงโปรด . ๑

๗๕. “ที่นี่วุ่นวายหนอ ที่นี่ขัดข้องหนอ” เป็นคำอุทานของใคร ? ๒๕๕๕

ตอบ

คำอุทานของยสกุลบุตร . ๑

๗๖. คำว่า “ที่นี่ไม่วุ่นวาย ที่นี่ไม่ขัดข้อง” เป็นวาจาของใคร ? กล่าวกะใคร ? ๒๕๕๗

ตอบ

ของพระพุทธเจ้า . ๑

กะยสกุลบุตร . ๑

อนุพุทโธพิภพ

๗๗. อนุพุทโธพิภพ ๕ ว่าด้วยเรื่องอะไร ? ทรงแสดงครั้งแรกแก่ใคร ? ๒๕๕๘

ตอบ

ว่าด้วยทาน . ศีล . สวรรค์ . โทษแห่งกาม . และอานิสงส์แห่งการออกจากกาม . ๑

แก่ยสกุลบุตร . ๑

๗๘. ขรรยาวาสที่บรรลุพระอรหัตผลคนแรกคือใคร ? เพราะฟังธรรมอะไร ? ★ ๒๕๕๒, ๒๕๖๐, ๒๕๖๔, ๒๕๖๗, ๒๕๖๘

ตอบ

คือ . ยสกุลบุตร . ๑

เพราะฟังอนุพุทโธพิภพและอริยสัจ . ๔ . ๑

โปรดชฎิล . ๓ . พี่น้อง . ๑

โปรดชฎิล ๓ พี่น้อง

๗๙. พระพุทธเจ้าทรงแสดงอาทิตตปริยายสูตรแก่ใคร ? ที่ไหน ?

๒๕๕๑

ตอบ

แก่ชฎิล ๓ พี่น้อง และบริวาร ๑,๐๐๐ คน ๑

ที่ตำบลคยาสีสะ ใกล้แม่น้ำคยา ๑

ปริเฉทที่ ๘ แสดงกรุงราชคฤห์ โปรดพระเจ้าพิมพิสาร ๑

โปรดพระเจ้าพิมพิสาร

๘๐. พระพุทธเจ้าทรงเลือกแคว้นมคธเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธศาสนาเป็นแห่งแรก เพราะเหตุใด ?

๒๕๕๒

ตอบ

เพราะแคว้นมคธ เป็นแคว้นใหญ่มีอำนาจและบริบูรณ์ด้วยสมบัติ มีประชาชนมาก มีเจ้าลัทธิ มากจึงทรงเลือก ๑

อัครสาวกได้ดวงตาเห็นธรรม

๘๑. พระสารีบุตรสำเร็จเป็นพระโสดาบัน เพราะได้ฟังธรรมจากใคร ? ธรรมนั้นมีใจความว่าอย่างไร ?

๒๕๖๑, ๒๕๖๓

ตอบ

จากพระอัสสชิเถระ ๑

ใจความว่า “ธรรมใดเกิดแต่เหตุ พระศาสดาทรงแสดงเหตุแห่งธรรมนั้น และความดับแห่งธรรม นั้น” ๑

๘๒. คำว่า ดวงตาเห็นธรรม นั้นคือเห็นอย่างไร ? พระโมคคัลลานะและพระสารีบุตรได้ดวงตาเห็นธรรม เพราะฟังธรรมจากใคร ?

๒๕๕๓

ตอบ

คือเห็นว่า สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นทั้งมวลมีความดับเป็นธรรมดา ๑

พระโมคคัลลานะได้ดวงตาเห็นธรรม เพราะฟังธรรมจากพระสารีบุตร พระสารีบุตรได้ดวงตาเห็นธรรม เพราะฟังธรรมจากพระอัสสชิเถระ ๑

๘๓. พระอัครสาวกทั้ง ๒ องค์สำเร็จเป็นพระโสดาบัน เพราะฟังธรรมจากใคร ?

๒๕๕๒, ๒๕๖๐, ๒๕๖๔

ตอบ

พระสารีบุตร ฟังธรรมจากพระอัสสชิเถระ พระโมคคัลลานะ ฟังธรรมจากพระสารีบุตร ๑

๘๔. พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ ได้ดวงตาเห็นธรรมเพราะฟังธรรมจากใคร ?

๒๕๕๗

ตอบ

พระสารีบุตรฟังธรรมจากพระอัสสชิ พระโมคคัลลานะฟังธรรมจากพระสารีบุตร ๑

ปริเฉทที่ ๙ ทรงบำเพ็ญพุทธกิจในแคว้นมคธ โอวาทปาฏิโมกข์ ๑

โอวาทปาฏิโมกข์

๘๕. จาตุรงคสันนิบาต คือการประชุมที่ประกอบด้วยองค์อะไรบ้าง ?

๒๕๕๑

ตอบ

ด้วยองค์ ๔ คือ ๑. พระสาวกผู้เข้าประชุมนั้น ล้วนเป็นพระอรหันต์ ๒. ทุกท่านล้วนได้รับเอหิภิกขุอุปสัมปทา ๓. ไม่ได้มีการนัดหมาย ต่างมาประชุมพร้อมกันเอง ๔. วันนั้นเป็นวันเพ็ญเดือนมาฆะ และพระศาสดา ประทานพระบรมพุทโธวาท ซึ่งเรียกว่า โอวาทปาฏิโมกข์ ๑

อนาถบิณฑิกเศรษฐี

๘๖. ครั้งพุทธกาล วัดเชตวัน ตั้งอยู่ที่เมืองอะไร ? ใครเป็นผู้สร้างถวาย ?

๒๕๕๕, ๒๕๖๒

ตอบ

เมืองสาวัตถี ๑

คฤหบดีอนาถบิณฑิกเศรษฐี เป็นผู้สร้างถวาย ๑

บริเวณที่ ๑๒ ปรีนิพพาน ทรงปลงอายุสังขาร ๑

ทรงปลงอายุสังขาร

๘๗. พระพุทธรูปทรงปลงอายุสังขาร คือทรงทำอย่างไร ? ที่ไหน ? เมื่อไร ?

๒๕๕๐

ตอบ

คือ ทรงกำหนดพระหฤทัยว่า “จักปรีนิพพานในอีก ๓ เดือนข้างหน้า” ๑

ทรงทำที่ป่าवालเจติย เมืองเวสาลี แคว้นวัชชี ๑

เมื่อวันเพ็ญ เดือน ๓ ก่อนปรีนิพพาน ๓ เดือน (วันมาฆบูชา) ๑

๘๘. การปลงอายุสังขารของพระพุทธรูป คือโดยใจความว่าอย่างไร ? และทรงปลงอายุสังขารเมื่อใด ?

๒๕๖๒

ตอบ

คือโดยใจความว่า พระองค์ทรงปรารถนาถึงสังขารว่า ทรงพระชราล่วงกาลผ่านไป ไม่สามารถบำเพ็ญพุทธกิจต่อไปได้อีกแล้ว ๑

เมื่อวันเพ็ญ เดือน ๓ ก่อนวันปรีนิพพาน ๓ เดือน ๑

เหตุที่ทำให้แผ่นดินไหว ๑

บิณฑบาตมีอันสงส์มาก ๒ ครั้ง

๘๙. พระพุทธเจ้าเสวยพระกระยาหารอะไร ก่อนแต่เสด็จปรีนิพพาน ? ใครถวาย ?

๒๕๕๐

ตอบ

เสวยมังสะสุกรอ่อน (สุกรมัททวะ) ๑

นายจุนทกัมมารบุตรถวาย ๑

๙๐. ใครถวายบิณฑบาตแด่พระพุทธองค์ก่อนตรัสรู้ และก่อนปรินิพพาน ?

๒๕๕๘, ๒๕๖๓, ๒๕๖๗

ตอบ

ก่อนตรัสรู้ · คือ · นางสุชาดา · ก่อนปรินิพพาน · คือ · นายจุนทกัมมารบุตร · ฯ
ทรงปรารภการทำสักการบูชา · ฯ

ทรงปรารภการทำสักการบูชา

๙๑. พระพุทธเจ้าทรงสรรเสริญปฏิบัติบูชายิ่งกว่าอามิสบูชา เพราะเหตุไร ?

๒๕๖๑, ๒๕๖๕

ตอบ

เพราะการปฏิบัติบูชา · ทำให้พระพุทธศาสนาตั้งมั่นอยู่ได้ยาวนาน · ฯ

๙๒. พระพุทธเจ้าทรงสรรเสริญปฏิบัติบูชายิ่งกว่าอามิสบูชา เพราะเหตุไร ?

๒๕๕๓

ตอบ

เพราะเมื่อพุทธบริษัทปฏิบัติธรรมได้สมควรแก่ธรรมแล้ว · ก็จะเป็นปัจจัยให้ตรัสรู้ธรรมได้ · ทั้งเป็น · จุดมุ่งหมายสูงสุด
ในพระพุทธศาสนา · และเป็นพระพุทธประสงค์หลักในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา · อีกทั้ง · การปฏิบัตินี้จะ
ทำให้ศาสนาดังมั่นอยู่ได้ยาวนาน · ฯ
สังเขปสถาน · ฯ

สังเขปสถาน

๙๓. สังเขปสถาน ๔ ตำบล คืออะไรบ้าง ?

๒๕๖๕, ๒๕๖๗

ตอบ

คือ · ๑. · สถานที่ประสูติ · ๒. · สถานที่ตรัสรู้ · ๓. · สถานที่ทรงแสดงธัมมจักกัปปวัตตนสูตร · ๔. · สถานที่
ปรินิพพาน · ฯ

๙๔. สังเขปสถาน ๔ ได้แก่ที่ใดบ้าง ?

๒๕๕๓

ตอบ

ได้แก่ · ๑. · สถานที่ประสูติ · ๒. · สถานที่ตรัสรู้ · ๓. · สถานที่แสดงปฐมเทศนา · ๔. · สถานที่ปรินิพพาน · ฯ

๙๕. สังเขปสถาน ๔ ตำบล เป็นสถานที่ให้ระลึกถึงเหตุการณ์สำคัญอะไรบ้าง ?

๒๕๕๗, ๒๕๖๓

ตอบ

เหตุการณ์ที่พระพุทธองค์ · ๑. · ประสูติ · ๒. · ตรัสรู้ · ๓. · ทรงแสดงธัมมจักกัปปวัตตนสูตรเป็นครั้งแรก · ๔. ·
เสด็จปรินิพพาน · ฯ

อุปารหบุคคล

๙๖. อุปารหบุคคล คือบุคคลเช่นไร ? ได้แก่ใครบ้าง ?

๒๕๕๔

๙๗. อุปารหบุคคล มีกี่ประเภท ? คือใครบ้าง ?

๒๕๕๙

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

อุปารหบุคคล คือบุคคลที่ควรแก่การบรรจุอัตราไว้ในสญเพื่อเป็นที่กราบไหว้สักการบูชา มี ๔ ประเภท ๑ คือ ๑. พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๒. พระปัจเจกพุทธเจ้า ๓. พระอรหันตสาวก ๔. พระเจ้าจักรพรรดิราชา

สาวกองค์สุดท้าย ๑

สาวกองค์สุดท้าย

๙๘. ปฐมสาวก และปัจฉิมสาวก คือใคร ?

๒๕๕๕, ๒๕๕๖

ตอบ

ปฐมสาวก คือพระอัญญาโกณฑัญญะ ปัจฉิมสาวก คือพระสุภัททะ ๑

ประทานโอวาทแก่ภิกษุสงฆ์ ๑

ปรีนิพพาน

๙๙. สถานที่ต่อไปนี้เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าอย่างไร ก. ลุมพินีวัน ข. อสิปตนมฤคทายวัน ค. สาลวโนทยาน

๒๕๕๑

ตอบ

ก. ลุมพินีวัน เป็นสถานที่ประสูติ ข. อสิปตนมฤคทายวัน เป็นสถานที่ทรงแสดงปฐมเทศนา ค. สาลวโนทยาน เป็นสถานที่ปรีนิพพาน ๑

๑๐๐. สถานที่ต่อไปนี้เกี่ยวข้องกับพระบรมศาสดาอย่างไร ๑. ลุมพินีวัน ๒. อสิปตนมฤคทายวัน ๓. ลักขณวัน ๔. เวฬุวัน ๕. สาลวัน

๒๕๕๔

ตอบ

๑. ลุมพินีวัน เป็นสถานที่ประสูติ ๒. อสิปตนมฤคทายวัน เป็นสถานที่ทรงแสดงปฐมเทศนาโปรดพระปัญจวัคคีย์ ๓. ลักขณวัน เป็นสถานที่ทรงแสดงธรรมเทศนาโปรดพระเจ้าพิมพิสารและบริวารจนสำเร็จเป็น พระโสดาบัน ๔. เวฬุวัน เป็นสถานที่ทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์ ๕. สาลวัน เป็นสถานที่ทรงแสดงมรรคมงคลแปดแก่สุภัททปริพาชก และเป็นสถานที่เสด็จดับขันธปรีนิพพาน ๑

ปรีนิพพานที่ ๑๓ ถวายพระเพลิงพระพุทธรูปที่ ๑ ถวายพระเพลิงพระพุทธรูปที่ ๑ ๑

ถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระ

๑๐๑. สถานที่ถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระ ชื่อว่าอะไร ? ตั้งอยู่ในเมืองอะไร ?

๒๕๕๘

ตอบ

ชื่อว่ามกุฏพันธเจดีย์ฯ

เมืองกุสินารา . ฯ

แบ่งพระบรมสารีริกธาตุ . ฯ

แบ่งพระบรมสารีริกธาตุ

๑๐๒. ผู้ที่กล่าวสุนทรพจน์ระงับไม่ให้เกิดสงครามแย่งชิงพระบรมสารีริกธาตุ คือใคร ?

๒๕๕๗

ตอบ

โศณพราหมณ์ . ฯ

เจดีย์ . ๔ . ประเภท . ฯ

เจดีย์ ๔ ประเภท

๑๐๓. พระพุทธรูป สัณเฑาะณสถาน ตุมพสถูป และอังคารสถูป อย่างไหนเป็นบริโศคเจดีย์ และอุทเทสิกเจดีย์?

๒๕๕๒

ตอบ

สัณเฑาะณสถาน . ตุมพสถูป . และอังคารสถูป . เป็นบริโศคเจดีย์ . พระพุทธรูป . เป็นอุทเทสิกเจดีย์ . ฯ

การทำสังคายนา . ฯ

ศาสนพิธี

๑๐๔. ศาสนพิธี คืออะไร ? เมื่อแยกเป็นหมวดจะได้หมวดอะไรบ้าง การทำบุญขึ้นบ้านใหม่จัดอยู่ในหมวดไหน ?

๒๕๕๐

๑๐๕. ศาสนพิธี คืออะไร ? มีหมวดอะไรบ้าง ?

๒๕๕๗

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

คือ . แบบอย่างหรือแบบแผนต่าง . ฯ . ที่พึงปฏิบัติในทางพระพุทธศาสนา . ฯ

จะได้ . ๑. . หมวดกุศลพิธี . ๒. . หมวดบุญพิธี . ๓. . หมวดทานพิธี . ๔. . หมวดปณิณะ . ฯ

จัดอยู่ในหมวดบุญพิธี . ฯ

๑๐๖. ศาสนพิธี คืออะไร ? ผู้ที่ได้เรียนรู้แล้วได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง ?

๒๕๕๙, ๒๕๖๒, ๒๕๖๔, ๒๕๖๘

ตอบ

คือ · แบบอย่าง · หรือแบบแผนต่าง · ๆ · ที่พึงปฏิบัติในทางพระศาสนา · ฯ

ย่อมได้รับประโยชน์ · คือเป็นผู้ฉลาดในพิธีกรรมที่เกี่ยวกับการบำเพ็ญกุศล · การทำบุญ · และการ · ถวายทาน · สามารถในการจัดพิธีต่าง · ๆ · ได้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน · ชื่อว่าเป็นผู้รักษาขนบประเพณี · อันทรงงามของพระพุทธรศาสนาไว้ได้ด้วย · ฯ

หมวดที่ · ๑ · กุศลพิธี · พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ · ฯ

พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

๑๐๗. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ คืออะไร ?

๒๕๕๘

ตอบ

คือ · การประกาศตนของผู้แสดงว่ายอมรับนับถือพระพุทธรศาสนาประจำชีวิตของตน · ฯ

๑๐๘. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ คืออะไร ?

๒๕๖๔

ตอบ

คือ · การประกาศตนว่าเป็นผู้นับถือพระพุทธรศาสนา · ฯ

๑๐๙. พุทธมามกะหรือพุทธามิกา หมายถึงบุคคลเช่นไร ?

๒๕๕๓

ตอบ

หมายถึง · บุคคลผู้เป็นชายหรือหญิงผู้รับนับถือพระพุทธรเจ้าเป็นของตน · เป็นการยอมรับนับถือ · พระพุทธรศาสนาประจำชีวิตของตนเอง · ฯ

๑๑๐. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ หมายถึงอะไร ?

๒๕๖๑

ตอบ

หมายถึง · การประกาศตนของผู้แสดงว่า · ยอมรับนับถือพระพุทธรศาสนาประจำชีวิตของตน · ฯ

พิธีรักษาอุโบสถศีล · ฯ

พิธีรักษาอุโบสถศีล

๑๑๑. คำอาราธนาเบญจศีล ว่าอย่างไร ?

๒๕๕๑

๑๑๒. จงเขียนคำอาราธนาศีล ๕ มาดู

๒๕๕๕

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

ว่า · มย · ภนเต · วิสุฏ · วิสุฏ · รกขณตถาย · ติสรเณน · สห · ปญจสีลานิ · ยาจาม · ทุตติยมปิ · มย · ภนเต · วิสุฏ · วิสุฏ · รกขณตถาย · ติสรเณน · สห · ปญจสีลานิ · ยาจาม · ตติยมปิ · มย · ภนเต · วิสุฏ · วิสุฏ · รกขณตถาย · ติสรเณน · สห · ปญจสีลานิ · ยาจาม · ฯ

๑๑๓. อุโบสถศีล มีกี่ข้อ ? ข้อที่ ๓ ว่าอย่างไร ? การเข้าจำอุโบสถศีลนี้อยู่ในหมวดไหนของศาสนพิธี ?

๒๕๕๒

ตอบ

๘ · ข้อ · ๑

ข้อที่ · ๓ · ว่า · อพฺรหฺมจริยา · เวรมณี · สีกขาปทํ · สมาทียามิ · ๑

อยู่ในหมวดกุศลพิธี · ๑

พิธีเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา · ๑

พิธีเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

๑๑๔. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กำหนดไว้กี่วัน ? คือวันอะไรบ้าง ?

๒๕๕๘, ๒๕๖๒, ๒๕๖๕, ๒๕๖๗

๑๑๕. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่นิยมประกอบพิธีกรรมมีการบูชาเป็นต้น ปีหนึ่ง ๆ มีวันอะไรบ้าง ?

๒๕๕๐, ๒๕๖๐

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

กำหนดไว้ · ๔ · วัน · ๑

คือ · วันมาฆบูชา · วันวิสาขบูชา · วันอัฐมีบูชา · และวันอาสาฬหบูชา · ๑

๑๑๖. วันแรม ๘ ค่ำ เดือน ๖ เป็นวันอะไร ? มีเหตุการณ์สำคัญอะไรเกิดขึ้นในวันนั้น ?

๒๕๕๙

ตอบ

เป็นวันอัฐมีบูชา · ๑

มีเหตุการณ์สำคัญ · คือเป็นวันถวายพระเพลิงพระสรีระของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า · ๑

๑๑๗. การเดินเวียนเทียนรอบปูชนียสถานในวันสำคัญทางพระศาสนา เดินเวียนซ้ายหรือเดินเวียนขวา ? เดินเวียนกี่รอบ ? แต่ละรอบพึงปฏิบัติอย่างไร ?

๒๕๕๐

ตอบ

เดินเวียนขวา · คือเดินเวียนไปทางที่มือขวาของตนหันเข้าหาสถานที่ · ที่เวียนนั้น · ๑

เวียน · ๓ · รอบ · ๑

พึงปฏิบัติดังนี้ · รอบที่ · ๑ · พึงตั้งใจระลึกถึงพระพุทธคุณโดยนัยบท · อิติปิ · โส · ภควา · อรหํ · ฯลฯ

รอบที่ · ๒ · พึงตั้งใจระลึกถึงพระธรรมคุณโดยนัยบท · สวากขาโต · ภควตา · ธมฺโม · ฯลฯ

รอบที่ · ๓ · พึงตั้งใจระลึกถึงพระสงฆ์คุณโดยนัยบท · สุปฏิปันโน · ภควโต · สวากสงฺโฆ · ฯลฯ · ๑

คำลากลับบ้าน · ๑

การประกอบพิธีทำบุญงานมงคล

๑๑๘. บุญพิธีมีกี่อย่าง ? อะไรบ้าง ?

๒๕๕๖

ตอบ

มี · ๒ · อย่าง · ๑

คือ · ๑. · การทำบุญงานมงคล · ๒. · การทำบุญงานอวมงคล · ๑

๑๑๙. คำอาราธนาพระสงฆ์มาสวดมนต์ในพิธีทำบุญงานมงคลกับในพิธีทำบุญงานอวมงคล ต่างกันอย่างไร ?

๒๕๕๑

ตอบ

ในงานมงคล · ใช้คำว่า · ขออาราธนาเจริญพระพุทธมนต์ · ส่วนในงานอวมงคล · ใช้คำว่า · ขออาราธนาสวดพระพุทธมนต์ · ฯ

๑๒๐. คำว่า “เจริญพระพุทธมนต์” กับ “สวดพระพุทธมนต์” ใช้ในพิธีต่างกันอย่างไร ?

๒๕๕๕

ตอบ

คำว่า · “เจริญพระพุทธมนต์” · ใช้ในพิธีมงคล · ส่วนคำว่า · “สวดพระพุทธมนต์” · ใช้ในพิธีอวมงคล · ฯ

๑๒๑. ในพิธีทำบุญงานมงคล เจ้าภาพพึงจุดเทียนนำมนต์ เมื่อพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์สูตรใด ?

๒๕๕๑

ตอบ

มงคลสูตร · ฯ

หมวดที่ · ๓ · ทานพิธี · การถวายทาน · มี · ๒ · อย่าง · ฯ

การถวายทาน มี ๒ อย่าง

๑๒๒. ปาฏิบุคลิกทานต่างจากสังฆทานอย่างไร ?

๒๕๕๔

๑๒๓. ปาฏิบุคลิกทานและสังฆทาน ต่างกันอย่างไร ?

๒๕๖๓

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

ปาฏิบุคลิกทาน · คือ · ทานที่ถวายเฉพาะจงเฉพาะรูปนั้นรูปนี้ · สังฆทาน · คือ · ทานที่ถวายไม่เฉพาะจงรูปใด · มอบเป็นของกลางให้สงฆ์จัดเฉลี่ยกันใช้สอยเอง · ฯ

๑๒๔. ปาฏิบุคลิกทานและสังฆทาน หมายถึงอะไร ?

๒๕๖๐

ตอบ

ปาฏิบุคลิกทาน · หมายถึง · ทานที่ถวายเฉพาะจงเฉพาะภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง · สังฆทาน · หมายถึง · ทานที่ถวายแก่สงฆ์ · ไม่เฉพาะจงภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง · ฯ

๑๒๕. ปาฏิบุคลิกทานและสังฆทาน ต่างกันอย่างไร ?

๒๕๖๕, ๒๕๖๗

ตอบ

ปาฏิบุคลิกทาน · คือ · ทานที่ถวายเฉพาะจงภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง · สังฆทาน · คือ · ทานที่ถวายเป็นของกลางให้สงฆ์จัดเฉลี่ยกันใช้สอย · ฯ

ระเบียบพิธีถวายสังฆทาน

๑๒๖. การเผด็จสงฆ์และการอาราธนา ต่างกันอย่างไร ?

๒๕๖๑

ตอบ

ต่างกันคือ · การเผด็จสงฆ์ · ได้แก่ · การแจ้งความประสงค์ให้สงฆ์ทราบ · การอาราธนา · ได้แก่ · การนิมนต์พระสงฆ์ในพิธีให้ศีล · สวดพระปริตร · หรือแสดงธรรม · ฯ

หมวดที่ · ๔ · ปกณกพิธี · วิธีแสดงความเคารพ · ฯ

วิธีแสดงความเคารพ

๑๒๗. การแสดงความเคารพพระ มีกี่วิธี ? อะไรบ้าง ?

๒๕๕๖, ๒๕๖๓

ตอบ

มี · ๓ · วิธี · ฯ

๑. · ประนมมือ · ในบาลีเรียกว่า · ทำอัญชลี · ๒. · ไหว้ · ในบาลีเรียกว่า · นมัสการ · ๓. · กราบ · ในบาลีเรียกว่า · อภิวัต · ฯ

๑๒๘. การแสดงความเคารพพระภิกษุมีกี่วิธี ? อะไรบ้าง ?

๒๕๖๘

ตอบ

มี · ๓ · วิธี · ฯ

คือ · ๑. · ประนมมือ · (ทำอัญชลี) · ๒. · ไหว้(นมัสการ) · ๓. · กราบ · (อภิวัต) · ฯ

๑๒๙. การแสดงความเคารพในศาสนพิธีมีอะไรบ้าง ? ในแต่ละอย่างมีวิธีปฏิบัติอย่างไร ?

๒๕๕๒

ตอบ

มี · ประนมมือ · ๑ · ไหว้ · ๑ · กราบ · ๑ · ฯ

ประนมมือ · คือการกระพุ่มมือทั้งสองประกบกันไว้ระหว่างอก · โดยให้ทุกนิ้วของมือทั้งสองแนบ · ชิดติดตรงกัน · ไหว้ · คือการยกมือที่ประนมขึ้นพร้อมก้มศีรษะเล็กน้อยให้มือประนมจรดหน้าผาก · นิ้วมือ · ทั้ง · ๒ · อยู่ระหว่างคิ้ว · กราบ · คือการแสดงอาการกราบราบลงพื้นด้วยเบญจางคประดิษฐ์ · ฯ

วิธีประเคนของพระ

๑๓๐. ในการประเคนของถวายพระ มีวิธีปฏิบัติอย่างไร ?

๒๕๕๓

ตอบ

จับของที่ประเคนด้วยมือทั้งสอง · ยกขึ้นให้สูงเล็กน้อยแล้วน้อมถวายพระ · ซึ่งท่านจะยื่นเมื่อทั้ง · สองออกมารับ · หากว่าผู้ถวายเป็นสตรี · พึงวางของลงบนผ้ากราบที่พระปูไว้ข้างหน้า · เสร็จแล้วพึงไหว้ · หรือกราบก็เป็นอันเสร็จ · วิธีการประเคน · การประเคนนี้ต้องแสดงออกด้วยความเคารพ · ไม่ใช่เสือกใส่ให้ · หรือทิ้งให้โดยไม่เคารพ · อีกอย่าง · ของที่จะประเคนนั้นต้องเป็นสิ่งของที่คน · ฯ · เดียวพอ · ยกได้อย่าง · ธรรมดา · ไม่ใช่ของหนักหรือใหญ่จนเกินไป · ฯ

คำอาราธนาพระปริตร · ฯ

คำอาราธนาพระปริตร

๑๓๑. จงเขียนคำอาราธนาพระปริตรมาดู

๒๕๕๔, ๒๕๕๗

ตอบ

วิปตติปฏิพาหยา · สัพพสมุปตติสัทธียา · สัพพทุกขวินาสาย · ปริตตํ · พุรุถ · มงฺคลํ · ฯ

วิปตติปฏิพาหยา · สัพพสมุปตติสัทธียา · สัพพภยวินาสาย · ปริตตํ · พุรุถ · มงฺคลํ · ฯ

วิปตติปฏิพาหยา · สัพพสมุปตติสัทธียา · สัพพโรควินาสาย · ปริตตํ · พุรุถ · มงฺคลํ · ฯ

วิธีกรวดน้ำ · ฯ

ภา ค ๓

วิชาวินัยบัญญัติ

๑๔๓ ข้อ • ๑๓๒ ชุดคำตอบ

★ ออกข้อ ๒ ปีขึ้นไป ๒๙ ข้อ • ข้อดาว ๗ ข้อ

อนุศาสน์ ๘

๑. นิสสัยและอภินิหารกิจ คืออะไร ? ทั้ง ๒ อย่างรวมเรียกว่าอะไร ?

๒๕๖๐

ตอบ

นิสสัย คือ ปัจจัยเครื่องอาศัยของบรรพชิต อภินิหารกิจ คือ กิจที่บรรพชิตไม่ควรทำ . ๑

ทั้ง ๒ อย่าง รวมเรียกว่า อนุศาสน์ . ๑

นิสสัย ๔ . ๑

นิสสัย ๔

๒. นิสสัย คืออะไร ? มีเท่าไร ? อะไรบ้าง ?

๒๕๕๒, ๒๕๖๒

๓. นิสสัยคืออะไร ? มีอะไรบ้าง ?

๒๕๖๘

๔. นิสสัย ๔ ในอนุศาสน์ ๘ อย่าง หมายถึงอะไร ? มีอะไรบ้าง ?

๒๕๕๕

ตอบ คำถาม ๓ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

คือ ปัจจัยเครื่องอาศัยของบรรพชิต . ๑

มี ๔ อย่าง . ๑

คือ ๑. เทียบวิภวาท ๒. นุ่งห่มผ้าบังสุกุล ๓. อยู่โคนไม้ ๔. ฉันทาตองด้วยน้ำมูตรเน่า . ๑

๕. ปัจจัยเครื่องอาศัยของบรรพชิต เรียกว่าอะไร ? มีกี่อย่าง ? อะไรบ้าง ?

๒๕๕๘

๖. ปัจจัยเครื่องอาศัยของบรรพชิต เรียกว่าอะไร ? มีอะไรบ้าง ?

๒๕๖๔, ๒๕๖๗

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

เรียกว่า · นิสสัย · ฯ

มี · ๔ · คือ · ๑. · เทียวบิณฑบาต · ๒. · นุ่งห่มผ้าบังสุกุล · ๓. · อยู่โคนต้นไม้ · ๔. · ฉันทาตองด้วยน้ำมูลตรเน่า · ฯ

อภินิหารกิจ · ๔ · ฯ

อภินิหารกิจ ๔

๗. อภินิหารกิจ คือกิจที่บรรพชิตไม่ควรทำ มีกี่อย่าง ? อะไรบ้าง ?

๒๕๕๖

๘. กิจที่บรรพชิตไม่ควรทำมีกี่อย่าง ? อะไรบ้าง ?

๒๕๖๓, ๒๕๖๕

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

มี · ๔ · อย่าง · ฯ

คือ · ๑. · เสพเมถุน · ๒. · ลักขของเขา · ๓. · ฆ่าสัตว์ · ๔. · พุทธาวตคุณพิเศษที่ไม่มีในตน · ฯ

๙. กิจที่บรรพชิตไม่ควรทำ เรียกว่าอะไร ? มีอะไรบ้าง ?

๒๕๕๙, ๒๕๖๑

ตอบ

เรียกว่า · อภินิหารกิจ · ฯ

มี · ๑. · เสพเมถุน · ๒. · ลักขทรัพย์ · ๓. · ฆ่าสัตว์ · ๔. · พุทธาวตคุณพิเศษที่ไม่มีในตน · ฯ

๑๐. อภินิหารกิจ ๔ คืออะไร ? ข้อที่ ๓ ว่าอย่างไร

๒๕๕๑

ตอบ

คือ · กิจที่ไม่ควรทำ · ๔ · ฯ

ว่าฆ่าสัตว์ · ฯ

สิกขา · ๓ · ฯ

สิกขา ๓

๑๑. สิกขา คืออะไร ? มีอะไรบ้าง ?

๒๕๖๑, ๒๕๖๓, ๒๕๖๕, ๒๕๖๗

ตอบ

คือ · ข้อที่ภิกษุต้องศึกษา · ฯ

มี · ๑. · ศีล · ความรักษากาย · วาจา · ให้เรียบร้อย · ๒. · สมาธิ · ความรักษาใจมั่น · ๓. · ปัญญา · ความรอบรู้ในกองสังขาร · ฯ

๑๒. สิกขา กับ สิกขาบท ต่างกันอย่างไร ?

๒๕๖๐

ตอบ

ต่างกันอย่างไร . สิกขา . ได้แก่ . ข้อที่ควรศึกษา . คือศีล . สมาธิ . และปัญญา . สิกขาบท . ได้แก่ . พระบัญญัติ
มาตราหนึ่ง . ๆ . ๆ

๑๓. สิกขา กับ สิกขาบท ต่างกันอย่างไร ? อย่างไหนมีเท่าไร ? อะไรบ้าง ?

๒๕๕๒

ตอบ

สิกขา . คือข้อที่ภิกษุต้องศึกษา . มี . ๓ . ได้แก่ . สीलสิกขา . จิตตสิกขา . ปัญญาสิกขา . ส่วนสิกขาบท . คือพระ
บัญญัติมาตราหนึ่ง . ๆ . เป็นสิกขาบทหนึ่ง . ๆ . ๆ

มี . ๒๒๗ . สิกขาบท . ได้แก่ . ปาราชิก . ๔ . สังฆาทิเสส . ๑๓ . อนิยต . ๒ . นิสสัคคียปาจิตติย . ๓๐ . ปาจิตติย .
๙๒ . ปาฏิเทสนียะ . ๔ . เสนิยะ . ๗๕ . และอธิกรณสมณะ . ๗ . ๆ

๑๔. สิกขาและสิกขาบท ได้แก่อะไร ?

๒๕๕๗

ตอบ

สิกขา . ได้แก่ข้อที่ควรศึกษา . สิกขาบท . ได้แก่พระบัญญัติมาตราหนึ่ง . ๆ . ๆ

๑๕. สิกขา สิกขาบท และอาบัติ ได้แก่อะไร ?

๒๕๕๔

ตอบ

สิกขา . ได้แก่ข้อที่ภิกษุควรศึกษา . มี . ๓ . อย่าง . คือศีลสิกขา . จิตตสิกขา . และปัญญาสิกขา . สิกขาบท . ได้แก่
พระบัญญัติมาตราหนึ่ง . ๆ . อาบัติ . ได้แก่โทษที่เกิดเพราะความละเมิดในข้อที่พระพุทธเจ้าห้าม . ๆ

๑๖. ภิกษุปฏิบัติศีล สมาธิ ปัญญาดีแล้ว จะได้รับประโยชน์อย่างไร ?

๒๕๕๙

ตอบ

ได้รับประโยชน์อย่างไร . ๑ . มีศีลดีแล้ว . ไม่ต้องเดือดร้อนใจ . ได้รับความชื่นชมชื่นว่า . ได้ประพฤติดีงาม . จะเข้า
หมู่ . ภิกษุผู้มีศีลก็องอาจ . ไม่สะทกสะท้าน . ๒ . มีสมาธิดีแล้ว . ทำให้มีจิตใจแน่วแน่มั่นคง . ไม่หวั่นไหวไปตาม
โลกธรรม . ๓ . มีปัญญาดีแล้ว . ทำให้สามารถนำพาตนให้พ้นจากทุกข์ได้ . ๆ

๑๗. ผู้ปฏิบัติศีล สมาธิ ปัญญาดีแล้ว จะได้รับประโยชน์อย่างไร ?

๒๕๖๔

ตอบ

ย่อมได้รับประโยชน์ . คือ . ปฏิบัติศีล . ทำให้เป็นผู้มีกาย . วาจาเรียบร้อย . ปฏิบัติสมาธิ . ทำให้ใจสงบมั่นคง . ไม่
ฟุ้งซ่าน . ปฏิบัติปัญญา . ทำให้รอบรู้ในกองสังขาร . ๆ

กัณฑ์ที่ . ๒ . พระวินัย . พระวินัย . ๆ

พระวินัย

๑๘. พระวินัย คืออะไร ? ภิกษุรักษาพระวินัยแล้ว ย่อมได้อานิสงส์อะไร ?

๒๕๕๘, ๒๕๖๔

ตอบ

คือ . พระพุทธรูปบุญดีและอธิสมาจาร . ฯ

ได้อานิสงส์ . คือไม่ต้องเดือดร้อนใจ . ได้รับความชื่นมื่นว่าได้ประพฤติดีงาม . จะเข้าหมู่ภิกษุผู้มีศีล . ก็องอาจไม่สะทกสะท้าน . ฯ

๑๙. พระวินัย ได้แก่ อะไร ? สิกขาบทที่เป็นอเนกกิจจา คือที่ภิกษุล่วงละเมิดแล้วไม่สามารถจะแก้ไขได้ ได้แก่ อะไร ?

๒๕๕๓

ตอบ

ได้แก่ . พระพุทธรูปบุญดี . และอธิสมาจาร . ฯ

ได้แก่ . ปาราชิก . ๔ . ฯ

๒๐. ภิกษุปฏิบัติอย่างไร จึงชื่อว่าศีล ?

๒๕๕๕

ตอบ

ภิกษุสำรวมกายวาจาให้เรียบร้อย . เว้นข้อที่ทรงห้าม . ทำตามข้อที่ทรงอนุญาต . ชื่อว่ามีศีล . ฯ

๒๑. พระศาสดาทรงบัญญัติพระวินัยไว้เพื่ออะไร ?

๒๕๕๐, ๒๕๖๘

ตอบ

เพื่อป้องกันความประพฤติเสียหายของภิกษุสงฆ์ . และเพื่อชักนำความประพฤติของภิกษุสงฆ์ . ให้ดีงาม . ฯ

การบัญญัติพระวินัย . ฯ

การบัญญัติพระวินัย

๒๒. พุทธบัญญัติและอธิสมาจาร คืออะไร ? ทั้ง ๒ รวมเรียกว่าอะไร ?

๒๕๕๒

ตอบ

พุทธบัญญัติ . คือ . ข้อห้ามที่พระพุทธเจ้าทรงตั้งขึ้น . เพื่อป้องกันความประพฤติเสียหาย . และ . วางโทษแก่ภิกษุผู้ล่วงละเมิดด้วยปรับอาบัติหนักบ้าง . เบาบ้าง . ส่วนอธิสมาจาร . คือ . ขนบธรรมเนียมที่ทรงแต่งตั้งขึ้น . เพื่อชักนำความประพฤติของภิกษุสงฆ์ . ให้ดีงาม . ฯ

ทั้ง . ๒ . นี้รวมเรียกว่า . พระวินัย . ฯ

๒๓. พุทธบัญญัติและอาบัติ คืออะไร ?

๒๕๖๘

ตอบ

พุทธบัญญัติ . คือข้อที่พระพุทธเจ้าทรงตั้งไว้ . เป็นบทบังคับให้ภิกษุประพฤติ . อาบัติ . คือโทษที่เกิดเพราะความละเมิดในข้อที่พระพุทธเจ้าทรงห้าม . ฯ

อาบัติ

๒๔. อาบัติ คืออะไร ? อาบัติที่เป็นโลกวัชชะ และที่เป็นปณัตติวัชชะ หมายความว่าอย่างไร ? จง ยก ตัวอย่างประกอบด้วย

๒๕๕๒

ตอบ

คือ · โทษที่เกิดเพราะความละเมิดในข้อที่พระพุทธเจ้าห้าม · ฯ

อาบัติที่เป็นโลกวัชชะ · หมายความว่าอาบัติที่มีโทษซึ่งภิกษุทำเป็นความผิดความเสีย · คนสามัญ · ทำก็เป็นความผิดความเสียเหมือนกัน · เช่น · ทำโจรกรรม · เป็นต้น · ส่วนที่เป็นปณัตติวัชชะ · หมายความว่า · ว่าอาบัติที่มีโทษเฉพาะภิกษุทำ · แต่คนสามัญทำไม่เป็น · ความผิดความเสีย · เช่น · ชุดดิน · เป็นต้น · ฯ

๒๕. อาบัติ คืออะไร ? อาการที่ภิกษุต้องอาบัติมี ๖ อย่าง จงบอกมาสัก ๓ อย่าง ฯ

๒๕๕๖

ตอบ

คือ · โทษที่เกิดเพราะความละเมิดในข้อที่พระพุทธเจ้าทรงห้าม · ฯ

(เลือกตอบเพียง · ๓ · ข้อ) · ๑. · ต้องด้วยไม่ละอาย · ๒. · ต้องด้วยไม่รู้ว่สิ่งนี้เป็นอาบัติ · ๓. · ต้องด้วยสงสัยแล้วขึ้นทำลง · ๔. · ต้องด้วยสำคัญว่าควรในของที่ไม่ควร · ๕. · ต้องด้วยสำคัญว่าไม่ควรในของที่ควร · ๖. · ต้องด้วยลืมสติ · ฯ

๒๖. อาบัติ คืออะไร ? ว่าโดยชื่อมีอะไรบ้าง ?

๒๕๕๗, ๒๕๖๓

ตอบ

อาบัติ · คือ · โทษที่เกิดเพราะความละเมิดในข้อที่พระพุทธเจ้าห้าม · ฯ

มี · ๑. · ปาราชิก · ๒. · สังฆาทิเสส · ๓. · อุลลัจจัย · ๔. · ปาจิตตีย์ · ๕. · ปาฏิเทสียะ · ๖. · ทุกกฏ · ๗. · พุพผาสิต · ฯ

๒๗. อาบัติ คืออะไร ? อาการที่ภิกษุต้องอาบัติ ๖ อย่างนั้น อย่างไหนเสียหายมากที่สุด ?

๒๕๕๙

ตอบ

คือ · โทษที่เกิดเพราะความละเมิดในข้อที่พระพุทธเจ้าห้าม · ฯ

ต้องด้วยไม่ละอาย · เสียหายมากที่สุด · เพราะรู้อยู่แล้วว่าเป็นอาบัติ · ก็ยังกล้าละเมิดด้วยใจ · ด้านไม่รู้จักละอาย · ฯ

๒๘. อาบัติ คืออะไร ? อาการที่ภิกษุจะต้องอาบัติ ๖ อย่างนั้น อย่างไหนเสียหายมากที่สุด ?

๒๕๖๐

ตอบ

คือ · โทษที่เกิดเพราะความละเมิดในข้อที่พระพุทธเจ้าห้าม · ฯ

ต้องด้วยไม่ละอาย · จัดว่าเสียหายมากที่สุด · ฯ

๒๙. อาบัติ คืออะไร ? มีโทษกี่สถาน ? อะไรบ้าง ?

๒๕๖๑

๓๐. อาบัติคืออะไร ? มีโทษอย่างไรบ้าง ?

๒๕๖๕

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

คือ · โทษที่เกิดเพราะความละเมิดในข้อที่พระพุทธเจ้าทรงห้าม · ฯ

มี · ๓ · สถาน · ฯ

คือ · อย่างหนัก · ยังผู้ต้องให้ขาดจากความเป็นภิกษุ · อย่างกลาง · ยังผู้ต้องให้อยู่กรรม · คือประพฤติวัตรอย่างหนึ่งเพื่อทรมานตน · อย่างเบา · ยังผู้ต้องให้ประจານตนต่อหน้าภิกษุด้วยกัน · ฯ

๓๑. อาบัติ คืออะไร ? อาบัติอย่างหนักได้แก่อะไร ?

๒๕๖๗

ตอบ

คือ · โทษที่เกิดเพราะความละเมิดในข้อที่พระพุทธเจ้าทรงห้าม · ฯ

ได้แก่อาบัติปาราชิก · ฯ

๓๒. เมื่อภิกษุต้องอาบัติแล้ว จะพึงปฏิบัติอย่างไร ?

๒๕๕๐

ตอบ

พึงบอกภิกษุด้วยกันในวันนั้น · และพึงแก้ไขตามวิธีนั้น · ฯ

ประเภทของอาบัติ · ฯ

ประเภทของอาบัติ

๓๓. อเตกัจฉาและสเทกัจฉา ได้แก่อาบัติอะไร ? ทั้ง ๒ อย่างนั้น ภิกษุต้องเข้าแล้วจะเกิดโทษอย่างไร ?

๒๕๕๕

ตอบ

อเตกัจฉา · ได้แก่อาบัติที่แก้ไขไม่ได้ · คืออาบัติปาราชิก · ฯ

สเทกัจฉา · ได้แก่อาบัติที่ยังแก้ไขได้ · คืออาบัติสังฆาทิเสส · เป็นต้น · ฯ

ภิกษุต้องอาบัติที่เป็นอเตกัจฉาเข้าแล้ว · ขาดจากความเป็นภิกษุ · ต้องอาบัติที่เป็นสเทกัจฉา · กล่าวคืออาบัติสังฆาทิเสสเข้าแล้ว · พึงอยู่กรรมจึงพ้นได้ · ต้องอาบัติอีก · ๕ · อย่าง · ที่เหลือพึงแสดงต่อหน้าสงฆ์หรือคณะ · หรือภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง · จึงพ้นได้ · ฯ

๓๔. จงอธิบายความหมายของอาบัติต่อไปนี้ ก. สเทกัจฉา ข. สจิตตกะ

๒๕๕๗

ตอบ

ก. · สเทกัจฉา · ได้แก่อาบัติที่แก้ไขไม่ได้ · ข. · สจิตตกะ · ได้แก่อาบัติที่ต้องเพราะมีเจตนา · ฯ

อาบัติว่าโดยชื่อมี ๗ อย่าง

๓๕. อาบัติว่าโดยชื่อมีกี่อย่าง ? อะไรบ้าง ?

๒๕๕๓

ตอบ

มี ๗ อย่าง . ๑

คือ . ๑. . ปาราชิก . ๒. . สังฆาติเสส . ๓. . ฤกษ์จัจจ . ๔. . ปาจิตตีย์ . ๕. . ปาฏิเทสียะ . ๖. . ทุกกฎ . ๗. . ทุพภาสิต . ๑

อาบัติเพ่งโดยเจตนา . ๒ . อย่าง . ๑

โทษของอาบัติ

๓๖. อาบัติที่เป็นโลกวัชชะและปณัตติวัชชะ ต่างกันอย่างไร ?

๒๕๖๘

ตอบ

อาบัติที่เป็นโลกวัชชะ . หมายถึง . อาบัติที่ภิกษุล่วงละเมิดมีโทษ . เป็นความผิดความเสียหาย . คน . สามัญหากมีโทษ . เป็นความผิดความเสียหายเหมือนกัน . เช่น . ทำโจรกรรม . เป็นต้น . อาบัติที่เป็นปณัตติวัชชะ . หมายถึง . อาบัติที่ภิกษุล่วงละเมิดมีโทษเฉพาะภิกษุผู้ทำ . แต่คนสามัญ . ทำไม่เป็นโทษ . ไม่เป็นความผิดความเสียหาย . เช่น . ขุดดิน . เป็นต้น . ๑

อาการที่ต้องอาบัติ . ๖ . อย่าง . ๑

อาการที่ต้องอาบัติ ๖ อย่าง

๓๗. อาการที่ภิกษุจะต้องอาบัติ มีอะไรบ้าง ?

๒๕๕๕

ตอบ

มี . ๑. . ต้องด้วยไม่ละอาย . ๒. . ต้องด้วยไม่รู้ . สิ่งนี้เป็นอาบัติ . ๓. . ต้องด้วยสงสัยแล้วขึ้นทำ . ๔. . ต้องด้วยสำคัญว่า . ควรในของที่ไม่สมควร . ๕. . ต้องด้วยสำคัญว่า . ไม่ควรในของที่ควร . ๖. . ต้องด้วยลืมสติ . ๑

๓๘. อาการที่ภิกษุจะต้องอาบัติ มีเท่าไร ? ต้องด้วยไม่ละอาย มีอธิบายอย่างไร ?

๒๕๕๐

ตอบ

มี ๖ อย่าง . ๑

ภิกษุรู้อยู่แล้ว . และละเมิดพระบัญญัติด้วยใจด้านไม่รู้จักละอาย . ชื่อว่าต้องด้วยไม่ละอาย . ๑

อานิสงส์พระวินัย

๓๙. ภิกษุรักษาพระวินัยดีแล้ว ย่อมได้อานิสงส์อย่างไร ?

๒๕๖๒

ตอบ

ย่อมได้อานิสงส์ . คือไม่ต้องเดือดร้อนใจ . ได้รับความชื่นชมขึ้นว่าได้ประพฤติดีงาม . จะเข้าหมู่ภิกษุผู้ . มีศีลก็องอาจ ไม่สะทกสะท้าน . ๑

๔๐. พระภิกษุผู้รักษาพระวินัยดีโดยถูกต้องแล้ว ย่อมได้อานิสงส์อะไร ?

๒๕๕๔

ตอบ

ย่อมได้อานิสงส์ คือความไม่ต้องเดือดร้อนใจ . ๑

กัณฑ์ที่ . ๓ . สิกขาบท . สิกขาบท . ๑

สิกขาบท

๔๑. อะไรเรียกว่า สิกขาบท ? มาจากไหน ?

๒๕๕๑

ตอบ

พระบัญญัติมาตรานึ่ง . ๑ . เรียกว่า . สิกขาบท . ๑

มาในพระปาติโมกข์ . ๑ . มานอกพระปาติโมกข์ . ๑ . ๑

สิกขาบทที่มาในพระปาติโมกข์ . ๑

สิกขาบทที่มาในพระปาติโมกข์

๔๒. สิกขาบทที่มีมาในพระปาติโมกข์ มีเท่าไร ? ว่าโดยหมวดมีอะไรบ้าง ?

๒๕๕๐

ตอบ

มี . ๒๒๗ . สิกขาบท . ๑

มี . ปาราชิก . ๔ . สังฆาทิเสส . ๑๓ . อนิยต . ๒ . นิสสัคคียปาจิตตีย์ . ๓๐ . ปาจิตตีย์ . ๙๒ . ปาฏิเทสนียะ . ๔ . เสขียะ . ๗๕ . อธิกรณสมณะ . ๗ . ๑

๔๓. สิกขาบทที่มาในพระปาติโมกข์มีเท่าไร ? สิกขาบทว่าด้วยปาราชิกมีอะไรบ้าง ?

๒๕๕๘

ตอบ

มี . ๒๒๗ . สิกขาบท . ๑

มี . ๑ . เสพเมถุน . ๒ . ภิกษุถือเอาของที่เจ้าของเขาไม่ได้ให้ . ได้ราคา . ๕ . มาสก . ๓ . ภิกษุแก่งข่มามนุษย์ให้ตาย . ๔ . ภิกษุขออดุดตริมนุสสรธรรม . (คือธรรมอันยิ่งของมนุษย์) . ที่ไม่มีในตน . ๑

กัณฑ์ที่ . ๔ . ปาราชิก . ๔ . สิกขาบทที่ . ๒ . ๑

สิกขาบทที่ ๒

๔๔. สังหาริมทรัพย์ และอสังหาริมทรัพย์คือทรัพย์เช่นไร ? ภิกษุจะต้องอาบัติถึงที่สุดเพราะลักทรัพย์ทั้ง ๒ อย่างนั้นเมื่อใด ?

๒๕๕๐

ตอบ

สังหาริมทรัพย์ . คือทรัพย์ที่เคลื่อนที่ได้ . อสังหาริมทรัพย์ . คือทรัพย์ที่เคลื่อนที่ไม่ได้ . ๑

สำหรับสังหาริมทรัพย์ . ภิกษุจะต้องอาบัติถึงที่สุด . ในเมื่อทำให้ทรัพย์นั้นเคลื่อนจากที่เดิม . ส่วนอสังหาริมทรัพย์ . จะต้องอาบัติถึงที่สุดในเมื่อเจ้าของทอดกรรมสิทธิ์

๔๕. สังหาริมทรัพย์ และอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ทรัพย์สินใด ?

๒๕๕๗

ตอบ

สังหาริมทรัพย์ · ได้แก่ทรัพย์สิน · หรือสิ่งของที่เคลื่อนที่ได้ · เช่น · สัตว์ · เงิน · ทอง · เป็นต้น · อสังหาริมทรัพย์ · ได้แก่ทรัพย์สิน · หรือสิ่งของที่ไม่เคลื่อนที่ได้ · เช่น · ที่ดิน · ต้นไม้ · เรือน · เป็นต้น · ។

๔๖. ในอทธินาทานสิกขาบท กำหนดราคาทรัพย์สิน เป็นวัตถุแห่งอาบัติไว้อย่างไรบ้าง ?

๒๕๕๘

ตอบ

กำหนดไว้อย่างนี้ · ทรัพย์สินมีราคาตั้งแต่ · ๕ · มาสก · ขึ้นไป · เป็นวัตถุแห่งอาบัติปาราชิก · ทรัพย์สินมีราคาต่ำกว่า · ๕ · มาสก · แต่สูงกว่า · ๑ · มาสก · เป็นวัตถุแห่งอาบัติถุลลัจจัย · ทรัพย์สินมีราคาตั้งแต่ · ๑ · มาสก · ลงไป · เป็นวัตถุแห่งอาบัติทุกกฏ · ។

๔๗. ในสิกขาบทที่ ๒ แห่งอาบัติปาราชิก ทรัพย์สินเป็นเหตุให้ต้องอาบัติปาราชิก อาบัติถุลลัจจัย และอาบัติทุกกฏ มีกำหนดราคาไว้เท่าไร ?

๒๕๕๒

ตอบ

มีกำหนดราคาไว้ดังนี้ · ทรัพย์สิน · มีราคาตั้งแต่ · ๕ · มาสกขึ้นไป · เป็นเหตุให้ต้องอาบัติปาราชิก · ทรัพย์สิน · มีราคาไม่ถึง · ๕ · มาสก · แต่มากกว่า · ๑ · มาสก · เป็นเหตุให้ต้องอาบัติถุลลัจจัย · ทรัพย์สิน · มีราคาตั้งแต่ · ๑ · มาสก · ลงมาเป็นเหตุให้ต้องอาบัติทุกกฏ · ។

สิกขาบทที่ ๓

๔๘. ภิกษุแก่งฆ่าสัตว์ให้ตาย ต้องอาบัติอะไร ?

๒๕๕๔

ตอบ

ฆ่ามนุษย์ให้ตาย · ต้องอาบัติปาราชิก · ฆ่าอมนุษย์ให้ตาย · ต้องอาบัติถุลลัจจัย · ฆ่าสัตว์เดรัจฉานให้ตาย · ต้องอาบัติปาจิตตีย์ · ។

๔๙. ภิกษุฆ่ามนุษย์ ฆ่าสัตว์เดียรัจฉาน ต้องอาบัติอะไร ?

๒๕๕๗, ๒๕๖๕, ๒๕๖๗

ตอบ

ฆ่ามนุษย์ · ต้องอาบัติปาราชิก · ฆ่าสัตว์เดียรัจฉาน · ต้องอาบัติปาจิตตีย์ · ។

๕๐. ภิกษุทำคนอื่นให้ถึงแก่ความตาย ต้องอาบัติอะไรหรือไม่ ?

๒๕๕๙

ตอบ

ถ้ามีเจตนาทำมนุษย์ให้ตาย · ต้องอาบัติปาราชิก · ทำอมนุษย์ให้ตาย · ต้องอาบัติถุลลัจจัย · ถ้าไม่มีเจตนา · ไม่ต้องอาบัติ · ។

๕๑. ภิกษุพยายามฆ่าตนเอง แต่ทำไม่สำเร็จ จะต้องอาบัติอะไร ?

๒๕๕๖

ตอบ

ต้องอาบัติทุกกฏ · ។

๕๒. ศึกษาค้นคนอื่นให้ถึงแก่ความตาย ต้องอาบัติอะไรหรือไม่ ?

๒๕๖๓

ตอบ

ถ้าไม่จงใจ · ไม่ต้องอาบัติ · แต่ถ้าจงใจประสงค์จะให้เขาตาย · ต้องอาบัติปาราชิก · ฯ

สิกขาบทที่ ๔

๕๓. พุดอย่างไรเรียกว่า อวดอุตตริมนุสสธรรม ?

๒๕๖๐, ๒๕๖๔

ตอบ

พุดอวดคุณพิเศษอันยิ่งของมนุษย์ · คือ · พุดว่าข้าพเจ้าได้ฌาน · วิโมกข์ · สมาธิ · สมาบัติ · มรรค · ผล · เรียกว่า · อวดอุตตริมนุสสธรรม · ฯ

๕๔. พุดอย่างไรเรียกว่า อวดอุตตริมนุสสธรรม ?

๒๕๖๒

ตอบ

พุดอวดคุณพิเศษอันยิ่งของมนุษย์ที่ไม่มีในตน · เช่น · มรรค · ผล · นิพพาน · เรียกว่า · อวดอุตริ- มนุสสธรรม · ฯ

๕๕. ปาราชิก ๔ สิกขาบทไหนที่ภิกษุใช้ให้เขาก็กต้องอาบัติถึงที่สุด ?

๒๕๖๒

ตอบ

สิกขาบทที่ · ๒ · และสิกขาบทที่ · ๓ · ฯ

๕๖. ปาราชิกทั้ง ๔ สิกขาบท เป็นสจิตตกะ หรือจิตตกะ ? เพราะเหตุใด ?

๒๕๕๙

ตอบ

เป็นสจิตตกะ · ฯ

เพราะมีเจตนาล่วงละเมิด · ฯ

กัณฑ์ที่ · ๕ · สังฆาทิเสส · ๑๓ · ฯ

กัณฑ์ที่ ๕ สังฆาทิเสส ๑๓

๕๗. สังฆาทิเสส มีกี่สิกขาบท ? ภิกษุต้องอาบัตินี้จะพ้นได้ด้วยวิธีอย่างไร ?

๒๕๕๑

ตอบ

มี · ๑๓ · สิกขาบท · ฯ

ด้วยวิธีอยู่กรรม · ที่เรียกว่า · ฐานานคามินี · ฯ

สิกขาบทที่ · ๒ · ฯ

สิกขาบทที่ ๒

๕๘. ภิกษุมีความกำหนด จับต้องกายอนุปสัมบัน ต้องอาบัติอะไร ?

๒๕๕๗, ๒๕๖๓

ตอบ

อนุปสัมบันเป็นหญิง · ต้องอาบัติสังฆาทิเสส · อนุปสัมบันเป็นบัณฑิต · ต้องอาบัติตุลลัจ · อนุปสัมบันเป็นชาย · ต้องอาบัติทุกกฏ · ฯ

๕๙. ภิกษุมีความกำหนด จับต้องกายอนุปสัมบัน ต้องอาบัติอะไร ?

๒๕๕๙

ตอบ

ต้องอาบัติดังนี้ · ๑. · จับต้องกายหญิง · ต้องอาบัติสังฆาทิเสส · ๒. · จับต้องกายกะเทย · ต้องอาบัติตุลลัจ · ๓. · จับต้องกายบุรุษ · ต้องอาบัติทุกกฏ · ฯ

๖๐. ภิกษุมีความกำหนดจับต้องกายมนุษย์ ต้องอาบัติอะไร ?

๒๕๖๕

ตอบ

จับต้องกายมนุษย์ที่เป็นหญิง · ต้องอาบัติสังฆาทิเสส · จับต้องกายมนุษย์ที่เป็นบัณฑิต · ต้องอาบัติตุลลัจ · จับต้องกายมนุษย์ที่เป็นชาย · ต้องอาบัติทุกกฏ · ฯ

๖๑. ภิกษุต้องกายมารดาในเวลาพยาบาลใช้ด้วยจิตกตัญญู ปรับเป็นอาบัติทุกกฏผิดหรือถูก เพราะเหตุไร ?

๒๕๕๕

ตอบ

ปรับเป็นอาบัติทุกกฏถูกต้องแล้ว · เพราะกายมารดาเป็นวัตถุอนามาส · คือเป็นสิ่งที่ทรงห้ามมิให้ · ภิกษุจับต้อง · แม้เป็นกายมารดาของตนก็ไม่มีารยกเว้น · ฯ

สิกขาบทที่ · ๕ · ฯ

สิกขาบทที่ ๕

๖๒. ข้อความว่า ภิกษุชักส่อให้ชายหญิงเป็นผัวเมียกัน ตามสิกขาบทที่ ๕ แห่งสังฆาทิเสสนั้น หมายถึง การทำอะไร ?

๒๕๕๖

ตอบ

หมายถึง · การที่ภิกษุบอกความประสงค์ของชายแก่หญิง · หรือบอกความประสงค์ของหญิงแก่ชาย · ในความเป็นผัวเมีย · ฯ

สิกขาบทที่ · ๘ · ฯ

สื่ขาบทที่ ๘

๖๓. อาบัติไม่มีมูล กำหนดโดยอาการอย่างไร ? โจทด้วยอาบัติไม่มีมูล เป็นอาบัติอะไร ?

๒๕๖๐

ตอบ

กำหนดโดยอาการ . ๓ . คือ . ไม่ได้เห็นเอง . ๑ . ไม่ได้ยิน . ๑ . ไม่ได้รังเกียจ . ๑ . ว่าภิกษุนั้นต้องอาบัติ . ซื่อนั้น .

โจทด้วยอาบัติปาราชิก . ต้องสังฆาติเสส . โจทด้วยอาบัติสังฆาติเสส . ต้องปาจิตตีย์ . โจทด้วยอาบัติอื่นจากนี้ . ต้องปาจิตตีย์ . ในมฺสวาทสื่ขาบท . ๗

๖๔. คำว่า อาบัติที่ไม่มีมูล กำหนดโดยอาการอย่างไร ? ภิกษุโจทภิกษุด้วยอาบัติไม่มีมูลต้องอาบัติอะไร ?

๒๕๕๒

ตอบ

กำหนดโดยอาการ . ๓ . คือ . ไม่ได้เห็นเอง . ๑ . ไม่ได้ยินเอง . ๑ . ไม่ได้เกิดรังเกียจสงสัย . ๑ . ว่าภิกษุนั้น . ต้องอาบัติซื่อนั้น . ๗

โจทด้วยอาบัติปาราชิก . ต้องอาบัติสังฆาติเสส . โจทด้วยอาบัติอื่นจากอาบัติปาราชิก . ต้องอาบัติปาจิตตีย์ . ๗

๖๕. ภิกษุโจทภิกษุอื่นด้วยอาบัติไม่มีมูล เป็นอาบัติอะไรบ้าง ?

๒๕๕๓

ตอบ

โจทด้วยอาบัติปาราชิก . เป็นอาบัติสังฆาติเสส . โจทด้วยอาบิตินอกนี้ . เป็นอาบัติปาจิตตีย์ . ๗

๖๖. ภิกษุโจทภิกษุอื่นด้วยอาบัติปาราชิกอย่างไร ภิกษุผู้โจทจึงต้องอาบัติสังฆาติเสส ?

๒๕๕๘

ตอบ

ภิกษุโกรธเคือง . แกล้งโจทภิกษุอื่นด้วยอาบัติปาราชิกไม่มีมูล . และภิกษุโกรธเคือง . แกล้งหาเลส . โจทภิกษุอื่นด้วยอาบัติปาราชิก . ๗

สื่ขาบทที่ . ๑๒ . ๗

สื่ขาบทที่ ๑๓

๖๗. คำว่า “ภิกษุประทุษร้ายตระกูล” ในสื่ขาบทที่ ๑๓ แห่งสังฆาติเสส หมายถึงการทำอย่างไร ?

๒๕๖๒, ๒๕๖๔

ตอบ

หมายถึง . การที่ภิกษุประจบคฤหัสถ์ . ยอมตนให้เขาใช้สอย . เช่น . เดินส่งข่าวให้เขาเป็นต้น . หรือ . ด้วยการเอาเปรียบโดยเชิงให้สิ่งเล็กน้อยด้วยหวังได้มาก . ๗

๖๘. ภิกษุประพฤติดังไร ชื่อว่าประทุษร้ายตระกูล ?

๒๕๕๘

ตอบ

ประจบคฤหัสถ์ . ๗

๖๙. กุลทูลสกะ ภิภษุประทุษร้ายตระกูล คือประพตฺติเช่นใด ? มีโทษอย่างไร ?

๒๕๖๗

ตอบ

คือ · ประจบคฤหัสถ์ฯ

สงฆ์สวดประกาศห้าม · ๓ · ครั้ง · ไม่ปฏิบัติตาม · ต้องอาบัติสังฆาทิเสส · ฯ

สรูปอาบัติสังฆาทิเสส · ฯ

สรูปอาบัติสังฆาทิเสส

๗๐. คำว่า มาตุคาม ในสังฆาทิเสส สิกขาบทที่ ๒ และ ๓ ต่างกันอย่างไร ?

๒๕๖๐

ตอบ

ในสิกขาบทที่ · ๒ · หมายถึงหญิงที่รู้แต่ียงสาและไม่รู้แต่ียงสา · โดยที่สุตแม่เกิดในวันนั้น · ส่วนในสิกขาบทที่ · ๓ · หมายถึงหญิงที่รู้แต่ียงสาแล้วเท่านั้น · ฯ

๗๑. ภิกษุรู้ตัวว่าต้องอาบัติสังฆาทิเสส จึงแสดงอาบัตินั้นต่อภิกษุอีกรูปหนึ่ง อย่างนี้จะพ้นจากอาบัตินั้นได้ หรือไม่ เพราะเหตุไร ?

๒๕๕๐

ตอบ

พ้นไม่ได้ · เพราะอาบัติสังฆาทิเสสนั้น · ภิกษุผู้ต้องจะพ้นได้ด้วยอยู่กรรม · ฯ

๗๒. ครุภัตติ ที่แก้ไขได้ก็มี ที่แก้ไขไม่ได้ก็มี ที่แก้ไขได้ได้แก่อาบัติอะไร ที่แก้ไขไม่ได้ได้แก่อาบัติอะไร ?

๒๕๕๔

ตอบ

ที่แก้ไขได้ · ได้แก่อาบัติสังฆาทิเสส · ที่แก้ไขไม่ได้ · ได้แก่อาบัติปาราชิก · ฯ

อนียต · ๒ · สิกขาบท · ฯ

อนียต ๒ สิกขาบท

๗๓. ที่ลับตา กับ ที่ลับหู ต่างกันอย่างไร ? ที่ลับทั้ง ๒ นั้น เป็นทางให้ปรับอาบัติได้มากน้อยกว่ากันอย่างไร ?

๒๕๕๐

ตอบ

ต่างกันอย่างนี้ · ที่ที่มีสิ่งกำบัง · เห็นกันไม่ได้ · เรียกว่า · ที่ลับตา · ที่ที่ไม่มีสิ่งกำบัง · เห็นกันได้ · แต่ · ฟังเสียงพูดกันไม่ได้ยิน · เรียกว่า · ที่ลับหู · ฯ

ที่ลับตา · เป็นทางให้ปรับอาบัติได้มากกว่า · คือตั้งแต่ปาราชิก · สังฆาทิเสสถึงปาจิตติย · ส่วนที่ลับหู · เป็นทางให้ปรับอาบัติตั้งแต่สังฆาทิเสสลงมา · ฯ

กัณฑ์ที่ · ๖ · นิสสัคคียปาจิตติย · ๓๐ · ฯ

เกณฑ์ที่ ๖ นิสสัยคิยาปาจิตติย ๓๐

๗๔. ภิกษุต้องอาบัตินิสสัยคิยาปาจิตติย หรืออาบัติปาจิตติย มีวิธีแสดงอาบัติต่างกันอย่างไร ?

๒๕๖๐

ตอบ

นิสสัยคิยาปาจิตติย . ต้องเสียสละวัตถุอันเป็นเหตุให้ต้องอาบัตินั้นเสียก่อน . จึงแสดงอาบัติได้ . ส่วนอาบัติปาจิตติย นั้น . ภิกษุพึงแสดงอาบัติได้เลย . ไม่มีวัตถุใด . ๆ . ที่ต้องสละ . ๆ

จีวรวรรคที่ . ๑ . สิกขาบทที่ . ๑ . ๆ

สิกขาบทที่ ๑

๗๕. อติเรกจีวร อติเรกบาตร ได้แก่จีวรและบาตรเช่นไร ? จีวรและบาตรชนิดนี้ ภิกษุเก็บไว้ได้กี่วัน ?

๒๕๕๕

ตอบ

ได้แก่จีวรและบาตรนอกจากจีวรและบาตรที่อธิษฐาน . ๆ

เก็บไว้ได้เพียง . ๑๐ . วัน . เป็นอย่างยิ่ง . ๆ

๗๖. อติเรกจีวร และผ้าจำนำพรรษา ได้แก่ผ้าเช่นไร ?

๒๕๕๗

ตอบ

อติเรกจีวร . ได้แก่ผ้ายาว . ๘ . นิ้ว . กว้าง . ๔ . นิ้วขึ้นไป . พอใช้ประกอบเข้าเป็นเครื่องนุ่งห่มได้ . นอกจากผ้าที่อธิษฐาน . ผ้าจำนำพรรษา . ได้แก่ผ้าที่ทากถวายเป็นภิกษุผู้ปวารณาออกพรรษาแล้ว . ๆ

๗๗. จงให้ความหมายของคำต่อไปนี้ ๑. อติเรกจีวร ๒. จีวรกาล ๓. อนุปสัมบัน

๒๕๕๔

ตอบ

๑. . อติเรกจีวร . หมายถึงจีวรที่ไม่ใช่จีวรอธิษฐาน . ๒. . จีวรกาล . หมายถึงคราวที่เป็นฤดูถวายจีวร . (คืออยู่จำพรรษาแล้ว . ถ้าไม่ได้กรานกฐิน . นับแต่ . วันปวารณาไป . ๑ . เดือน . ถ้าได้กรานกฐินเพิ่มออกไปอีก . ๔ . เดือนในฤดูหนาว) . ๓. . อนุปสัมบัน . หมายถึงบุคคลที่มีใช้ภิกษุ . ๆ

สิกขาบทที่ . ๒ . ๆ

สิกขาบทที่ ๒

๗๘. ไตรจีวร มีอะไรบ้าง ? ภิกษุอยู่ปราศจากแมคินหนึ่ง ต้องอาบัติอะไร ?

๒๕๕๓, ๒๕๖๒

ตอบ

มีสังฆาฏิ . คือผ้าคลุม . อุตตราสงค์ . คือผ้าห่ม . และอันตรวาสก . คือผ้าถุง . ๆ

ต้องอาบัตินิสสัยคิยาปาจิตติย ๆ

๗๙. ไตรจีวรประกอบด้วยผ้าอะไรบ้าง ? ภิกษุอยู่ปราศจากไตรจีวร ต้องปฏิบัติอย่างไร ?

๒๕๕๔

ตอบ

ประกอบด้วยผ้าสังฆาฏิ · ผ้าอุตตราสงค์ · และผ้าอังตราสก · ฯ

ต้องสละไตรจีวรพินที่อยู่ปราศจากนั้น · แล้วแสดงอาบัตินิสสัคคียปาจิตตีย์ · เมื่อได้รับผ้ากลับคืน · มาแล้ว · ต้องอธิษฐานใหม่ · ฯ

๘๐. ผ้าไตรจีวร คือผ้าอะไรบ้าง ?

๒๕๖๗

๘๑. ผ้าไตรจีวร ที่ทรงอนุญาตให้ภิกษุอธิษฐานไว้ใช้มีกี่อย่าง ? อะไรบ้าง ?

๒๕๕๙, ๒๕๖๑, ๒๕๖๔

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

มี · ๓ · อย่าง · ฯ

คือ · ๑. · สังฆาฏิ · (ผ้าคลุม) · ๒. · อุตตราสงค์ · (ผ้าห่ม) · ๓. · อังตราสก · (ผ้าถุง) · ฯ

๘๒. ผ้าไตรครอง มีอะไรบ้าง ? ต่างจากอติเรกจีวรอย่างไร ?

๒๕๕๒

ตอบ

มีสังฆาฏิ · อุตตราสงค์ · อังตราสก · ฯ

ต่างกันอย่างไร · ผ้าไตรครองเป็นผ้าที่ภิกษุอธิษฐาน · มีจำนวนจำกัด · คือ · ๓ · ผืน · ส่วนอติเรกจีวร · คือผ้าที่นอกเหนือจากผ้าไตรครอง · มีได้ไม่จำกัดจำนวน · ฯ

๘๓. ไตรจีวร อติเรกจีวร ได้แก่จีวรเช่นไร ?

๒๕๕๖

ตอบ

ไตรจีวร · ได้แก่จีวร · ๓ · ผืน · ประกอบด้วยอุตตราสงค์ · (ผ้าห่ม) · อังตราสก · (ผ้าถุง) · และสังฆาฏิ · (ผ้าคลุมหรือผ้าทาบ) · ฯ

อติเรกจีวร · ได้แก่ผ้ามีขนาดกว้าง · ๔ · นิ้วยาว · ๘ · นิ้ว · ซึ่งอาจนำไปทำเป็นเครื่องนุ่งห่มได้ · นอกจาก · ผ้าที่อธิษฐาน · ฯ

สิกขาบทที่ · ๖ · ฯ

สิกขาบทที่ ๖

๘๔. พระพุทธองค์ทรงอนุญาตให้ภิกษุขอจีวรต่อคฤหัสถ์ผู้ไม่ใช่ญาติ ไม่ใช่ปวารณา ได้ในสมัยใดบ้าง ?

๒๕๕๘

ตอบ

ในสมัยที่ภิกษุมีจีวรอันโจรลักไป · หรือมีจีวรอันฉิบหายเสีย · ฯ

๘๕. ภิกษุขอจีวรต่อสามีของน้องสาวแล้วได้มา เธอจะต้องอาบัติอะไรหรือไม่ ?

๒๕๕๖

ตอบ

ถ้าสามีของน้องสาวเป็นญาติก็มิใช่ญาติแต่ปวารณาก็ดี · ไม่ต้องอาบัติ · ถ้ามิใช่ญาติและมีได้ปวารณา · เป็นเพียงน้องเขย · ต้องนิสสัคคียปาจิตตีย์ · เว้นไว้แต่สมัย · (คือใน · เวลาจีวรถูกขโมยหรือเสียหาย) · ฯ

ปัตตวรรคที่ · ๓ · สิกขาบทที่ · ๑ · ฯ

สื่อกาบทที่ ๓

๘๖. เกล็ด ๕ ในปัดตวรคที่ ๓ ไดแ่ะไรบ้าง ? รับประเคนแล้วเก็บไว้ฉัันได้กี่วัน ?

๒๕๕๑

๘๗. เกล็ด ๕ ไดแ่ะไรบ้าง ? รับรับประเคนแล้วเก็บไว้ฉัันได้กี่วันเป็นอย่งยั .

๒๕๕๔

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

ไดแ่ะเนยใน . เนยข้น . น้ามัน . น้ำฝั้ง . น้ำอ้อย .

เก็บไว้ฉัันได้ . ๗ . วัน . เป็นอย่งยั .

๘๘. เกล็ด ๕ ไดแ่ะไรบ้าง ?

๒๕๕๗, ๒๕๖๓, ๒๕๖๘

ตอบ

ไดแ่ะเนยใส . เนยข้น . น้ามัน . น้ำฝั้ง . และน้ำอ้อย .

๘๙. เกล็ด ๕ มีะไรบ้าง ? น้ำตาลทราย จดัเข้าในเกล็ดประภทใด ?

๒๕๖๑, ๒๕๖๗

ตอบ

เกล็ด . ๕ . มีเนยใส . เนยข้น . น้ามัน . น้ำฝั้ง . น้ำอ้อย .

น้ำตาลทราย . จดัเข้าในน้ำอ้อย .

สื่อกาบทที่ . ๑๐ .

สื่อกาบทที่ ๑๐

๙๐. รับรู้้อย น้อมลาภที่เขาจะถวยสงฆ์มาเพื่อตนต้งอาบัติะไร ? ลาภนั้น ไดแ่ะไรบ้าง ?

๒๕๕๙, ๒๕๖๕

ตอบ

ต้งอาบัตินีสัคคียปาจิตตีย .

ลาภนั้น . ไดแ่ะจัวร์ . บัณฑาต . เสนาสนะ . เกล็ด . บัรหาร . จนกระทั่งถึงด้ายชายผ้ากัอนแห่งจุน . หรือไม้ชำระฟัน .

๙๑. รับรู้้อย น้อมลาภที่เขาโน้มไปจะถวยสงฆ์ มาเพื่อตน เพื่อบุคคลอื่น เพื่อเจตีย เพื่อสงฆ์หม่อัน จะ เป็นอาบัติะไรได้บ้าง ?

๒๕๕๓

ตอบ

โน้มมาเพื่อตน . เป็นอาบัตินีสัคคียปาจิตตีย . น้อมมาเพื่อบุคคลอื่น . เป็นอาบัติปาจิตตีย . น้อมมาเพื่อเจตียและเพื่อสงฆ์หม่อัน . เป็นอาบัติทุกกฎ .

๙๒. มีผู้นำอาหารบิณฑบาตมาถวายแก่สงฆ์ ภิกษุแนะนำให้ถวายแก่ตนเองและได้มาเช่นนี้ จะต้องอาบัติหรือไม่ ? ถ้าต้อง จะต้องอาบัติอะไร ? ๒๕๕๖

ตอบ

ต้องอาบัติฯ

ต้องอาบัตินิสัคคียปาจิตตีย์ฯ

กณฑ์ที่ ๗ . ปาจิตตีย์ . ๙๒ . ฯ

สิกขาบทที่ ๑

๙๓. พระ ก. นำเบียร์มาให้พระ ข. ต้ม โดยหลอกว่าเป็นน้ำอวลม พระ ข. หลงเชื่อจึงดื่มเข้าไป ถามว่า พระ ก. และพระ ข. ต้องอาบัติอะไรหรือไม่ ? ๒๕๕๒

ตอบ

พระ . ก. . เป็นอาบัติปาจิตตีย์ . เพราะพุด . พระ . ข. . เป็นอาบัติปาจิตตีย์ . เพราะดื่มน้ำเมา . แม้ไม่รู้ก็ต้องอาบัติ . เพราะสิกขาบทนี้เป็นอนิจตกะ . ฯ

สิกขาบทที่ ๒ . ฯ

สิกขาบทที่ ๓

๙๔. พุดอย่างไร ชื่อว่าส่อเสียดภิกษุ ? ภิกษุพุดอย่างนั้นต้องอาบัติอะไร ? ๒๕๕๙

ตอบ

การพุดโดยการนำเอาคำพุดของภิกษุรูปหนึ่ง . ไปบอกอีกภิกษุรูปหนึ่ง . ด้วยเจตนาจะให้เขารัก . หรือ . ให้เขาแตกกัน . ด้วยวัตถุ . ๑๐ . ประการ . มีชาติ . ชื่อ . และโคตร . เป็นต้น . ชื่อว่า . พุดส่อเสียดภิกษุ . ฯ

ถ้าพุดเห็นบนโดยตรง . ต้องอาบัติปาจิตตีย์ . ถ้าพุดเปรย . ฯ . เห็นบน . ต้องอาบัติทุกกฏ . ฯ

๙๕. พุดอย่างไร ชื่อว่าส่อเสียดภิกษุ ? ภิกษุพุดอย่างนั้นต้องอาบัติอะไร ? ๒๕๖๔

ตอบ

เก็บความข้างนี้ไปบอกข้างโน้น . เก็บความข้างโน้นมาบอกข้างนี้ . ด้วยประสงค์จะให้เขารักตน . หรือ . ให้เขาแตกกัน . ชื่อว่าส่อเสียดภิกษุ . ฯ

ต้องอาบัติปาจิตตีย์ . ฯ

สิกขาบทที่ ๕ . ฯ

สิกขาบทที่ ๕

๙๖. ภิกษุนอนในที่มุงที่บังเดียวกันกับสามเณร จะเป็นอาบัติอะไรหรือไม่ ? ๒๕๕๓, ๒๕๖๑

ตอบ

นอนได้ . ๓ . คืบ . ไม่เป็นอาบัติ . เกินกว่านั้นต้องอาบัติปาจิตตีย์ . ฯ

๙๗. ภิกษุนอนในที่มุงที่บังอันเดียวกับอนุปสัมบัน เป็นอาบัติหรือไม่อย่างไร ?

๒๕๕๑

ตอบ

ถ้าเป็นผู้ชาย · เกินกว่า · ๓ · คืบ · เป็นอาบัติปาจิตตีย์ · ถ้าเป็นผู้หญิงแม้ในคืบแรก · เป็นอาบัติปาจิตตีย์ ·
สิกขาบทที่ · ๘ · ๖

สิกขาบทที่ ๘

๙๘. ในปาจิตตีย์ภิกษุต้องอาบัติเพราะพูดเรื่องจริง มีหรือไม่ ? เพราะเหตุใด ?

๒๕๖๐

ตอบ

มี · ๖

เพราะบอกอุตตริมนุสสธรรมที่มีจริงแก่อนุปสัมบัน · ตามสิกขาบทที่ · ๘ · แห่งมฺสาวาทวรรค · และ · เพราะบอก
อาบัติชั่วหยาบของภิกษุแก่อนุปสัมบัน · เว้นไว้แต่ได้รับสมมติ · ตามสิกขาบทที่ · ๙ · แห่งมฺสาวาทวรรค · ๖
สิกขาบทที่ · ๙ · ๖

สิกขาบทที่ ๙

๙๙. ภิกษุบอกอาบัติชั่วหยาบของภิกษุอื่นแก่อนุปสัมบัน เป็นอาบัติอะไรหรือไม่ ?

๒๕๖๔

ตอบ

ถ้าได้รับสมมติไว้ · ไม่เป็นอาบัติ · แต่ถ้าไม่ได้รับสมมติไว้ · เป็นอาบัติปาจิตตีย์ · ตามสิกขาบทที่ · ๙ · แห่งมฺสาวาท
วรรค · ๖

ภูตคามวรรคที่ · ๒ · สิกขาบทที่ · ๔ · ๖

สิกขาบทที่ ๔

๑๐๐. ภิกษุนำตั้งของสงฆ์ไปตั้งใช้ในที่แจ้ง จะหลีกไปสู่วัดอื่นต้องทำอะไร จึงจะไม่เป็นอาบัติ ?

๒๕๕๒

ตอบ

ต้องเก็บด้วยตนเอง · หรือใช้ให้ผู้อื่นเก็บ · หรือมอบหมายให้ผู้อื่น · จึงจะไม่เป็นอาบัติ · ๖

๑๐๑. ภิกษุนำเก้าอี้ของสงฆ์ไปใช้ในที่กลางแจ้งแล้ว เมื่อจะหลีกไป พึงปฏิบัติอย่างไร ? ถ้าไม่ปฏิบัติเช่นนั้น ต้องอาบัติอะไร ?

๒๕๕๕

ตอบ

พึงปฏิบัติอย่างนี้ · คือเก็บเอง · ใช้ให้ผู้อื่นเก็บ · หรือมอบหมายแก่ผู้อื่น · ๖

ถ้าไม่ปฏิบัติเช่นนั้น · ต้องอาบัติปาจิตตีย์ · ๖

๑๐๒. ภิกษุนำแก้วของสงฆ์ไปใช้ในที่แจ้ง เมื่อหลีกไปจากที่นั้น พึงปฏิบัติอย่างไร ? ถ้าไม่ปฏิบัติเช่นนั้น ต้องอาบัติอะไร ?

๒๕๕๘, ๒๕๖๓

ตอบ

พึงเก็บเอง . หรือใช้ให้ผู้อื่นเก็บ . หรือมอบหมายแก่ผู้อื่น . ฯ

ต้องอาบัติปาจิตตีย์ . ฯ

โมฆนวรรคที่ . ๔ . สิกขาบทที่ . ๗ . ฯ

สิกขาบทที่ ๗

๑๐๓. ภิกษุ ก. อาหาร ได้รับคำแนะนำให้ฉันอาหารในเวลาวิกาลเพื่อช่วยให้หายป่วยเร็ว แล้วฉันตามคำแนะนำ นั้น มีวินิจจยตามพระวินัยอย่างไร ?

๒๕๕๓

ตอบ

มีวินิจจยว่า . ภิกษุ . ก. . ต้องอาบัติปาจิตตีย์ . ฯ

สิกขาบทที่ . ๑๐ . ฯ

สิกขาบทที่ ๑๐

๑๐๔. ลักษณะการประเคนประกอบด้วยองค์อะไรบ้าง ? การช่วยกันยกโต๊ะอาหารขึ้นประเคนก็ดี การจับผ้าปูโต๊ะประเคนก็ดี ทั้ง ๒ วิธีนี้ถูกต้องหรือไม่ ? เพราะเหตุใด ?

๒๕๕๒

ตอบ

ประกอบด้วยองค์ต่อไปนี้ . ๑. . ของที่จะพึงประเคนนั้นไม่ใหญ่โตหรือหนักเกินไป . พอคนปานกลางยกได้คนเดียว . ๒. . ผู้ประเคนเข้ามาอยู่ในหัตถบาธ . ๓. . เขาน้อมเข้ามา . ๔. . กิริยาน้อมเข้ามาให้นั้น . ด้วยกายก็ได้ . ด้วยของเนื่องด้วยกายก็ได้ . ด้วยโยนให้ก็ได้ . ๕. . ภิกษุรับด้วยกายก็ได้ . ด้วยของเนื่องด้วยกายก็ได้ . ฯ

ไม่ถูกต้อง . ๒ . วิธี . เพราะไม่ต้องลักษณะองค์ประเคน . คือการช่วยกันยกโต๊ะอาหารขึ้นประเคนผิด . ลักษณะองค์ที่ . ๑ . การจับผ้าปูโต๊ะประเคนผิดลักษณะองค์ที่ . ๓ . ฯ

อเจลกวรรคที่ . ๕ . สิกขาบทที่ . ๑ . ฯ

สิกขาบทที่ ๖

๑๐๕. ภิกษุรับนิมนต์แล้ว จะไปที่อื่นก่อนหรือหลังฉัน ต้องปฏิบัติอย่างไร ? ถ้าไม่ทำเช่นนั้น ต้องอาบัติอะไร ?

๒๕๕๐

ตอบ

ต้องปฏิบัติดังนี้ . คือ . ต้องบอกลาภิกษุอื่นก่อน . ฯ

ต้องอาบัติปาจิตตีย์ . ฯ

สิกขาบทที่ . ๗ . ฯ

สื่ขาบทที่ ๗

๑๐๖. คำว่า ปวณณากำหนดปัจจัย หมายความว่าอย่างไร ?

๒๕๕๑

ตอบ

หมายความว่า . ปวณณากำหนดชนิดสิ่งของ . เช่น . จีวร . หรือบิณฑบาต . เป็นต้น . หรือกำหนด . จำนวนสิ่งของ . เช่น . ผ้ากึ่งผืน . บิณฑบาต . มีราคาเท่าไร . เป็นต้น . ๑

๑๐๗. ภิกษุขอปัจจัย ๔ ต่อผู้ที่ปวณณาไว้ มีพระพุทธานุญาตให้ปฏิบัติอย่างไร ?

๒๕๕๕

ตอบ

ให้ปฏิบัติดังนี้ . ถ้าเขาปวณณาโดยมีกำหนดเวลา . ฟังขอได้เพียงกำหนดเวลานั้น . แต่ถ้าเขาปวณณา . โดยไม่กำหนดเวลา . ฟังขอได้เพียง . ๔ . เดือน . เท่านั้น . เว้นไว้แต่เขาปวณณาอีก . หรือปวณณาเป็นนิตย . ๑
สุรปาวรรคที่ . ๖ . สื่ขาบทที่ . ๒ . ๑

สื่ขาบทที่ ๘

๑๐๘. จีวร ผ้านิสิตนะ อังสะ ผ้าเช็ดหน้า ย่อมผ้า เมื่อจะใช้สอยอย่างไหนควรพินทุ อย่างไหนไม่ควร ? เพราะเหตุใด ?

๒๕๖๒

ตอบ

จีวร . และอังสะ . ควรพินทุ . เพราะใช้ห่ม . ผ้านิสิตนะ . ผ้าเช็ดหน้า . และย่อมผ้า . ไม่ต้องพินทุ . เพราะไม่ได้ใช้
นุ่งห่ม . ๑

สื่ขาบทที่ . ๑๐ . ๑

สื่ขาบทที่ ๑๐

๑๐๙. ภิกษุชอนบาตร ชอนปากกา ของภิกษุอื่นเพื่อล้อเล่น ต้องอาบัติอะไร ?

๒๕๖๘

ตอบ

ชอนบาตร . ต้องอาบัติปาจิตตีย์ . ชอนปากกา . ต้องอาบัติทุกกฏ . ๑

๑๑๐. ภิกษุชอนผ้าอาบน้ำฝน บาตร จีวร กล่องเข็ม ด้าย ของเพื่อนภิกษุหรือสามเณรเพื่อล้อเล่น เป็นอาบัติอะไรบ้าง ?

๒๕๕๑

ตอบ

ชอนผ้าอาบน้ำฝน . ด้าย . ของเพื่อนภิกษุ . เป็นอาบัติทุกกฏ . ชอนบาตร . จีวร . กล่องเข็ม . ของเพื่อนภิกษุ . เป็นอาบัติปาจิตตีย์ . ชอนของสามเณรทุกอย่างเป็นทุกกฏ๑

๑๑๑. ภิกษุชอนบาตร จีวร ร่ม และรองเท้า ของเพื่อนภิกษุเพื่อล้อเล่น ต้องอาบัติอะไรบ้าง ?

๒๕๖๑

ตอบ

ชอนบาตร . จีวร . ต้องอาบัติปาจิตตีย์ . ชอนร่ม . รองเท้า . ต้องอาบัติทุกกฏ . ๑

สหธรรมิกวรรคที่ . ๘ . สื่ขาบทที่ . ๒ . ๑

สิกขาบทที่ ๓

๑๑๒. ภิกษุเข้าบ้านในเวลาวิกาล โดยไม่บอกลาภิกษุอื่นในวัด ต้องอาบัติอะไรหรือไม่ ? ★ ๒๕๖๒, ๒๕๖๕, ๒๕๖๗

ตอบ

ต้องอาบัติปาจิตตีย์ . เว้นไว้แต่มีกิจรีบด่วน . ฯ

๑๑๓. ภิกษุเข้าบ้านโดยไม่ได้ออกลาภิกษุอื่นผู้มีอยู่ในอาวาส ต้องอาบัติอะไรหรือไม่ ? จงอธิบาย ๒๕๕๕

ตอบ

ถ้าเข้าบ้านในเวลาที่เป็นกาล . คือตั้งแต่เช้าถึงเวลาก่อนเที่ยงวัน . ไม่ต้องอาบัติ . ถ้าเข้าบ้านในเวลา . วิกาล . คือตั้งแต่หลังเที่ยงวันไป . ต้องอาบัติปาจิตตีย์ . เว้นไว้แต่มีกิจด่วน . (หรือผู้อยู่ในนิสสัย) . ฯ

สิกขาบทที่ . ๙ . ฯ

สิกขาบทที่ ๙

๑๑๔. ผ้าอาบน้ำฝนมีกำหนดขนาดไว้เท่าใด ? ถ้าทำเกินกว่าขนาดนั้นต้องอาบัติ ก่อนจะแสดงอาบัตินั้น ต้อง ทำอย่างไร ? ๒๕๕๐

ตอบ

ยาว . ๖ . คืบ . กว้าง . ๒ . คืบครึ่ง . โดยคืบพระสุคต . ฯ

ต้องตัดให้ได้ขนาดเสียก่อน . ฯ

เสขียวัตร . ๗๕ . ฯ

เสขียวัตร ๗๕

๑๑๕. วัตรที่ภิกษุสามเณรจะต้องศึกษา เรียกว่าอะไร ? มีทั้งหมดกี่ข้อ ? ๒๕๕๗

ตอบ

เรียกว่า . เสขียวัตร . ฯ

มี . ๗๕ . ข้อ . ฯ

๑๑๖. เสขียวัตร คืออะไร ? มีทั้งหมดกี่ข้อ ? ๒๕๕๑

ตอบ

คือ . ธรรมเนียมหรือวัตรที่ภิกษุต้องศึกษา . ฯ

มี . ๗๕ . ข้อ . ฯ

๑๑๗. เสดียวัตร คืออะไร ? แบ่งเป็นกี่หมวด ? หมวดที่ ๒ ว่าด้วยเรื่องอะไร ?

๒๕๕๓

ตอบ

คือ · ธรรมเนียมหรือวัตรที่ภิกษุพึงศึกษา · ฯ

แบ่งเป็น · ๔ · หมวด · ฯ

ว่าด้วยเรื่องโภชนปฏิสังยุต · คือธรรมเนียมว่าด้วยเรื่องการขบฉัน · ฯ

๑๑๘. เสดียวัตร คืออะไร ? โภชนปฏิสังยุต ว่าด้วยเรื่องอะไร ?

๒๕๕๖, ๒๕๖๒

ตอบ

คือ · วัตรหรือธรรมเนียมที่ภิกษุจำต้องศึกษา · ฯ

ว่าด้วยเรื่องการรับและการฉันอาหาร · ฯ

๑๑๙. เสดียวัตร คืออะไร ? ภิกษุไม่ปฏิบัติตาม ต้องอาบัติอะไร ?

๒๕๕๙, ๒๕๖๔

ตอบ

คือ · ธรรมเนียมหรือวัตรที่ภิกษุพึงศึกษา · ฯ

ต้องอาบัติทุกกฏ · ฯ

๑๒๐. เสดียวัตร คืออะไร ? ภิกษุไม่เอื้อเฟื้อในเสดียวัตถ์นั้น ต้องอาบัติอะไร ?

๒๕๖๑

๑๒๑. เสดียวัตร คืออะไร ? ภิกษุไม่ปฏิบัติตามในเสดียวัตถ์ ต้องอาบัติอะไร ?

๒๕๖๗

๑๒๒. เสดียวัตร คืออะไร ? ภิกษุละเมิดต้องอาบัติอะไร ?

๒๕๖๓

ตอบ คำถาม ๓ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

คือ · วัตรหรือธรรมเนียมที่ภิกษุจำต้องศึกษา · ฯ

ต้องอาบัติทุกกฏ · ฯ

๑๒๓. ในเสดียวัตถ์ มีสิกขาบทที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติให้ภิกษุช่วยกันรักษาสีงแวดล้อมโดยอนุโลมไว้
อย่างไร ?

๒๕๕๕

ตอบ

ทรงห้ามไม่ให้ภิกษุผู้ไม่เป็นไข้ถ่ายอุจจาระ · ถ่ายปัสสาวะ · และบ้วนเศษลงในของเขียว · และใน · น้ำ · ฯ

๑๒๔. ภิกษุไม่เอื้อเฟื้อในเสดียวัตถ์ ปฏิบัติผิดธรรมเนียมไป ต้องอาบัติอะไร ?

๒๕๕๖

ตอบ

ต้องอาบัติทุกกฏ · ฯ

สารูปที่ · ๑ · ฯ

สารูปที่ ๑

๑๒๕. หมวดสารูปในเสขยวัตร ว่าด้วยเรื่องอะไร ? ข้อว่า “ไม่เอามือค้ำกายนั่งในบ้าน” คือไม่ทำอย่างไร ?

๒๕๕๐

ตอบ

ว่าด้วยธรรมเนียมควรประพฤติในเวลาเข้าบ้าน

คือ · ไม่นั่งเท้าแขนข้างเดียวก็ตาม · สองข้างก็ตามในบ้าน · ฯ

สิกขาบทที่ · ๑ · ฯ

สิกขาบทที่ ๑

๑๒๖. การนุ่งเป็นปริมณฑล คือการนุ่งอย่างไร ?

๒๕๖๐, ๒๕๖๔

ตอบ

คือ · นุ่งเบี่ยงบนปิดสะดือ · แต่ไม่ถึงกระโจมอก · เบื้องล่างปิดหัวเข่าทั้ง · ๒ · ลงมาเพียงครึ่งแข้ง · ไม่ · ถึงกรอมข้อเท้า · ฯ

สิกขาบทที่ · ๑๔ · ฯ

สิกขาบทที่ ๑๔

๑๒๗. ภิกษุนั่งในบ้านพูดเสียงดังจะต้องอาบัติอะไร ?

๒๕๕๕

ตอบ

ต้องอาบัติทุกกฏ · ฯ

สิกขาบทที่ · ๒๑-๒๒ · ฯ

สิกขาบทที่ ๒๑-๒๒

๑๒๘. หมวดสารูปในเสขยวัตร ว่าด้วยเรื่องอะไร ? ข้อว่า “ไม่เอามือค้ำกายนั่งในบ้าน” คือไม่ทำอย่างไร ?

๒๕๕๐

ตอบ

ว่าด้วยธรรมเนียมควรประพฤติในเวลาเข้าบ้าน

คือ · ไม่นั่งเท้าแขนข้างเดียวก็ตาม · สองข้างก็ตามในบ้าน · ฯ

๑๒๙. ภิกษุนั่งในบ้านด้วยอาการอย่างไร จึงจะถูกต้องตามพระวินัยในเสขยวัตร ?

๒๕๖๘

ตอบ

ไม่เอามือค้ำกาย · คือ · ไม่นั่งเท้าแขนข้างเดียว · หรือสองข้างในบ้าน · ฯ

โกชนปฏิสังยุตที่ · ๒ · สิกขาบทที่ · ๑ · ฯ

สัปดาห์ที่ ๑

๑๓๐. ข้อว่า เราจ้กัรับบิณฑบาตโดยเคารพ นั้นมีอธิบายอย่างไร ?

๒๕๕๓

ตอบ

มีอธิบายว่า . รับโดยแสดงความเอื้อเฟื้อ . ในบุคคลห้ามไม่ดูหมิ่น . และให้แสดงความเอื้อเฟื้อใน . ของที่เขาให้ . ไม่ทำดังรับเอามาเล่นหรือเอามาทิ้งเสีย . ๑

๑๓๑. ข้อว่า ภิกษุพึงทำความศึกษาว่า เราจักฉนบิณฑบาตโดยเคารพ นั้น มีอธิบายอย่างไร ?

๒๕๖๘

ตอบ

มีอธิบายว่า . แม้บิณฑบาตจะเป็นของประณีตหรือไม่ประณีต . ก็ฉนโดยอาการปกติ . และไม่พึงทำ . กิจอื่นในขณะที่ฉน . ๑

๑๓๒. ในการรับบิณฑบาต ภิกษุพึงปฏิบัติอย่างไรจึงถูกต้องตามเสขียวัตถ์ ? จงตอบมา ๒๕๕๘, ๒๕๖๑, ๒๕๖๓ เพียง ๒ ข้อ

๑๓๓. ในการรับบิณฑบาต ภิกษุสามเณรพึงปฏิบัติอย่างไรจึงถูกต้องตามเสขียวัตถ์ ? จงเลือก ๒๕๖๕, ๒๕๖๗ ตอบเพียง ๒ อย่าง

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

๑. . รับโดยเคารพ . ๒. . แลดูแต่ในบาตร . ๓. . รับแกงพอสสมควรแก่ข้าวสุก . ๔. . รับแต่พอเสมอชอบปากบาตร . ๑

(เลือกตอบเพียง . ๒ . อย่าง) . สัปดาห์ที่ . ๕ . ๑

สัปดาห์ที่ ๕

๑๓๔. ภิกษุฉนพลางทำกิจอื่นพลาง จะต้องอาบัติอะไรหรือไม่ ?

๒๕๕๔

ตอบ

ต้องอาบัติทุกกฏ . ๑

สัปดาห์ที่ . ๑๗ . ๑

สัปดาห์ที่ ๑๗

๑๓๕. ภิกษุฉนพลางพูดพลาง จะต้องอาบัติอะไรหรือไม่ ?

๒๕๖๐, ๒๕๖๒

ตอบ

พูดทั้งที่ยังมีอาหารอยู่ในปาก . ต้องอาบัติทุกกฏ . พูดไม่มีอาหารอยู่ในปากไม่ต้องอาบัติ . ๑

๑๓๖. ภิกษุสนทนาพูดคุยในขณะที่มีคำข้าวอยู่ในปาก ต้องอาบัติอะไร ?

๒๕๖๕

ตอบ

ต้องอาบัติทุกกฏ . ๑

กัณฑ์ที่ . ๙ . อธิกรณสมณะ . ๗ . อธิกรณ์ . ๔ . ๑

อธิกรณ์ ๔

๑๓๗. อธิกรณ์ คืออะไร ? เมื่อเกิดขึ้นแล้วต้องทำอะไร ?

๒๕๕๒

ตอบ

คือ · เรื่องที่เกิดขึ้นแล้วจะต้องจัดต้องทำ · ฯ

ต้องระงับด้วยอธิกรณ์สมณะอย่างใดอย่างหนึ่ง · ตามสมควรแก่อธิกรณ์นั้น · ฯ

๑๓๘. อธิกรณ์ คืออะไร ? การตัดสินอธิกรณ์ตามเสียงข้างมาก เรียกว่าอะไร ?

๒๕๕๔

ตอบ

คือ · เรื่องที่เกิดขึ้นแล้วจะต้องจัดต้องทำ · ฯ

เรียกว่า · เญยยสิกขา · ฯ

๑๓๙. อธิกรณ์ อธิกรณ์สมณะ คืออะไร ?

๒๕๕๗

ตอบ

อธิกรณ์ · คือ · เรื่องที่เกิดขึ้นแล้วจะต้องจัดต้องทำ · อธิกรณ์สมณะ · คือ · ธรรมเครื่องระงับอธิกรณ์ · ฯ

๑๔๐. วิวาทาธิกรณ์กับอนุวาทาธิกรณ์ ต่างกันอย่างไร ?

๒๕๕๑, ๒๕๖๘

ตอบ

วิวาทาธิกรณ์ · คือการเถียงว่า · สิ่งนั้นเป็นธรรมเป็นวินัย · สิ่งนี้ไม่ใช่ธรรมไม่ใช่วินัย · อนุวาทาธิกรณ์ · คือการโจทก์กันด้วยอาบัติ · ฯ

๑๔๑. ภาษเถียงกันด้วยเรื่องอะไร จึงเรียกว่า วิวาทาธิกรณ์ ?

๒๕๕๖, ๒๕๖๑, ๒๕๖๕

๑๔๒. การเถียงกันด้วยเรื่องอะไร จึงจัดเป็นวิวาทาธิกรณ์ ?

๒๕๕๘, ๒๕๖๓

ตอบ คำถาม ๒ ข้อข้างบน ใช้คำตอบเดียวกัน

การเถียงกันว่า · สิ่งนั้นเป็นธรรมเป็นวินัย · สิ่งนี้ไม่ใช่ธรรมไม่ใช่วินัย · ฯ

อธิกรณ์สมณะ · ๗ · ฯ

อธิกรณ์สมณะ ๗

๑๔๓. อธิกรณ์สมณะ คืออะไร ? มีกี่อย่าง ? การตัดสินตามเสียงข้างมาก เรียกว่าอะไร ?

๒๕๕๑

ตอบ

คือ · ธรรมเครื่องระงับอธิกรณ์ · ฯ

มี · ๗ · อย่าง · ฯ

เรียกว่า · เญยยสิกขา · ฯ

ดัชนีข้อดาว (ออกสอบซ้ำ ๓ ปีขึ้นไป)

รวมทั้งหมด ๒๗ ข้อ — ต้องท่องแม่นเป็นพิเศษ ใช้ทวนก่อนสอบ

ธรรมวิภาค

น.๗ ข้อ ๕ สติ คืออะไร ? เพราะเหตุไรจึงชื่อว่า...

น.๙ ข้อ ๒๑ บุพพการีและกตัญญูกตเวที ได้แก่บุคคล...

น.๑๐ ข้อ ๓๔ พระธรรม คืออะไร ? มีคุณต่อผู้ปฏิบัติ...

น.๑๒ ข้อ ๔๑ ทุจจริต คืออะไร ? พูดใส่ร้ายผู้อื่น จ...

น.๒๒ ข้อ ๑๒๑ คุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของ...

น.๒๗ ข้อ ๑๒๖ ฆราวาสผู้ครองเรือนควรตั้งอยู่ในธรรมข...

น.๒๗ ข้อ ๑๒๙ ศีลที่คฤหัสถ์ควรรักษาเป็นนิตย์ คือศี...

น.๒๙ ข้อ ๑๓๘ บุตรธิดาพึงปฏิบัติต่อมารดาบิดาอย่าง...

น.๒๙ ข้อ ๑๓๙ ศิษย์ที่ดีพึงปฏิบัติต่อครูอาจารย์...

พุทธประวัติ

น.๓๒ ข้อ ๑๓ เจ้าชายสิทธัตถะ เสด็จอุบัติขึ้นในวรร...

น.๓๖ ข้อ ๓๘ เจ้าชายสิทธัตถะทรงปรารถนาอะไรจึงเสด็จ...

น.๓๗ ข้อ ๔๓ พระพุทธเจ้าเสด็จออกบรรพชา ตรัสรู้ แล...

น.๔๐ ข้อ ๕๘ พระพุทธเจ้าทรงตัดสินพระทัยว่าจะแสดงธ...

น.๔๑ ข้อ ๖๕ ธรรมจักขุ ดวงตาเห็นธรรมนั้น คือเห็นว...

น.๔๒ ข้อ ๖๘ ปฐมสาวกและปัจฉิมสาวก คือใคร ?...

น.๔๓ ข้อ ๗๘ ฆราวาสที่บรรลุพระอรหัตผลคนแรกคือใคร ...

น.๔๔ ข้อ ๘๓ พระอัครสาวกทั้ง ๒ องค์สำเร็จเป็นพระโ...

น.๔๖ ข้อ ๙๐ ใครถวายบิณฑบาตแด่พระพุทธองค์ก่อนตรัส...

น.๔๙ ข้อ ๑๐๖ ศาสนพิธี คืออะไร ? ผู้ที่ได้เรียนรู้...

น.๕๐ ข้อ ๑๑๔ วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กำหนดไว้กั...

วินัยบัญญัติ

น.๕๕ ข้อ ๑๑ สิกขา คืออะไร ? มีอะไรบ้าง ?...

น.๖๒ ข้อ ๔๙ ภิกษุฆ่ามนุษย์ ฆ่าสัตว์เดียรัจฉาน ตั...

น.๖๘ ข้อ ๘๑ ผ้าไตรจีวร ที่ทรงอนุญาตให้ภิกษุอธิษฐ...

น.๖๙ ข้อ ๘๘ เกสัช ๕ ได้แก่อะไรบ้าง ?...

น.๗๔ ข้อ ๑๑๒ ภิกษุเข้าบ้านในเวลาวิกาล โดยไม่บอกลา...

น.๗๗ ข้อ ๑๓๒ ในการรับบิณฑบาต ภิกษุพึงปฏิบัติอย่าง...

น.๗๘ ข้อ ๑๔๑ ภิกษุเถียงกันด้วยเรื่องอะไร จึงเรียก...

❁ ถึงผู้ถือหนังสือเล่มนี้

หนังสือเล่มนี้ไม่ได้ทำมาเพื่อวัดว่าใครเก่งกว่าใคร แต่ทำมาเพื่อให้ทุกคนในชั้นเดินไปถึงวันสอบ
พร้อมกัน

ท่องไม่ได้วันนี้ ไม่ได้แปลว่าท่องไม่ได้ตลอดไป ข้อที่ยากที่สุดในวันนี้ อีกไม่กี่สัปดาห์ก็จะกลายเป็นข้อที่ท่องได้ขึ้นใจ ขอเพียงอย่าหยุดกลางทาง

ลืมแล้วเปิดดูใหม่ได้ ไม่ต้องอาย การเปิดซ้ำคือการจำ ไม่ใช่ความล้มเหลว ท่องออกเสียงดัง ๆ
ท่องกับเพื่อน ยิ่งท่องให้คนอื่นฟัง ยิ่งจำแม่น

วันที่นั่งอยู่ในห้องสอบแล้วจับปากกาเขียนได้ทันที คือวันที่ความเพียรที่ละน้อยของเราคุ้มค่า
แล้ว

วิริเยน ทุกขมจเจติ

คนล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร

โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดธรรมมงคล
ขออนุโมทนาแก่ผู้ตั้งใจศึกษาพระธรรมวินัยทุกคน ❁